

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

GUIA DE L'ESTUDIANT 2017-2018

FACULTAT D'EDUCACIÓ, TRADUCCIÓ I CIÈNCIES HUMANES
GRAU EN EDUCACIÓ SOCIAL

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	1
FACULTAT D'EDUCACIÓ, TRADUCCIÓ I CIÈNCIES HUMANES	2
CALENDARI ACADÈMIC	4
Calendari del curs 2017-2018	4
ORGANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT	5
PLA D'ESTUDIS	8
ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE PRIMER CURS	11
Fonaments de l'Educació	12
Psicologia del Desenvolupament	17
Ser Educadora i Educador Social	21
Societat i Cultura	25
English for Academic Purposes	29
Evolució de l'Educació Contemporània	33
Polítiques i Serveis Socials	37
Psicologia Social	41
Recursos Expressius Corporals	44
Tècniques d'Expressió i Comunicació	48
ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE SEGON CURS	52
Didàctica	53
Educació al Llarg de la Vida	57
Organització d'Institucions Socioeducatives	61
Societat i Entorn	66
Treball Interdisciplinari	70
Acció Socioeducativa amb Persones Adultes	73
Acció Socioeducativa en l'Àmbit de la Infància i la Joventut	77
Acció Socioeducativa en l'Àmbit Laboral	82
Llengua i Societat	86
Pràctiques I	90
ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE TERCER CURS	93
Acció Socioeducativa per a l'Atenció a la Diversitat	94
Acció Socioeducativa per a la Comunitat	97
Projectes Socioeducatius	100
Pràctiques II	103
Projectes Socials i Tecnologies de la Informació i la Comunicació	106
Seminari de Pràctiques II	110
ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE QUART CURS	113
Mètodes d'Investigació Social	114
Pedagogia Social	118
Social Education in Europe	123
Pràctiques III	126
Taller Monogràfic	130
Treball de Fi de Grau	132
Seminari de Pràctiques III	135
ASSIGNATURES OPTATIVES	138
Acció Socioeducativa amb la Gent Gran	139
Acció Socioeducativa en Salut Mental	143
Acció Socioeducativa i Exclusió Social	145
Acompanyament en l'Escolaritat	149
Drets dels Infants i Joves	152
Educació per al Desenvolupament i la Cooperació	158
L'Activitat Física com a Recurs Socioeducatiu	163
Les Interaccions Personals i la Dinàmica de Grups	166
Projectes Europeus de Treball Comunitari	169

Recursos i Estratègies per a l'Educació en el Temps de Lleure d'Infants i Joves	172
Resolució de Conflictes i Mediació	175

PRESENTACIÓ

En nom de les persones que formem l'equip de deganat, del professorat i del personal d'administració i serveis d'aquesta Facultat, em plau donar-te una cordial benvinguda, tot esperant que el contingut d'aquesta Guia de l'Estudiant t'orienti i t'acompanyi al llarg del curs.

En aquesta guia hi trobaràs tant informacions bàsiques sobre els teus estudis, com la manera d'accedir a altres informacions que no hi figuren de forma completa. Hi podràs consultar el calendari acadèmic, el pla d'estudis de la titulació que curses, la metodologia emprada, el sistema d'avaluació i l'accés als programes de les assignatures de la teva titulació.

També és important que tinguis en compte que, al Campus Virtual, al qual pots accedir a través del portal web de la Universitat de Vic, pots trobar altres informacions acadèmiques: la normativa acadèmica, els horaris de curs, les qualificacions de les assignatures i com fer diversos tràmits acadèmics.

Finalment, només et volem fer saber que el personal d'administració, el professorat, l'equip de deganat de la Facultat i, d'una manera més particular, la persona responsable de coordinar els estudis del teu grau, estem a la teva disposició per orientar-te i acompanyar-te durant tot el curs i tot el temps que estudiaràs aquí.

Eduard Ramírez Banzo

Degà de la Facultat

FACULTAT D'EDUCACIÓ, TRADUCCIÓ I CIÈNCIES HUMANES

Estructura

La Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic ofereix les titulacions oficials següents:

- Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- Grau en Educació Social
- Grau en Mestre d'Educació Infantil
- Grau en Mestre d'Educació Primària
- Grau en Psicologia
- Grau en Traducció i Interpretació
- Grau en Llengües Aplicades i Traducció
- Grau en Mestre d'Educació Infantil / Mestre d'Educació Primària amb Menció en Llengua Anglesa (Programa Millora i Innovació de la Formació de Mestres)

- Màster Universitari en Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania
- Màster Universitari en Educació Inclusiva
- Màster Universitari en Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes (Especialitat en Educació Física)
- Màster Universitari en Innovació en Didàctiques Específiques
- Màster Universitari en Millora dels Ensenyaments de l'Educació Infantil i Primària
- Màster Universitari en Pedagogia Montessori (0-6 anys)
- Màster Universitari en Traducció Especialitzada
- Màster Universitari en Psicologia General Sanitària

Departaments

Les unitats bàsiques de docència i recerca de la Facultat són els departaments, que agrupen el professorat d'unes mateixes àrees. Actualment hi ha sis departaments:

Departament de Didàctica de les Arts i de les Ciències

- Director: Jordi Martí i Feixas

Departament de Ciències de l'Activitat Física

- Director: Albert Juncà i Pujol

Departament de Filologia i didàctica de la llengua i la literatura

- Directora: M. Àngels Verdaguer i Pajerols

Departament de Pedagogia

- Directora: Itxaso Tellado Ruiz de Gauna

Departament de Psicologia

- Director: José Ramón Lago Martínez

Departament de Traducció, Interpretació i Llengües Aplicades

- Director: Marcos Cánovas Méndez

Òrgans de govern

El Consell de Govern

És l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat. Està constituït pels membres següents:

- El degà de la Facultat, que el presideix
- La resta de membres de l'equip de deganat de la Facultat
- Els directores i les directores de Departament
- Un estudiant escollit entre els delegats de les titulacions que s'imparteixen al centre
- Un membre claustral del personal d'administració i serveis
- Un membre claustral del personal docent i investigador assignat al centre

El Consell de Direcció

És l'òrgan col·legiat que té delegades executivament les funcions del Consell de Govern del centre i, en general, les que són pròpies del seguiment ordinari i execució dels acords del Consell de Govern. El consell es reuneix de forma plenària i per comissions (ple de titulacions, ple de departaments i altres).

- El degà de la Facultat, que el presideix
- La resta de membres de l'equip de deganat de la Facultat
- Els directores i les directores de Departament

L'equip de deganat

S'encarrega de la gestió ordinària en el govern i administració de la Facultat i està format pel degà, el vicedegà, la cap d'estudis, les persones coordinadores de titulacions, la secretària de deganat i la responsable de la secretaria de centre.

- Eduard Ramírez i Banzo, degà
- Josep Casanovas i Prat, vicedegà
- Jordi Chumillas i Coromina, cap d'estudis
- Berta Vila i Saborit, coordinadora dels estudis de Mestre d'Educació Infantil
- Anna Vallbona i González, coordinadora dels estudis de Mestre d'Educació Primària
- Anna Gómez i Mundó, coordinadora dels estudis d'Educació Social
- Eduard Comerma i Torras, coordinador dels estudis de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- M. Teresa Julio i Giménez, coordinadora dels estudis de Traducció i Interpretació i de Llengües Aplicades i Traducció
- Pilar Prat i Viñolas, coordinadora dels estudis de Psicologia
- Mariona Casas i Deseuras, coordinadora del doble grau en Mestre d'Educació Infantil / Mestre d'Educació Primària (Pla de millora)
- Isabel Sellas i Ayats, coordinadora de màsters

CALENDARI ACADÈMIC

Inici de la docència

18 de setembre de 2017

- Actes d'acollida pels cursos de primer a l'Aula Magna, MEI, MEP i CAFE a les 9:00 hores i Educació Social, Psicologia i Doble Grau MEI/MEP a les 15:30 hores.
- Inici de les classes pels 2ns, 3rs i 4ts cursos de tots els graus.

20 de setembre de 2017

- Inici de la docència del grau de TILA (online).

Vacances de Nadal

Del 25 de desembre de 2017 al 7 de gener de 2018, ambdós inclosos.

Vacances de Setmana Santa

Del 26 de març al 2 d'abril de 2018, ambdós inclosos

Dies festius

- 11 de setembre, la Diada
- 12 d'octubre, el Pilar
- 13 d'octubre, pont
- 1 de novembre, Tots Sants
- 6 de desembre, dia de la Constitució
- 7 de desembre, pont
- 8 de desembre, la Immaculada
- 23 d'abril, Sant Jordi
- 30 d'abril, pont
- 1 de maig, Festa del Treball
- 21 de maig, Dilluns de Pasqua Florida
- 5 de juliol, Sant Miquel
- 10 de setembre, pont
- 11 de setembre, la Diada

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals, autonòmiques i estatals.

ORGANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT

Objectius generals

Els estudis d'Educació social formen professionals que desenvolupen accions socioeducatives adreçades a infants, joves i persones adultes ?amb o sense necessitats específiques? de forma individual o col·lectiva i atenent als seus interessos i necessitats. Els i les professionals, per tant, s'adrecen a tota la població.

Tenen la funció d'acompanyar a les persones o als col·lectius a través del suport socioeducatiu (generant contextos, proporcionant eines, ajudant en l'adquisició o desenvolupament d'habilitats, actituds, coneixements, competències...) en els processos de desenvolupament personal, grupal i comunitari per tal que assolixin el major nivell possible de qualitat de vida, autodeterminació i consciència individual i col·lectiva, comprenguin el seu entorn social, polític, econòmic i cultural i exerceixin els seus drets i deures per a participar com a ciutadanes i ciutadans de ple dret.

Objectius generals

1. Comprendre, fonamentar i desenvolupar processos socioeducatius, des del punt de vista científic i de forma interdisciplinària, contextualitzats en els diferents àmbits de la vida en societat.
2. Conèixer els col·lectius participants en els diferents àmbits de l'educació social i actuar amb i per a la persona, el grup i la comunitat amb estratègies participatives i de transformació que contribueixin a la socialització, integració, promoció social i convivència cívica.
3. Adquirir competències, habilitats, recursos i tècniques de la professió per tal de dissenyar, desenvolupar i avaluar propostes, programes o projectes socioeducatius que responguin a necessitats, demandes i expectatives de les persones i de la societat.
4. Adquirir competències, habilitats, recursos i tècniques propis de la professió amb la finalitat d'organitzar i gestionar institucions socioeducatives promovent el treball en xarxa dins de la comunitat.
5. Conèixer eines i metodologies d'investigació que permetin la valoració de la realitat i l'anàlisi de l'acció socioeducativa en diferents contextos i àmbits de l'educació social.
6. Desenvolupar la capacitat crítica i la responsabilitat ètica en la investigació i acció social i educativa per reflexionar sobre la pràctica professional que s'insereix en les accions de la vida quotidiana i en els processos de canvi social.

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el grau ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'actituds i d'habilitats personals i socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc., que li permetin desenvolupar funcions educatives, socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o de treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després,

en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un educador o educadora social, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar una traductora o un intèrpret.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que en els ensenyaments en modalitat presencial parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

- Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.
- Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.
- Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuen les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

El pla de treball

Aquesta forma de treballar demana planificació per tal que l'estudiant pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El pla de treball reflecteix la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que guia per planificar temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El pla de treball és l'instrument que dona indicacions sobre els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el pla de treball s'hi concreten i planifiquen els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El pla de treball es centra bàsicament en el treball de l'estudiant i l'orienta perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot estar organitzat seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Els plans de treball de les assignatures es penjen en modalitat online en les aules moodle de cada assignatura

Procés d'avaluació

Avaluació

Segons la normativa vigent de la Universitat de Vic, "els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula". La convocatòria contempla dos espais diferenciats d'avaluació, un de primer que comprèn les setmanes de docència, inclosa la setmana de tancament, i un segon espai de recuperació.

L'avaluació continuada es realitzarà durant les setmanes de docència i la setmana de tancament de les assignatures. La setmana de tancament, situada al final del semestre, és una setmana docent especial, ja que no s'aporten continguts nous a les assignatures, però hi ha programades activitats per a tot l'estudiantat (tutories, retorn de treballs, presentacions orals o qualsevol activitat d'avaluació que preferentment no sigui recuperable).

La setmana de recuperació es situa immediatament després de la setmana de tancament de l'assignatura. Durant la setmana de recuperació es podran recuperar totes aquelles activitats d'avaluació que hagin estat identificades en la guia docent com a recuperables. El conjunt d'activitats a recuperar durant aquest període no pot tenir un pes en l'avaluació superior al 50% de l'assignatura.

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació:

- **Avaluació de procés:** seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat al llarg de l'assignatura. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc. L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del semestre.
- **Avaluació de resultats:** correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treballs individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica (FB)	60
Obligatòria (OB)	99
Optativa (OP)	30
Treball de Fi de Grau (TFG)	9
Pràctiques Externes (PE)	42
Total	240

PRIMER CURS	Crèdits	Tipus
Optatives	-	OP

PRIMER CURS	Crèdits	Tipus
Fonaments de l'Educació	6,0	FB
Psicologia del Desenvolupament	6,0	FB
Ser Educadora i Educador Social	6,0	OB
Societat i Cultura	6,0	FB
English for Academic Purposes	6,0	FB
Evolució de l'Educació Contemporània	6,0	FB
Polítiques i Serveis Socials	6,0	OB
Psicologia Social	6,0	FB
Recursos Expressius Corporals	6,0	FB
Tècniques d'Expressió i Comunicació	6,0	FB

SEGON CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica	6,0	OB
Educació al Llarg de la Vida	6,0	FB
Organització d'Institucions Socioeducatives	6,0	OB
Societat i Entorn	6,0	OB
Treball Interdisciplinari	6,0	OB
Acció Socioeducativa amb Persones Adultes	6,0	OB
Acció Socioeducativa en l'Àmbit de la Infància i la Joventut	6,0	OB
Acció Socioeducativa en l'Àmbit Laboral	6,0	OB
Llengua i Societat	6,0	FB
Pràctiques I	6,0	PE

TERCER CURS

	Crèdits	Tipus
Acció Socioeducativa per a l'Atenció a la Diversitat	6,0	OB
Acció Socioeducativa per a la Comunitat	6,0	OB
Projectes Socioeducatius	6,0	OB
Pràctiques II	12,0	PE
Projectes Socials i Tecnologies de la Informació i la Comunicació	6,0	OB
Seminari de Pràctiques II	6,0	PE

QUART CURS

	Crèdits	Tipus
Mètodes d'Investigació Social	6,0	OB
Pedagogia Social	6,0	OB
Social Education in Europe	6,0	OB
Pràctiques III	12,0	PE
Taller Monogràfic	3,0	OB
Treball de Fi de Grau	9,0	TFG
Seminari de Pràctiques III	6,0	PE

OPTATIVES - SENSE ITINERARI

	Crèdits
Acció Socioeducativa en Salut Mental	6,0
Acció Socioeducativa i Exclusió Social	6,0
Acció Socioeducativa amb la Gent Gran	6,0
Projectes Europeus de Treball Comunitari	6,0
Acompanyament en l'Escolaritat	6,0
Recursos i Estratègies per a l'Educació en el Temps de Lleure d'Infants i Joves	6,0
Drets dels Infants i Joves	6,0
Resolució de Conflictes i Mediació	6,0
L'Activitat Física com a Recurs Socioeducatiu	6,0
Educació per al Desenvolupament i la Cooperació	6,0
Les Interaccions Personals i la Dinàmica de Grups	6,0

ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE PRIMER CURS

Fonaments de l'Educació

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Gómez Mundó

OBJECTIUS:

L'assignatura és una part de la formació bàsica del Grau d'Educació Social. Es tracta d'una assignatura de fonamentació teòrica dels estudis. La part pràctica consisteix en l'activitat de reflexió crítica de l'estudiant sobre el propi itinerari educatiu i procés d'aprenentatge i sobre les qüestions més rellevants del debat socioeducatiu actual. Es tracta, per tant, d'aproximar-se a la complexitat de les relacions educatives en la societat actual de cara a l'assoliment de coneixements per orientar la pròpia tasca educativa.

Objectius:

- Analitzar els diversos conceptes d'educació i identificar els elements del procés educatiu.
- Comprendre la complexitat dels fets educatius i, sobretot, de les relacions educatives i diferenciar els diversos àmbits de l'educació.
- Conèixer l'estructura, el funcionament i les problemàtiques del sistema educatiu actual i analitzar les relacions entre els diversos actors educatius i entre les institucions educatives i la societat.
- Dominar estratègies de comprensió de documents de temàtica educativa (escrits o audiovisuals), captar-ne el significat i saber-los llegir i aplicar en el context actual.
- Identificar les necessitats de la societat actual i les respostes educatives que cal plantejar-nos.
- Desenvolupar estratègies de recerca d'informació i documentació, construir coneixements i saber comunicar-los de forma oral i escrita.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de la educació i comprèn els aspectes teòrics i pràctics de l'educació social.
- Sap aplicar el coneixement a la pràctica aportant arguments i raons i desenvolupant habilitats d'autonomia i responsabilitat.
- Mostra una actitud de motivació i compromís per a l'adquisició dels aprenentatges i per a la millora personal i professional.
- Reflexiona amb consistència sobre processos d'aprenentatge.
- Comunica adequadament idees, conceptes i propostes d'acció.

COMPETÈNCIES

Generals

- Tenir capacitat per aprendre i reflexionar sobre el procés d'aprenentatge.
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de l'educació.
- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Saber reconèixer els recursos culturals de valor social.
- Ser capaç d'acollir els moments d'ambivalència professional i desenvolupar coneixement a partir d'ells.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.

Bàsiques

- Demostrar posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, que se sol trobar en un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del camp d'estudi propi.
- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.
- Ser capaç de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.

CONTINGUTS:

Entorn el concepte d'educació

- Les finalitats de l'educació. L'acció educativa.
- La relació educativa. La comunitat educativa.
- Els fonaments de l'educació. Les dimensions individuals. Les dimensions socials.
- Els principis de l'educació. Atendre el subjecte des del subjecte.
- L'educació i els drets de ciutadania. Els drets de col·lectius específics.

Els àmbits de l'educació

- L'educació formal. El sistema educatiu. Les funcions socials de l'escola.
- L'educació no formal. Les institucions socioeducatives.
- L'educació informal. Els espais educatius. Les oportunitats educatives.

L'educació com a projecte

- Educació i territori. Els projectes educatius de poble i de ciutat. Els projectes educatius territorials.
- Educació i comunitat. Els projectes educatius comunitaris. Els plans educatius d'entorn. Pràctiques educatives en col·laboració

Els reptes de l'educació actual

- La lluita contra les desigualtats. L'educació inclusiva.
- L'espai polític de les relacions humanes. L'educació democràtica.
- La reconstrucció d'una nova humanitat. L'educació intercultural.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

- Activitats de classe i de treball personal: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Es tracta d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del quadrimestre.
- Entrevistes individuals d'avaluació: tutories sobre el temari i les activitats de classe i treball personal i sobre la realització del treball individual escrit.
- Reunions grupals d'avaluació: Tutories i reunions de grup sobre l'orientació, seguiment i avaluació del treball de grup.

Avaluació de resultats:

L'avaluació dels resultats de l'assignatura es farà a partir dels següents elements:

- a) Activitats de classe i de treball personal
- b) Treball en petit grup: Exposició oral i debat o col·loqui a classe

Treball de documentació sobre un tema d'actualitat en relació a l'educació social. Preparació d'un debat o col·loqui a la classe seguint les orientacions que es donaran a l'inici de curs.

- b) Treball individual: Autobiografia

Redacció d'una narració de caràcter autobiogràfic on s'analitzaran les diverses etapes i experiències educatives viscudes al llarg de la trajectòria de cada estudiant, situant-les en el context de cada moment i de cada lloc. Durant els primers dies de classe es donaran orientacions per a la realització d'aquest treball que es realitzarà de forma conjunta i coordinada amb les altres assignatures del primer quadrimestre.

- c) Prova escrita

L'exercici consistirà en el desenvolupament per escrit d'un tema relacionat amb el programa de l'assignatura que es podrà escollir entre tres propostes que es plantejaran a l'inici de la prova.

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

- Activitats de classe i treball personal..... 1.5
- Treballs de grup (procés i resultat).....2.5
- Treball individual (procés i resultat)..... 2
- Prova escrita..... 4

Total 10

La suma només es farà quan els quatre apartats estiguin superats satisfactòriament.

En el Pla de Treball es concretaran els terminis i les possibilitats de recuperació dels apartats no superats dins el quadrimestre en el qual s'imparteix l'assignatura. Senyalar que ni les activitats de seguiment (treball personal i de classe) ni el o els treballs en grup són recuperables.

Si després de les activitats de recuperació algun de la resta d'apartats no ha estat superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Bégaudeau, F. *La classe*. Barcelona: Empúries, 2009.
- Delors, J. (dir.). *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: UNESCO, 1996.
- Esteve, J.M. *La tercera revolució educativa. La educació en la societat del coneixement*. Barcelona: Paidós, 2003.
- Gimeno Sacristán, J. *La educació que aún es posible*. Madrid: Morata, 2005.
- Gómez, A. *Sabers i sentits de l'educació social. Sostenir l'ofici*. Barcelona: UOC, 2012
- González-Agàpito, J. (ed.) *Una societat en crisi? Reptes d'un món globalitzat*. Barcelona: Eumo/Institut d'Estudis Catalans, 2008.
- Mallart, J.; Teixidó, M.; Vilanou, C. (ed.) *Repensar la pedagogia, avui*. Barcelona: Societat Catalana de Pedagogia/ Eumo, 2001.
- Meirieu, Ph. *En la escuela hoy*. Barcelona: Octaedro, 2004.
- Meirieu, Ph. *Referents per a un món sense referents*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, 2004.
- Monés, J. (coord.) *La educación en el siglo XX*. Barcelona: Praxis, 2006.
- Negrín, O.; Vergara, J. *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Editorial Centro de Estudios Ramon Areces, 2005 (2ª ed.).
- Pennac, D. *Mal d'escola*. Barcelona: Empúries, 2008.
- Pozo Andrés, M. del Mar (ed.) *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2004.

Complementària:

- Besalú, X. (coord.) *Educar en sociedades pluriculturales*. Barcelona: Cuadernos de Pedagogía, 2007.
- Carreño, M. (ed.) *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Síntesis, 2000.
- Castells, M. *La era de la información*. 3 volums. Madrid: Alianza, 1996.
- Imbernón, F. (coord.) *Cinc ciutadanes per a una nova educació*. Barcelona: Graó, 2002.
- Luri, G. *L'escola contra el món*. Barcelona: La Campana, 2008.
- Meirieu, Ph. *Frankenstein educador*. Barcelona: Laertes, 1998.
- Morin, E. *Els 7 coneixements necessaris per a l'educació del futur*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 2000.
- Morin, E. *Tenir el cap clar*. Barcelona: La Campana, 2001.
- Negrín, O.; Vergara, J. *Antología de textos de teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Editorial Centro de Estudios Ramon Areces, 2005.
- Postman, N. *Fi de l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1999.
- Romans, M.; Petrus, A.; Trilla, J. *De profesión: educador(a) social*. Barcelona: Paidós, 2000.
- Trilla, J. *Ensayos sobre la escuela*. Barcelona: Laertes, 1985.
- Trilla, J. *La educación fuera de la escuela*. Barcelona: Planeta, 1985.
- Trilla, J. *Otras educaciones*. Barcelona: Anthropos, 1993.

Enllaços:

- UNESCO: <http://www.unesco.org>
- Pàgina web del professor Philippe Meirieu: <http://www.meirieu.com>
- Col·legi d'Educadors i Educaores Socials de Catalunya: <http://www.ceesc.es>
- Plans Educatius d'Entorn: <http://www.xtec.cat/lic/entorn/congressos.htm>
- Ciutats educadores: <http://w10.bcn.es/APPS/eduportal/pubPortadaAc.do>
- Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya: <http://www.gencat.cat/educacio/>
- Fundació Jaume Bofill: <http://www.fbofill.cat>

Psicologia del Desenvolupament

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Maria Núria Padrós Tuneu

OBJECTIUS:

L'assignatura Psicologia del Desenvolupament permet proporcionar als estudiants els coneixements bàsics sobre el desenvolupament de les persones al llarg del cicle vital, és a dir, quins són els processos de canvi evolutiu de les persones al llarg de la vida. També pretén aportar coneixements sobre els contextos de desenvolupament i com aquests aspectes teòrics es relacionen amb la intervenció socioeducativa, pròpia dels professionals de l'educació social.

Els seus objectius principals són:

- Conèixer des de diferents perspectives teòriques quins són els trets fonamentals del desenvolupament psicològic de les persones al llarg del cicle vital, des de la infància fins a la senectut.
- Entendre els canvis psicològics globals que es produeixen al llarg de la vida de les persones i la seva diversitat, prenent com a referència els contextos on es porta a terme el desenvolupament psicològic.
- Conèixer algunes de les necessitats de les persones derivades del desenvolupament psicològic com a un element a tenir en compte per planificar o realitzar qualsevol intervenció socioeducativa.
- Utilitzar textos psicològics com a recurs teòric i eina per a complementar la seva formació.
- Desenvolupar estratègies de recerca d'informació i documentació, construir coneixements i saber comunicar-los de forma oral i escrita.
- Adquirir habilitats cooperatives en la realització de treballs en equip.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix i contextualitza els principals elements del desenvolupament humà en la població infantil, juvenil i adulta
- Identifica els factors biològics, ecològics i ambientals que afecten als processos socioeducatius demostrant curiositat i inquietut cap als coneixements i interès cap a l'aprenentatge personal
- Identifica i analitza els factors psicosocials i les necessitats educatives presents en els diferents contextos
- Pren decisions en contextos complexos amb autonomia i responsabilitat aportant justificacions en les seves decisions
- Mostra habilitats per a la reflexió crítica en els processos vinculats a l'exercici de la professió

COMPETÈNCIES

Generals

- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat per aprendre a aprendre.
- Tenir curiositat intel·lectual.
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.

Específiques

- Conèixer i contextualitzar els estadis evolutius de la població infantil, jove i adulta.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Detectar els factors biològics, ecològics i ambientals que afecten els processos socioeducatius.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.
- Tenir coneixements sobre els conceptes i processos psicosocials fonamentals.

CONTINGUTS:

Introducció

- Conceptes implicats en la psicologia del desenvolupament: Models i teories sobre el desenvolupament psicològic.

El desenvolupament psicològic durant la infantesa

Àmbits de desenvolupament durant la infantesa:

- Desenvolupament motriu
- Desenvolupament cognitiu
- Desenvolupament afectiu, social i de la personalitat

El desenvolupament psicològic durant l'adolescència

Àmbits de desenvolupament durant l'adolescència:

- La pubertat
- Desenvolupament cognitiu
- Desenvolupament afectiu, social i de la personalitat

El desenvolupament psicològic durant la maduresa

Àmbits de desenvolupament durant l'edat adulta primerenca:

- Canvis físics
- Desenvolupament cognitiu
- Desenvolupament afectiu, social i de la personalitat

Àmbits de desenvolupament durant l'edat adulta intermèdia:

- Canvis físics
- Desenvolupament cognitiu
- Desenvolupament afectiu, social i de la personalitat

El desenvolupament psicològic durant la vellesa

Àmbits de desenvolupament durant la vellesa:

- Envel·liment
- Desenvolupament cognitiu
- Desenvolupament afectiu, social i de la personalitat

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es planteja a partir de l'avaluació de procés i l'avaluació de resultats.

Avaluació de procés:

Per a l'avaluació de procés de l'assignatura es tindrà en compte la realització de les activitats realitzades a la classe i de treball personal (lectures i comentari de textos o d'audiovisuals?) que s'especificaran en el Pla de Treball, així com el treball en grup i el seguiment de l'autobiografia. Així mateix, les tutories, tant individuals, com grupals també s'utilitzaran com a eina per anar avaluant tant el desenvolupament individual com el del grup.

Avaluació de resultats:

Per a l'avaluació de resultats es tindran en compte els següents elements:

- a) Treball individual: autobiografia educativa
- b) Prova escrita sobre el temari de l'assignatura.

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

- Treball de grup (inclou el treball grupal de les activitats del Pla de Treball i el treball de grup): 35%
- Treball individual (procés i resultat): 20%
- Prova escrita: 45%

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cada un dels apartats. En el Pla de Treball es concretaran els terminis i les possibilitats de recuperació dels apartats no superats dins el quadrimestre en el qual s'imparteix l'assignatura sempre que la normativa ho permeti. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Palacios, J.; Marchesi, A.; Coll, C. (2002) *Desarrollo psicológico y educación*. Madrid: Alianza.
- Papalia, D.; Olds, S.; Feldman R. (2005) *Psicología del desarrollo: de la infancia a la adolescencia*. Mèxic: McGraw-Hill.
- Sadurní, M.; Perinat, A.; Lalueza, J.L. (2003) *Psicología del desarrollo: un enfoque sistémico*. Barcelona: EDIUOC.
- Sadurní, M.; Rostan, C. i Serrat, E. (2002). *El desarrollo de los niños paso a paso*. Barcelona: UOC.

- Santrock, J.W. (2006). *Psicología del desarrollo*. Madrid: McGraw-Hill.
- Rodrigo, M.J.; Palacios, J. (ed.) (1998) *Familia y desarrollo humano*. Madrid: Alianza.
- Silvestre, N.; Solé, M.R; Pérez, M; Jodar, M. (1995). *Psicología Evolutiva. Adolescencia edad adulta y vejez*. Barcelona: CEAC, 1995.
- López, F. (coord.) (1999) *Desarrollo afectivo y social*. Madrid: Pirámide.
- Delval, J. A. (2002). *El desarrollo humano*. Madrid: Siglo XXI.

Complementària

- Castellví, P. (1999). *Psicologia del desenvolupament*. Barcelona: Pòrtic.
- Harris, P. L. (1992). *Los niños y las emociones*. Madrid: Alianza Editorial.
- Hoffman, L.; Paris, S.; Hall, E. (1995): *Psicología del desarrollo hoy*. Madrid: MacGraw-Hill.
- Craig, G. (2001). *Desarrollo psicológico*. Mèxic: Prentice-Hall.
- Bach, E.; Darder, P. (2003). *Sedueix-te per seduir*. Barcelona: Edicions 62.
- Salmurri, F. (2005) *Llibertat emocional*. Barcelona: La Magrana.
- Rodrigo, M.J.; Palacios, J. (1998). *Familia y desarrollo humano*. Madrid: Alianza Editorial.
- Delval, J. (1990). *Crecer y pensar*. Barcelona: Paidós.
- Gardner, H. (1993) *La mente no escolarizada*. Barcelona: Paidós.
- Martí, E. (1991) *Psicología Evolutiva. Teorías y ámbitos de investigación*. Barcelona: Anthropos.
- Triadó C. (1993) *Psicología Evolutiva*. Vic: Eumo Editorial.
- Pennac, D. (2008) *Mal d'escola*. Barcelona: Empúries.
- Belsky, J. (2000) *Psicología del envejecimiento*. Madrid: Thomson.

Ser Educadora i Educador Social

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Rosa M. Guitart Aced
- Yanina Diaz Ortega

OBJECTIUS:

L'assignatura es planteja com una porta d'entrada al estudis d'Educació Social. Pretén oferir alguns elements fonamentals de l'Educació social com a àrea d'estudi. Es planteja introduir els i les estudiants en les tasques, funcions i responsabilitats de la persona educadora així com als diversos àmbits en els que treballa l'educació social per emmarcar-los dins del context en què s'articulen les diferents pràctiques, tenint en compte la relació educativa amb les persones i els referents ètics que fonamenten l'acció socioeducativa. Finalment l'assignatura també pretén que els i les estudiants puguin conèixer i analitzar amb quins recursos personals compten per afrontar la professió.

- Comprendre els diferents elements presents en l'educació social com a àmbit d'estudi i com a àmbit professional.
- Conèixer els diferents àmbits de l'educació social i emmarcar-los en el context que es desenvolupen les diferents pràctiques socioeducatives.
- Conèixer i reflexionar sobre les tasques, funcions i responsabilitats atorgades a la persona educadora
- Conèixer les bases del codi deontològic de la professió.
- Conèixer i promoure habilitats dirigides a l'autoconeixement i a la interrelació personal.
- Desenvolupar estratègies de recerca d'informació, d'anàlisi i de construcció de coneixement a partir de la pròpia experiència i la dels altres, saber-la documentar i fonamentar teòricament i comunicar-la de forma oral i escrita.
- Desenvolupar processos de comprensió i d'anàlisi de les pràctiques educatives de forma documentada.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Identifica els diferents àmbits professionals de l'educació social així com els diferents col·lectius amb els que pot treballar
- Coneix i reflexiona sobre les diferents funcions, tasques i responsabilitats de la persona educadora social
- Recerca informació de fonts diferents i sap analitzar-la
- Reflexiona sobre les habilitats intrapersonals i interpersonals pròpies que es posen en joc en l'educació social
- Coneix les bases del codi deontològic de la professió
- Justifica les decisions pròpies
- Estableix relació entre la teoria i la pràctica

COMPETÈNCIES

Generals

- Evidenciar l'adquisició i pràctica d'hàbits d'aprenentatge adequats i la capacitat d'emprendre les tasques.
- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer les bases del codi deontològic de la professió.
- Desenvolupar la capacitat i el compromís de seguir una ètica professional per a la cooperació i el treball cooperatiu.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).

CONTINGUTS:

Bloc I: L'educació Social com a àrea d'estudi i professional

- 1.1 Què és l'educació social?
- 1.2 Interpretacions i reduccionismes de l'educació social
- 1.3 Actors i actrius de la professió
- 1.4 Dilemes de l'educació social

Bloc II: Coneixement de diferents àmbits de treball dels educadors i les educadores socials

- ? 2.1 Orígens de l'àrea d'estudi i de la professió
- ? 2.2 Les professions propulsores de l'educació social
- ? 2.3 Els àmbits de treball de l'Educació social

Bloc III: L'exercici de la professió

- 3.1 Sentit de la professió. Les intencions educatives que orienten les pràctiques
- 3.2 El paper de l'educador o l'educadora social
- 3.3. Les pràctiques professionals
- 3.4 Fonaments de l'acció socioeducativa
- 3.5 L'ètica i la deontologia professional

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es planteja de forma continuada. L'assignatura té una única convocatòria oficial. S'estableix la setmana del 29 de gener al 2 de febrer de 2018 com a setmana de recuperació on s'hauran de presentar/realitzar els instruments d'avaluació de l'assignatura que al final del període de docència no han estat aprovats.

Avaluació del procés: 55%

o Realització de les activitats i tasques que es plantegin. 15%

o Realització de dos exàmens parcials. 40%

o Assistència a les tutories grupals i individuals

o Compliment dels terminis establerts

Pel seguiment òptim de l'assignatura es requereix l'assistència i la participació activa en totes les sessions presencials i les visites que es realitzaran fora de la universitat.

Avaluació de resultats: 45%

o Autobiografia. 20%

o Treball individual sobre Tasques de l'educadora i l'educador social. 25%

És condició necessària per aprovar l'assignatura realitzar tots els treballs, activitats i instruments d'avaluació demanats així com aprovar cadascun d'ells.

El lliurament de treballs o activitats presentats fora de termini comporta obtenir una nota màxima de 5 en la tasca presentada. Si el lliurament es du a terme més tard de 7 dies el treball es considerarà suspès i es valorarà en la setmana de recuperacions. No hi ha instruments d'avaluació o activitats en els que, una vegada realitzats, es pugui pujar nota.

Només es podrà superar en la recuperació un 50% de la nota. La qualificació obtinguda en la recuperació no podrà superar l'Aprovat. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda suspesa.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Casal dels Infants del Raval (2006). *El cor del Raval. Parlen els joves*. Barcelona: Edicions 62.
- Delors, Jacques. (dir.) (1996). *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: UNESCO.
- Dueñas, Joan (2012). *Blanques juguen i guanyen. Reflexions ètiques d'un Educador social*. Barcelona: Setzevents
- Gruwell, Erin (2007). *Diarios de la calle*. Madrid: Elipsis.
- Romans, Mercè; Petrus, Antoni; Trilla, Jaume (2000). *De profesión educador(a) social*. Barcelona: Paidós.
- Riera, Jordi. (1998). *Concepto, formación y profesionalización de: el educador social, el trabajador social y el pedagogo social*. València: Nau Llibres.
- Sedó, Carles (1999). *Treballant com a educadora o educador social*. Barcelona: Edicions Pleniluni.
- Moyano Mangas, Segundo; Planella Ribera Jordi (coords.) (2011). *Voces de la educación social*. Barcelona: UOC
- Soler, Pere, (2005). *L'educació social avui, la intervenció educativa a Catalunya*. Girona: Universitat de Girona. Departament de Pedagogia, Estudis d'Educació Social.

Revistes i articles

? Caride, José Antonio (2003). Las identidades de la educación social a Cuadernos de Pedagogía, núm. 321 pp. 48-51.

? Gómez, Miquel (2000): "Sectors i àmbits d'intervenció de l'educació social. Aproximació conceptual", "Temps d'Educació", n. 24, pp. 409-425.

? L'Educació social al segle XXI vers una pedagogia de l'acompanyament a Revista Catalana de Pedagogia, Vol. 2 (2003).

? Quaderns d'Educació Social, any 2007. núm. 10. Ètica i educació social. La passió d'un repte.

? Quaderns d'Educació Social, any 2005. núm. 5. Educació social i polítiques socials. Una reflexió necessària.

Enllaços

- Col·legi d'Educadores i educadors socials de Catalunya <http://www.ceesc.cat/>
- Portal de la Educación Social: <http://www.eduso.net/>
- RES, Revista de educación social <http://www.eduso.net/res/>
- Fundació Jaume Bofill: <http://www.fbofill.cat/>
- DIXIT. Centre de documentació de serveis socials. Departament de Benestar Social i Família <http://www20.gencat.cat/portal/site/dixit>

Societat i Cultura

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Jacint Torrents Buxó

OBJECTIUS:

- L'assignatura vol formar l'estudiant en el coneixement de les bases conceptuals i metodològiques de les ciències socials que li permetin reconèixer la seva pròpia ubicació en la vida social. Marcs conceptuals que l'han de capacitar per acostar-se als diversos entorns socials de les persones o col·lectius en situació de conflicte social des d'una perspectiva local i global, a fi de poder planificar intervencions educatives amb una actitud de compromís.
- Donar el marc teòric i els recursos per conèixer l'entorn social des d'una perspectiva crítica, interessada i comunicativa d'intervenció educativa.
- Posar en valor el treball cooperatiu com a estratègia d'empatia i implicació amb els entorns socials i culturals.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix els diferents àmbits de la vida en societat des de diferents perspectives: antropològica, cultural, econòmica, històrica, política i filosòfica.
- Té una actitud curiosa e inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.
- Identifica les desigualtats que es produeixen en els diferents contextos d'intervenció professional.
- Analitza coneixements propis de l'àmbit i la seva contextualització en entorns nacionals e internacionals.
- Comprèn el aspectes teòrics i pràctics i la metodologia de treball de l'educació social.

COMPETÈNCIES

Generals

- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir capacitat per generar noves idees (creativitat).
- Tenir habilitat per comunicar-se amb col·legues i experts d'altres camps.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.

Bàsiques

- Demostrar posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, que se sol trobar en un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del camp d'estudi propi.

CONTINGUTS:

---

1. Les ciències de la societat i de la cultura. Orígens, camps d'estudi i mètodes. Conceptes i teories.
2. Els orígens i l'evolució de la humanitat. Les societats i les cultures. Les migracions humanes.
3. Les institucions socials. Família, clan, tribu, nació, estat. Grups d'adscripció identitària.
4. Les desigualtats socials. Exclusions de classe, d'edat, de gènere i d'ètnia. L'estat del benestar i l'exclusió social.
5. La societat de la informació. Societats i cultures en un món global. La gestió cultural en la intervenció social i educativa.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés (20%):

- Al finalitzar cada un dels temes del programa es realitzaran exercicis en formats diversos de comprensió i síntesi dels continguts treballats. No recuperable. 10%.
- Observació i seguiment del procés d'aprenentatge de cada estudiant i de cada grup de treball a partir de les tutories. No recuperable. 10%.

Avaluació de resultats (80%):

1. Redacció d'un treball individual en forma d'autobiografia educativa compartit amb totes les assignatures de primer quadrimestre. Treball individual. Recuperable. 20%.
2. Realització d'una prova final sobre els continguts del programa. Treball individual. Recuperable. 30%.
3. Elaboració d'un glossari de termes específics de ciències socials. Treball individual. Recuperable. 5%.
4. Realització i presentació d'un treball d'observació etnogràfica sobre un barri de Vic. Treball de grup. 15%.
5. Realització i presentació d'un treball de recerca bibliogràfica sobre una ètnia. Treball de grup. 10%.

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament els instruments d'avaluació 1, 2 i 3 .

L'assignatura és de convocatòria única i per tant durant el període de proves i activitats de recuperació que s'especificaran en el pla de treball caldrà recuperar els elements d'avaluació no assolits en el període de docència, ja sigui presentant els treballs endarrerits, revisant els continguts de les tutories perdudes i/o recuperant l'examen.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Aguirre, A. (ed.) *Conceptos clave de antropología cultural*. Barcelona: Daimon, 1982.
- Ben Jelloun, T. *El racisme explicat a la meva filla*. Barcelona: Empúries, 1998.
- Besalú, X.; Campani, G.; Paludàrias, J.M. *La educación intercultural en Europa*. Barcelona: Pomares-Corredor, 1998.
- Cachón, L. *La "España inmigrante": marco discriminatorio, mercado de trabajo y políticas de integración*. Barcelona: Antrhopos, 2009.
- Casquete, J. (Ed.) *Comunidades de muerte*. Barcelona: Antrhopos, 2009.
- Carbonell, F. *Inmigración: diversidad cultural, desigualdad social y educación*. Madrid: MEC, 1995.
- Cardús, S. (coord.) *La mirada del sociòleg* Barcelona: Proa / UOC, 1999.
- Castells, M. *La era de la información* 3 vols. Madrid: Alianza Editorial, 2001.
- Chomsky, N.; Dietrich, H. *La aldea global* Tafalla: Txalaparta, 1997.
- Diversos Autors. *Desigualtat i canvi*. Barcelona: Biblioteca Universitària, n. 34, Proa / UAB, 1997.
- Luque, C. *Ells truquen a la porta* Barcelona: La Campana, 2000.
- Llobera, J.R. *Manual de antropología social* Barcelona: UOC / Pòrtic, 1999.

Complementària

- Barley, N. *El antropólogo inocente*. Barcelona: Anagrama, 1997.
- Barbosa, M.; Yébenes, Z. (coords.) *Silencios, discursos i miradas sobre la violencia*. Barcelona: Antrhopos, 2009.
- Berger, P.L. *Invitació a la sociologia. Una perspectiva humanística* Barcelona: Herder, 1986.
- Bourdieu, P. *Sobre la televisió* Barcelona: Edicions 62, 1997.
- Cavalli-Sforza, L.L. *Gens, pobles i cultures* Barcelona: Proa, 1997.
- Contreras, J. (comp.) *Los retos de la inmigración* Madrid: Talasa, 1994.
- Delgado, M. *Diversitat i integració* Barcelona: Empúries, 1998.
- Diversos Autors. *Las razas humanas* 8 vols. Barcelona: Oceano, 1995.
- Flecha, R. *La nueva desigualdad cultural*. Barcelona: El Roure, 1990.
- Geertz, C. *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa, 1992.
- Goodall, J.; Bekoff, M. *Los diez mandamientos*. Barcelona: Paidós, 2003.
- Goytisolo, J. i Naïr, S. *El peaje de la vida*. Madrid: Aguilar, 2000.
- Harris, M. *Antropología cultural*. Madrid: Alianza, 1995.
- Leakey, R. E. *La formación de la humanidad*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1981.
- León, E. (Ed.) *Los rostros del Otro. Reconocimiento, invención y borramiento de la alteridad*. Barcelona: Antrhopos, 2009.
- Masllorens, A. *El quart món*. Barcelona: Barcanova, 1991.
- Naïr, S. *La inmigració explicada a la meva filla*. Plaza/Janés, 2001.
- Pérez de Cuéllar, J. *La nostra diversitat creativa*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 1997.
- Parcerisa, A. *Didáctica en educación social*. Barcelona: Graó, 1999.
- Pujadas, J. J. *Etnicidad. Identidad cultural de los pueblos*. Madrid. Eudema, 1993.
- Sartori, G. *La sociedad multiètnica*. Madrid: Taurus, 2001.
- Seglers, A. *La inmigració a Catalunya explicada als joves*. Barcelona: Pòrtic, 2001.

Revistes

- *Edgar Morin. Sociología* Antrhopos, 1982.
- *La pobreza* Antrhopos, 2002.
- *Fronteres identitàries, fronteres simbòliques* Revista d'Etnologia de Catalunya, núm: 33, 2008.
- *Noves famílies, noves identitats*.
- *Revista d'Etnologia de Catalunya*, núm: 32, 2008.
- *Inmigració: tres models* Revista d'Etnologia de Catalunya, núm: 24, 2004.

- *Etnografia, fronteres culturals i viatge* Revista d'Etnologia de Catalunya, núm: 22, 2003.
- *Nova antropologia de la Mediterrània* Revista d'Etnologia de Catalunya, núm: 16, 2000.
- *Cultures urbanes contemporànies* Revista d'Etnologia de Catalunya, núm 36, 2010.

English for Academic Purposes

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Anglès

PROFESSORAT

- Jonathan Nicholas Alan Telford
- Marta Corominas Salom

OBJECTIUS:

In today's world, the ability to access information has become of overriding importance. It is estimated that 80% of the information on the Internet is in English, and that around 50% of all scientific and academic publications are written in this language. Against this background, this subject aims to develop students' ability to extract, understand and produce information in written and spoken English.

Students will be required to:

- develop the habit of consulting English-language documents, both written and oral, that deal with matters related to Social Education
- acquire the tools, strategies and techniques that will enable them to access the information in English-language documents, both written and oral
- acquire the necessary resources to enable them to understand and interpret scientific, academic and professional English-language texts
- develop strategies to enable them to express themselves, orally and in writing, in English
- develop their ability to autonomously synthesise and summarise information from oral and written English-language texts
- learn and use the grammatical structures and vocabulary appropriate to the academic context in the field of Social Education
- develop the abilities required to make oral presentations in English

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Ability to search for, consult and analyse written and oral English-language documents that deal with questions related to social education
- Autonomy in synthesising and summarising information contained in oral and written texts

- Acquisition of knowledge from a variety of sources of English-language information
- ?Specific English-language vocabulary related to social education
- Ability to communicate, orally and in writing, in English using strategies, grammatical structures and vocabulary that are appropriate to an academic context and to the content of social education
- ?Ability to work in interdisciplinary teams that relate diverse kinds of knowledge and that value linguistic and cultural diversity
- Ability to fully understand a variety of different kinds of oral and written messages in English
- Ability to draft reports and other written documents (mainly of a technical nature) in correct English
- Ability to communicate clearly and accurately to a range of different audiences (both specialist and non-specialist) information about knowledge, methods, problems and solutions in the fields of social education and socioeducational action

COMPETÈNCIES

Generals

- Appreciar la diversitat i multiculturalitat.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Preocupar-se per la qualitat professional.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat d'expressió i comunicació oral i escrita en diferents llengües.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir capacitat per aprendre a aprendre.
- Tenir capacitat per treballar en un context internacional i desenvolupar habilitats comunicatives en una llengua estrangera.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.

Específiques

- Ser capaç de plantejar la investigació i redacció del coneixement professional.

Transversals

- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.

CONTINGUTS:

? Strategies for academic reading

- Effective reading
- Reading for an overview
- Focused reading

? Strategies for academic writing

- Sentence structure, word order and connectors

- Paragraph structure: thesis, development and conclusion
- Text structure
- Citations and paraphrasing
- ? Strategies for oral presentations
  - Strategies for understanding academic oral presentations
  - The process of preparing an oral presentation
  - The language of oral presentations
- ? Academic vocabulary
  - Effective use of dictionaries

AVALUACIÓ:

The subject will be continually assessed, with evaluation of personal work, directed work, exams, oral presentation and classroom participation.

Process evaluation:

- Personal work: preparation, presentation and correctness of reading and writing tasks in accordance with the agreed deadlines
- Directed work: monitoring of the work done in preparation for the English-language oral presentation of a subject related to Social Education
- Participation: attending the classes having prepared the work required in advance and participating productively in classroom discussions

Evaluation of results:

- 2 exams: tests aimed at evaluating the assimilation of the course contents
- Group work: presentation in English of a subject related to Social Education and presented both orally and in writing. The presentation will be done by the whole group but individual marks will be awarded

The **Final Mark** is calculated in the following way:

- ? Exams (2): 40%
- ? Group work: 30%
- ? Assessed activities: 20%
- ? Active participation in class: 10%

To pass the subject **it is necessary to obtain a mark of 5 or more for each of the assessed elements.**

All work presented must be unpublished and produced by the students themselves.

Recuperation of assessed elements:

If one (or more) of the assessed pieces of work has/have failed to obtain a pass mark (5 or more), the opportunity exists to redo the work before the end of the semester. However, in order to have the right to recuperate the failed piece of work, it must have been presented in accordance with the established deadline. **It is not possible to recuperate any assessed work that was not presented on time.**

Any assessed activities and/or the oral part of the group work that did not obtain a mark of 5 or more in the first evaluation, can be presented again, with the appropriate improvements made, during the final week of the subject. The recuperation of the exams and/or of the written version of the group work will be done during the recuperation week.

Recuperations are only for those students who failed the first evaluation. It is not possible to present again pieces of assessed work that obtained a mark of 5 or more, or retake exams that were passed, in order to try to obtain a higher mark.

If one (or more) of the assessed pieces of work fails to obtain a mark of 5 or more after the recuperation period, **the whole subject will have to be repeated.**

BIBLIOGRAFIA:

- Dictionary: *Oxford pocket català per a estudiants d'anglès*, (2012), Oxford: Oxford University Press.
- Materials prepared by the teachers

Evolució de l'Educació Contemporània

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Eulàlia Collellemont Pujadas

OBJECTIUS:

El coneixement de l'evolució de l'educació contemporània ens dóna eines per comprendre millor la realitat educativa actual i un conjunt de pistes i orientacions de cara a afrontar la nostra tasca educativa en el futur. Després d'analitzar els principals elements que conformen el mapa de l'educació contemporània i estudiar el pensament i les experiències socioeducatives d'alguns dels pedagogs i pedagogues més rellevants, els continguts de l'assignatura també ens aproparan a l'evolució de l'educació social a Catalunya durant el segle XX.

Objectius:

- Analitzar els corrents pedagògics contemporanis més rellevants.
- Conèixer els plantejaments i les propostes educatives dels pedagogs i pensadors més rellevants de l'època contemporània.
- Conèixer la tipologia de les institucions socioeducatives, els objectius i finalitats i la seva organització a partir del coneixement de la seva evolució al llarg de l'època contemporània.
- Conèixer l'evolució dels diferents àmbits de l'educació social a Catalunya al llarg del segle XX.
- Dominar estratègies de comprensió de textos pedagògics escrits i documents visuals, captar-ne el significat i saber-los llegir i aplicar en el context actual.
- Desenvolupar estratègies de recerca d'informació i documentació, construir coneixements i saber-los comunicar de forma oral i escrita.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Ubica cronològicament moviments, fets, fenòmens i pràctiques educatives contemporànies
- Identifica els elements diferencials teòrics i pràctics que caracteritzen els paradigmes educatius contemporanis
- Recopila i analitza fonts primàries sobre educació tot recorrent a fonts secundàries com a suport
- Domina les claus d'interpretació dels moviments, fets, fenòmens i pràctiques educatives
- Mostra habilitats per a la reflexió crítica en els processos vinculats a l'exercici de la professió tot recorrent a les fonts històriques
- Comunica adequadament les seves recerques i reflexions històriques

COMPETÈNCIES

Generals

- Fomentar la cultura de la pau i els valors democràtics.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat d'expressió i comunicació oral i escrita en diferents llengües.
- Tenir capacitat per aprendre i reflexionar sobre el procés d'aprenentatge.
- Tenir coneixements bàsics generals.
- Tenir curiositat intel·lectual.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).

Específiques

- Analitzar i conèixer les dimensions ètica i política de l'educació.
- Conèixer els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de l'educació.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.

Bàsiques

- Demostrar posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, que se sol trobar en un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del camp d'estudi propi.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloquin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítics davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.

CONTINGUTS:

Introducció: El mapa de l'educació contemporània

1. Cronologia i plantejaments paradigmàtics de la modernitat

Pedagogies i pràctiques d'educació social

1. Plantejaments pedagògics del liberalisme
2. Plantejaments pedagògics del comunisme
3. El moviment educatiu de l'anarquisme
4. El moviment feminista: diferents propostes de creixement
5. L'educació per a la comunitat
6. Del moviment de la socio-pediatria a la defensa dels drets dels infants

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

- Activitats de classe i de treball personal: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); preparació de col·loquis en petit grup; debats col·lectius, etc. Es tracta d'activitats que es realitzaran o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del quadrimestre.
- Entrevistes individuals d'avaluació: tutories individuals sobre el temari i les activitats de classe i treball personal i sobre la realització del treball individual escrit.
- Reunions grupals d'avaluació: tutories i reunions de grup sobre l'orientació i el seguiment del treball de preparació de l'exposició oral.

L'avaluació dels resultats de l'assignatura es farà a partir dels següents elements:

- a) Seminari sobre lectures. Treball a partir de la lectura dels dossiers de lectura. Durant els primers dies de classe es donaran orientacions per a la realització d'aquest treball
- b) Treball en grup: exposició a classe. Estudi sobre un educador/a i anàlisi d'una institució o experiència socioeducativa del segle XX a Catalunya. Preparació d'una exposició mitjançant un pòster tot seguint les orientacions que es donaran a l'inici del semestre.
- c) Prova escrita. La prova escrita tindrà dues parts i s'haurà de realitzar sense consultar materials ni apunts:
1ª part.- Desenvolupament per escrit d'un tema escollir entre dues opcions.
2ª part.- Resposta de cinc qüestions concretes sobre aspectes del programa i/o textos dels pedagogs estudiats.

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

Seminari (només recuperable en el transcurs de les sessions de STD)	 3
Treball de grup: exposició amb pòster (recuperable a la setmana de recuperacions)	 2
Prova escrita: prova sobre els continguts específics de l'àrea d'història i lectura i reflexió de documents que es presentarà en prova escrita (recuperable a la setmana de recuperacions)	 5
Total	... 10

La suma només es farà quan els quatre apartats estiguin superats satisfactòriament. En el Pla de Treball es concretaran els terminis. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Cambi, F. *Las Pedagogías del siglo XX*. Madrid: Editorial Popular, 2006.
- Carreño, M. (ed.) *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Síntesis, 2000.
- Diversos autors. *Pedagogías del siglo XX*. Barcelona: CissPraxis/Cuadernos de Pedagogía, 2000.
- González-Agàpito, J.; Marquès, S.; Mayordomo, A.; Sureda, B. *Tradició i renovació pedagògica. 1898-1939*. Barcelona: Publicacions Abadia de Montserrat/ IEC, 2002.
- Houssaye, J. (dir.). *Quinze pedagogs: la seva influència, avui*. Barcelona: UOC/Proa, 1995.
- Mallart, J.; Teixidó, M.; Vilanou, C. (eds.) *Repensar la pedagogia, avui*. Barcelona: Societat Catalana de Pedagogia/Eumo Editorial, 2001.
- Negrín, O.; Vergara, J. *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Editorial Centro de estudios Ramon Areces, 2005 (2ª ed.)
- Planella, J. *Ser Educador. Entre Pedagogía y Nomadismo*. Barcelona: UOC, 2009.

- Pozo Andrés, M. del Mar (ed.) *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2004.
- Santolaria, F. *Marginación y educación. Historia de la educación social en la España moderna y contemporánea*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Trilla, J. (coord.) *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*. Barcelona: Graó, 2001.

Complementària:

- Borràs Llop, J.M. (dir.) *Historia de la infancia en la España contemporánea (1834-1936)*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1996.
- Colom, A.J. (coord.) *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Colom, A.J. *La (de)construcción del conocimiento pedagógico*. Barcelona: Paidós, 2002.
- Diversos autors. *Les pedagogies del segle XX: un primer balanç*. Monografia, *Temps d'Educació*, núm. 24, 2000, p. 7-234.
- Duch, Ll. *La educación y la crisis de la modernidad*. Barcelona: Paidós, 1997.
- Feixa, C.; Saura, J.R.; Costa, C. (eds.) *Movimientos juveniles: de la globalización a la antiglobalización*. Barcelona: Ariel, 2002.
- Fullat, O. *Pedagogía existencialista y postmoderna*. Madrid: Síntesis, 2002.
- Heras, P.; Vilanou, C. (ed.) *Pedagogies del segle XX en femení*. Barcelona: UB/Facultat de Pedagogia, 2000.
- Meirieu, Ph. *Frankenstein educador*. Barcelona: Laertes, 1998.
- Monés, J. (coord.) *La educación en el siglo XX*. Barcelona: Praxis, 2006.
- Monés, J. (coord.) *Pedagogia, política i transformació social (1900-1917). L'educació en el context de la fundació de l'Institut d'Estudis Catalans*. Barcelona: Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana, 2008.
- Negrín, O.; Vergara, J. *Antología de textos de teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Editorial Centro de Estudios Ramon Areces, 2005.
- Otero, E. (ed.) *Las Misiones Pedagógicas 1931-1936*. Madrid: Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales/Residencia de Estudiantes, 2006.
- Petrus, A. (coord.) *Pedagogía Social*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Popkewitz, T.S.; Franklin, B.M.; Pereyra M.A. (comp.) *Historia cultural y educación*. Barcelona: Ediciones Pomares, 2003.
- Postman, N. *Fi de l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1999.
- Puig, E.; Vila, J. *Cent anys de colònies de vacances a Catalunya (1893-1993): dels inicis a la guerra civil*. Barcelona: Mediterrània, 2005.
- Quintana, J.M. *Educación social. Antología de textos clásicos*. Madrid: Narcea, 1994.
- Soler, P. *L'educació en el lleure a Girona*. Girona: Universitat de Girona/Llibres del Segle, 1995.
- Watson, P. *Historia intelectual del siglo XX*. Barcelona: Crítica, 2002.
- Zweig, S. *El món d'ahir. Memòries d'un europeu*. Barcelona: Quaderns Crema, 2001.

Enllaços

- Conferència Internacional permanent d'Història de l'Educació (ISCHE): http://www.inrp.fr/she/ische/index_esp.htm
- Sociedad Española de Historia de la Educación: <http://www.sc.ehu.es/sfwsedhe/>
- UNESCO: <http://www.unesco.org>
- Pàgina web del professor Philippe Meirieu: <http://www.meirieu.com>
- Associació d'amics del Dr. Korczak (Drets de la infància): <http://www.aidh.org/korczak/>
- Oficina Internacional d'Educació: <http://www.ibe.unesco.org>

Polítiques i Serveis Socials

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Jordi Ponce García

OBJECTIUS:

L'aparició de la Llei 12/2007 d'11 d'octubre de serveis socials configura un nou sistema de serveis socials que concreta criteris d'universalitat en l'accés a serveis i prestacions i deixa enrere sistemes més assistencialistes. En definitiva, estem davant un nou marc més garantista amb drets concrets reconeguts per a tota la població.

La figura de l'educador/a social resulta clau per desenvolupar l'esperit educatiu de la Llei 12/2007 de serveis socials on es posa de manifest que les prestacions i serveis han de cercar la millora i benestar dels ciutadans generant, quan sigui possible, comportaments autònoms i responsables. Els serveis socials de responsabilitat pública es converteixen doncs en una sortida professional interessant i factible per a nous educadors i educadores socials.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Identifica i analitza l'efecte i la repercussió de les polítiques socials en l'execució de projectes i en la disponibilitat de recursos públics per abordar les problemàtiques socials
- Coneix i identifica els principals models de l'estat del benestar i els diferents nivells d'implicació dels estats en les diferents polítiques socials
- Identifica el sistema públic de serveis socials i estableix la diferència entre serveis socials bàsics i serveis socials especialitzats
- Coneix, analitza i reflexiona sobre la tasca educativa dins dels equips bàsics d'atenció social de la xarxa pública i identifica les competències bàsiques necessàries per a l'abordatge professional
- Coneix, actua i interacciona davant de casos simulats proposant actuacions argumentades i en sintonia amb la lògica de l'assignatura

COMPETÈNCIES

Generals

- Tenir coneixements bàsics generals.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.
- Conèixer els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de l'educació.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Conèixer les diferents polítiques socials, culturals i educatives en el marc autonòmic, estatal, europeu i internacional.
- Dominar els mètodes i les tècniques d'investigació social.
- Ser capaç d'acollir els moments d'ambivalència professional i desenvolupar coneixement a partir d'ells.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

CONTINGUTS:

Política social i serveis socials

- Política i educació. El marc socioeducatiu.
- Les necessitats socials.
- Models d'intervenció social.
- Introducció als conceptes de marginació social i exclusió social.

Organització territorial dels Serveis Socials

- Principis de l'organització territorial.
- Equips Bàsics d'Atenció Social Primària (EBASP).
- Organització funcional de la xarxa pública dels serveis socials:

Serveis Socials Bàsics: destinataris del servei, nivells d'atenció, serveis, prestacions i programes

- EBASP: Eix vertebrador dels serveis socials bàsics. Definició i funcions.
- L'educador/a social dins l'EBASP. Funcions i límits de la tasca educativa.
- L'educador/a social dins un equip multi disciplinar.
- La derivació de casos entre els serveis socials bàsics i els especialitzats.
- El suport social o econòmic com part d'un pla de treball (PEI).

Serveis Especialitzats: funcions i àmbits d'intervenció.

- Serveis de protecció a la infància i adolescència (DGAIA, EAIA, i altres....)
- Serveis de salut mental d'adults (CSMA)
- Serveis de salut mental per infants i joves (CDIAP i CSMIJ)
- Serveis d'atenció a les drogodependències (CAS, i altres...)

Alguns àmbits d'intervenció des dels EBASP:

- Atenció a les famílies: problemàtiques diverses (problemes d'habitatge, problemes econòmics, manca d'autonomia, dificultats en les relacions familiars,...).
- Vulnerabilitat, risc i desemparament en la infància i l'adolescència.
- Les drogodependències i altres addiccions (des de la prevenció).
- Violència de gènere i les diverses manifestacions de violència familiar.
- Algunes prestacions, programes i serveis utilitzats des dels EBASP: absentisme escolar, centres oberts, Renda Mínima d'Inserció, ajuts econòmics, ...).

AVALUACIÓ:

Avaluació del procés:

S'avaluarà el coneixement de continguts de manera progressiva. Es realitzaran petits controls de sobre el coneixement teòric adquirit al llarg de l'assignatura. L'abordatge pràctic de l'assignatura es realitzarà de forma paral·lela al contingut teòric i tindrà els seus propis mecanismes avaluatius, en forma d'exercicis pràctics (casos reals) relacionats amb els diferents àmbits d'intervenció de l'educador social als SSAP.

Per tant, s'avaluarà al llarg del procés formatiu i mitjançant la observació de la participació dels alumnes. El seguiment dels treballs individuals i/o grupals proposats des de l'assignatura, el complement de formació (en forma de lectures) i les diferents proves de coneixements teòrics, complementen el fil conductor dels aspectes bàsics de l'assignatura.

Avaluació de resultats:

Prova de coneixements teòrics (Bloc 1): S'avaluen els coneixements adquirits durant el curs. L'avaluació serà continuada mitjançant proves de coneixements que agruparan els diferents continguts del bloc 1 d'acord amb la proposta següent: Control 1: Polítiques socials/Marc conceptual ; Control 2: Els serveis socials/Organització funcional i territorial dels serveis socials / prestacions ; Control 3: Àmbits d'intervenció/problemàtiques ateses des dels Ssocials. Cadascun dels controls es puntuaran de 0 a 10 i caldrà obtenir almenys un 5 per superar cada apartat de coneixement. La mitjana dels tres controls suposarà el 50% de la nota final del curs.

Lectures (Bloc 2): Lectura obligatòria d'articles, capítols o llibres proposats pel professor i amb relació directa amb l'assignatura. Un cop llegits cal presentar una fitxa de lectura amb el format indicat al guió de l'assignatura que es facilita a l'inici de curs. Les lectures seran un mínim de dues i fins a un màxim de cinc durant el curs. Cal llegir-les totes i presentar les fitxes dins el termini indicat. La mitjana de totes les lectures representarà el 20% de la nota final de curs.

Abordatge de casos pràctics (Bloc 3): el professor exposarà casos i situacions reals on sigui necessària la intervenció de l'educador/a social dels serveis socials. L'alumne/a haurà de plantejar i dissenyar el tipus de preguntes que faria, com intervindrà, a on i quins aspectes abordaria. Aquest bloc s'abordarà a la part final del quadrimestre per tal que l'alumne/a pugui utilitzar els coneixements adquirits a la pròpia assignatura en la realització dels exercicis. Els exercicis dels casos pràctics són obligatoris, la mitjana de tots ells representarà el 30% de la nota final de curs.

NOTA FINAL DE L'ASSIGNATURA:

Bloc 1: Mitjana dels controls 1,2 i 3 = 50% de la nota final

Bloc 2: Mitjana de la presentació fitxes de lectura: 20% de la nota final

Bloc 3: Mitjana dels exercicis de casos pràctics: 30% de la nota final

Per aprovar l'assignatura cal aprovar tots els blocs de continguts. És requisit indispensable haver fet tots els exercicis pràctics, presentat totes les fitxes de lectures i haver realitzat les diferents proves de coneixement.

Els exercicis avaluats que no obtinguin com a mínim un 5 sobre 10 punts (controls, casos pràctics) o la consideració d'APTE a les fitxes de lectura podran ser recuperats durant la setmana de recuperació.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Adelantado, J.; Noguera, Jose A i Rambla, X. "El marco de análisis: Las relaciones complejas entre estructura social y políticas sociales". Adelantado, J. (coord.): *Cambios en el estado del Bienestar*. Barcelona: Icaria-UAB. 2000.
- Benejam, P.; Pagès, J. *Enseñar y aprender ciencia sociales*. Barcelona: Institut Ciències de l'Educació UB, 1997.
- Esping-Andersen, G.: *Los tres mundos del estado del bienestar*. València: Edicions Algons el Magnànim, 1993.
- Herrera, M.; Castón, P. *Las políticas sociales en las sociedades complejas*. Barcelona: Ariel, 2003.
- Montagut, T. *Política social. Una introducción*. Barcelona: Ariel, 2000.
- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials. DOGC núm. 4990, de 18/10/2007.
- Parcerisa, A. *Didáctica en la educación social*. Barcelona: Graó, 1999.
- Petrus, A. (coord.). *Pedagogía social*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Romans, M. et. al. *De profesión: educador/a social*. Barcelona: Pòrtic, 1999.
- Santolaria, F. *Marginación y educación. Historia de la educación social en la España moderna y contemporánea*. Barcelona: Ariel, 1997.
- UNICEF. *Convención sobre los derechos del niño*. Madrid: Comité español de la Unicef, 1998.

Complementària

- De Mause, L. *Historia de la infancia*. Madrid: Alianza universidad, 1974.
- Nuñez, V.; Planas, T. *La educación social especializada. Historia y perspectivas: una propuesta metodológica*. Petrus, A. (coord.). *Pedagogía social*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Ortega Esteban, J. (coord.). *Pedagogía social especializada*. Barcelona: Ariel, 1999b.

Altres:

- www.eduso.net
- www.escohotado.org
- www.educacion-social.com
- www.ceesc.cat
- www.gencat.cat/benestar/
- www.gencat.cat/justicia/
- www.savethechildren.es

Psicologia Social

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Xavier Miguel Nuñez

OBJECTIUS:

- Adquirir coneixements bàsics sobre els models més rellevants de la Psicologia Social.
- Adquirir coneixements dels conceptes i processos psicosocials fonamentals.
- Prendre consciència de la repercussió dels processos socials i organitzatius en l'individu.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció educativa

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Adquireix coneixements bàsics sobre els models més rellevants en Psicologia Social.
- Identifica i analitza els factors psicosocials i les necessitats educatives presents en els diferents contextes d'intervenció socioeducativa.
- Posa en pràctica habilitats per la recerca i anàlisi de la informació i aplica les informacions a les situacions en les que es troba.
- Sap treballar en equip reconeixent els sabers dels demés i desenvolupant actituds receptives i empàtiques.
- Mostra habilitats per a la reflexió crítica en els processos vinculats amb l'exercici de la professió.
- Resol problemes i situacions pròpies del rol professional amb actituds emprenedores i innovadores.
- Recopila i interpreta dades i informacions sobre els que fonamentar les seves conclusions, incloent reflexions sobre temes socials, científics o ètics.

COMPETÈNCIES

Generals

- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir capacitat per prendre decisions.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).

- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Tenir coneixements sobre els conceptes i processos psicosocials fonamentals.

Bàsiques

- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloquin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional, a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació envers el desenvolupament professional.

CONTINGUTS:

Bloc I. Introducció a la Psicologia Social

- Història de la Psicologia Social
- Mètodes de recerca de la Psicologia Social
- Principals models teòrics

Bloc II. La percepció i la cognició social.

- Actituds
- Atribució causal.

Bloc III La influència social

- La conformitat
- L'obediència
- La influència de les minories
- La facilitació social
- La ganduleria social

Bloc IV Les relacions socials

- Els estereotips, els prejudicis i la discriminació
- L'agressivitat
- L'atracció interpersonal
- La conducta prosocial

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

Per l'avaluació del procés de l'assignatura es tindrà en compte la realització de les activitats realitzades a la classe i el treball personal (exercicis, dinàmiques i reflexions que es proposin en el desenvolupament dels diferents temes, individuals i/o grupals), que s'especificaran en el Pla de Treball.

També es tindran en compte les tutories ja siguin individuals o grupals per fer el seguiment del procés de cada estudiant.

Avaluació de resultats:

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes

- Treball personal i individual (procés i resultat) 20% Aquest apartat no és recuperable.
- Treball de grup (procés i resultat) 30% Aquest apartat no és recuperable.
- Realització d'una prova escrita individual 50%. Aquest apartat si és recuperable durant la setmana prevista de recuperació en el semestre en què s'imparteix l'assignatura.

Per aprovar l'assignatura cal tenir aprovat el treball en grup i la prova escrita individual. A partir de l'aprovat d'aquests es calcularà la nota final amb les ponderacions corresponents.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Arias Orduña, A.V.; Morales, J.F. (2007). *Psicología social* (3a ed.). Madrid: McGraw-Hill.
- Aronson, E. (2000). *El animal social*. Madrid: Alianza Editorial.
- Baron, R.A.; Byrne, D. (2005). *Psicología social* (10a ed.). Madrid: Prentice Hall.
- Hogg, M.A.; Vaughan G.M; (2010) *Psicología social* (5a. ed.) Madrid: Panamericana
- Myers, D.G. (2008). *Exploraciones de la psicología social* (4a ed.). Madrid: McGraw-Hill.
- Myers, D.G. (2005). *Psicología social* (4ª ed.). Mèxic: McGraw-Hill.
- Sabucedo, J.M; Morales, J.F. (2015) *Psicología Social*. Madrid: Panamericana

Complementària

- Cuesta, U. (2000). *Psicología social de la comunicación*. Madrid: Cátedra.
- Cuesta, U. (2004). *Psicología social cognitiva de la publicidad*. Madrid: Fragua.
- Ibáñez Gracia, T. (1997). *Psicología social de l'ensenyament*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- Morales, J.F. (2008). *Método, teoría e investigación en psicología social*. Madrid: Pearson Educación.
- Vendrell Guarro, E.; Ayer, J.C. (1999). *Dinámica de grupos i psicología dels grups*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Sánchez Vidal, A.; Morales, J.F. (2002). *Psicología social aplicada: Teoría, método y práctica*. Madrid: Prentice Hall.

Recursos Expressius Corporals

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Eva Marichalar Freixa

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura vol ser un espai creatiu que permeti a l'alumnat adquirir consciència d'un mateix com a persona i com a educador/a social mitjançant l'expressió corporal i les arts dramàtiques. L'assignatura es basarà, doncs, en tres eixos centrals: el cos, l'expressió i l'art.

Objectius:

- Desenvolupar habilitats sensoperceptives i d'exploració a partir del cos.
- Mostrar les bases de l'expressió corporal i les arts performàtiques en relació a la dimensió de corporeïtat.
- Introduir-se i conèixer diferents tipus d'experiències i tècniques en l'àmbit de l'expressió corporal i dramàtica relacionades amb les línies del grau i de la futura professió.
- Crear un espai reflexiu des d'on explorar transversalment diferents àmbits d'actuació a partir de les arts performàtiques.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix la funcionalitat del llenguatge corporal i reflexiona sobre com aprofitar-lo transversalment en diferents àmbits d'actuació
- Coneix i aplica recursos expressius corporals per dur a terme a la pràctica socioeducativa
- Desenvolupa habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol ...)
- S'adapta a situacions diverses generant noves idees i buscant alternatives
- Valora els coneixements aportat en equips interdisciplinaris i sap treballar en ells
- Valora la diversitat i la multiculturalitat realitzant accions basades en el respecte dels drets humans
- Posseeix i posa en pràctica habilitats interpersonals basades en el compromís ètic
- Mostra una actitud de curiositat cap a la pràctica de les arts performàtiques en contextos socials diversos
- Utilitza el llenguatge corporal i els seus recursos per expressar-se i comunicar-se
- Demuestra actitud per continuar investigant en l'aplicació dels coneixements pràctics de la matèria a col·lectius i contextos diversos

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Apreciar la diversitat i multiculturalitat.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Fomentar la cultura de la pau i els valors democràtics.
- Fomentar la cultura de la pau i els valors democràtics.
- Posseir habilitats interpersonals.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Tenir capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Tenir capacitat per generar noves idees (creativitat).
- Tenir capacitat per prendre decisions.
- Tenir capacitat per resoldre problemes.
- Tenir curiositat intel·lectual.
- Tenir habilitat per treballar en un equip interdisciplinari.
- Tenir habilitat per treballar en un equip interdisciplinari.
- Tenir habilitat per treballar en un equip interdisciplinari.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa en l'àmbit del desenvolupament comunitari.
- Desenvolupar la capacitat de comunicar i expressar-se a través del cos.
- Desenvolupar la capacitat de comunicar i expressar-se a través del cos.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).

Bàsiques

- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.
- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.
- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.
- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.
- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

Transversals

- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.

CONTINGUTS:

---

1. Introducció al cos i la seva expressió
  1. Sentir, explorar, compartir
  2. Arts performàtiques i corporeïtat
  3. Espontaneïtat i tècnica
2. Art i comunitat
  1. El teatre de l'oprimit
  2. Joc dramàtic i teatre comunitari
  3. La performance
  4. Art urbà
  5. Dansa i moviment
3. El procés creatiu
  1. Escoltar
  2. Perdre's i remenar
  3. Construir
  4. Presentar

AVALUACIÓ:

El procés d'aprenentatge de l'alumnat s'avaluarà com s'indica a continuació:

1. **Observació** a l'aula 25% RA 18.1.2 RA 20.1
2. **Seguiment** personalitzat de l'alumne/a 25% RA 20.1
3. **Autoinformes** per part de l'alumnat 25% RA 19.1
4. **Treballs** de tancament entorn els eixos centrals de l'assignatura 25% RA 18. 1

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Goleman, D; Kaufman, P; Ray, M. *El espíritu creativo*. Barcelona: Zeta, 2009.
- Motos Teruel, T.; Aranda, L.G. *Práctica de expresión corporal*. Ciudad Real: Ñaque, 2004.

Complementària

- Abellan, J. *Boal contra Boal [manuscrit]*. Barcelona: Institut del Teatre, 2001
- Aymerich, M.; Aymerich, C. *L'expressió mitjà de desenvolupament*. Barcelona: Llar del llibre, 1980.
- Boal, A. *Juegos para actores y no actores*. Alba Editorial, 2002.
- Boal, A. *El arco iris del deseo*. Alba Editorial, 2004.
- Caride, J.A.; Vieites, M. F. *De la educación social a la animación teatral*. Gijón: Trea, 2006.
- Castillo, C. *Improvisación. El arte de crear el momento*. Ciudad Real: Ñaque, 2007.
- Greene, M. *Liberar la imaginación*. Barcelona: Graó, 2005
- Motos Teruel, T.; Tejedo, F. *Prácticas de dramatización*. Barcelona: Humanitas, 1987.
- Ridocci Fernández, M. *Creatividad corporal*. Ciudad Real: Ñaque, 2005.
- Root-Bernstein, R.M. *El secreto de la creatividad*. Barcelona: Kairós, 2002.
- Ucar Martínez, X. *Animació socio-cultural i teatre: avaluació de la intervenció socio-cultural amb tècniques i elements teatrals*. Universitat Autònoma de Barcelona: 1993.

- Ucar Martínez, X. *El teatro en la animación sociocultural: técnicas de intervención*. Madrid: Diagrama, 1992.

Enllaços

- Forn del teatre Pa'tothom: <http://www.patothom.org>
- Associació Teatre Social i de l'Oprimit, Barcelona: <http://www.impactateatre.org>

Tècniques d'Expressió i Comunicació

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Llorenç Soldevila Balart
- Rosa Maria Güell Devesa

OBJECTIUS:

L'assignatura és instrumental i serveix per introduir l'alumnat als gèneres discursius propis de la comunitat universitària, tant orals com escrits, així com també als gèneres discursius propis de l'àmbit professional específic. Aquest plantejament permet vincular-la amb altres assignatures del grau, en la mesura que dota l'alumnat d'eines per produir, comprendre i interpretar textos dels àmbits científic, acadèmic i professional en llengua catalana.

Els objectius específics són:

Objectius

- Conèixer i utilitzar els diferents gèneres discursius, orals i escrits, propis dels àmbits universitari i professional. B04, G05, E44, G28
- Aprendre a utilitzar la llengua amb rigor formal (convencions estilístiques, tipogràfiques, etc.) i lingüístic (estàndard oral i escrit de la llengua catalana). B03, G05
- Garantir que l'alumnat adquireixi un nivell de competència lingüística i comunicativa adequats per tal de poder-se comunicar amb eficàcia i precisió en l'àmbit acadèmic i professional. B04, B03, G05, E44, G22, G28
- Desenvolupar estratègies de recerca d'informació, d'anàlisi i de construcció de coneixement a partir de la pròpia experiència i la dels altres, saber-la documentar, fonamentar i comunicar de forma oral i escrita. G05, G07, G11, G21, G22, G28

RESULTATS D'APRENTATGE:

---

1. Sap expressar-se i comunicar-se oralment i per escrit.

1.1 Coneixement i domini dels diferents gèneres discursius, orals i escrits, propis dels àmbits universitari i professional.

2. Comunica a tot tipus de públic (especialitzat o no) de manera clara i precisa coneixements, metodologia, idees, problemes i solucions en l'àmbit de l'educació social i l'acció socioeducativa.

2.1 Capacitat d'utilitzar la llengua oralment i per escrit amb rigor formal i lingüístic.

2.2 Competència lingüística i comunicativa pròpia de l'àmbit acadèmic i professional.

3. Recopila i interpreta dades i informacions sobre les quals fonamenta les seves conclusions i les reflexions sobre temes socials, científics o ètics.

4. Demostra habilitats per a la reflexió crítica en els processos vinculats a l'exercici de la professió.

COMPETÈNCIES

Generals

- Comunicar-se de forma oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Evidenciar l'adquisició i pràctica d'hàbits d'aprenentatge adequats i la capacitat d'emprendre les tasques.
- Tenir capacitat per generar noves idees (creativitat).
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Ser capaç de plantejar la investigació i redacció del coneixement professional.

CONTINGUTS:

---

1. La competència comunicativa oral i escrita
  1. El/la professional d'Educació Social i la comunicació
  2. L'escriptura acadèmica. Definició, objectius d'escriptura i tipus de destinatari en relació amb:
    1. el coneixement,
    2. el procés d'ensenyament-aprenentatge
    3. els requeriments de la universitat, i
    4. la comunicació
  3. Registre col·loquial respecte del registre formal: característiques en contrast.
2. El procés de composició textual.
  1. Planificació: objectiu d'escriptura, destinatari i representació de l'escrit.
  2. Textualització: anticipacions del destinatari. Model escriptor-lector.
  3. Revisió: revisions de contingut; revisions de forma. Guies de revisió.
3. El text acadèmic
  1. Adequació textual. Parts del text i funcionalitat.
  2. Coherència textual: organització de la informació i progressió temàtica. Puntuació i paràgrafs.
  3. Cohesió textual: mecanismes de referència, clàusules de relatiu, normalitzacions, connectors i marcadors d'ordre.
  4. Intertextualitat: citacions directes, citacions indirectes. Obstrucció del plagi.
  5. Ús convencional d'alguns signes gràfics: cursiva, cometes, canvi de font o de cos de lletra.
4. El discurs oral formal
  1. Estructura bàsica. Procés de planificació.
  2. Fluïdesa lingüística. Aspectes no verbals.
  3. Estratègies de captació de l'atenció. Suports visuals.
  4. Assaig i autoconfrontació.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Al llarg del semestre l'alumnat serà avaluat a partir de tres tipus d'instruments (bloc 1: seguiment d'activitats orals i escrites; bloc 2: projecte d'escriptura i bloc 3: proves parcials) que, d'acord amb el pla de treball, li permetran anar assolint els continguts de l'assignatura. La professora en farà el seguiment a les sessions de treball dirigit. Cal tenir en compte que:

- ? Totes les produccions, tant orals com escrites, es realitzaran en llengua catalana.
- ? S'han d'aprovar tots tres blocs per separat (seguiment d'activitats, projecte i proves).
- ? El termini de lliurament/execució de totes les activitats de l'avaluació és improrrogable.
- ? Qualsevol activitat que presenti deficiències formals, de normativa o d'expressió (més de 10 errors diferents) es considerarà no superada.
- ? Cal consultar regularment l'aula virtual de l'assignatura.

Bloc I-Activitats orals i escrites

Les tasques orals i escrites són activitats breus de caràcter individual i/o grupal, que es realitzaran a dins i a fora de l'aula.

La nota d'aquest bloc serà el resultat dels percentatges que s'establiran en aquesta part al llarg del semestre.

Les tasques no realitzades o no presentades en el termini previst equivaldran a un 0 i no es podran lliurar posteriorment.

Bloc II-Projecte d'escriptura

El projecte d'escriptura consisteix en l'elaboració d'una autobiografia educativa a partir d'una o més lectures.

Bloc III-Proves parcials

Proves individuals en què l'estudiant evidencia el seu procés d'aprenentatge durant el curs i al final del període docència.

Avaluació de resultats:

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La qualificació final serà el resultat de les notes obtingudes dels tres blocs, que cal tenir aprovats per separat, i en els percentatges que s'indiquen a continuació:

- ? Bloc I: Activitats orals i escrites 30%
- ? Bloc II: Projecte d'escriptura 30%
- ? Bloc III: Proves parcials 40%

Durant el període de recuperació només es podran recuperar els blocs II i III.

Pel que fa al bloc I, cal haver superat, separatament, el conjunt d'activitats orals i el conjunt d'activitats escrites.

El projecte d'escriptura, bloc II, es podrà recuperar sempre que s'hagi presentat dins el termini fixat. És indispensable que prèviament el professorat n'hagi fet el seguiment del procés a les STD. Si el resultat del projecte és inferior a 5 o no es pot qualificar per deficiències formals o per errors de normativa, caldrà refer-lo i entregar-lo la setmana de recuperació de l'assignatura.

Quant al bloc III, es faran dues proves: la primera (25% de la nota), a mig semestre, i la segona, al final (75% de la nota). Per superar-lo, cal que la nota resultant d'aquests percentatges sigui un 5 o superior, sempre i quan la segona prova estigui aprovada. Si no és així, aquest bloc es podrà recuperar mitjançant una única prova en el període de recuperació.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Baró, Teresa. *Parlar i convèncer. Receptes per a fer bones presentacions en públic*. Barcelona: Serbal, 2011.
- Cassany, Daniel. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2002.
- Coromina, Eusebi. *Manual de redacció i estil*. Vic: El 9 Nou, 2008.
- Cuenca, Maria Josep. *Gramàtica del text*. Alzira: Bromera, 2008.

Complementària

- Cassany, Daniel. *Esmolar l'eina. Guia de redacció per a professionals*. Barcelona: Empúries, 2007.
- Castellanos i Vila, Josep-Anton. *Quadern: normativa bàsica de la llengua catalana*. Bellaterra: Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona, 1997.
- Castellanos i Vila, Josep-Anton. *Manual de pronunciació: criteris i exercicis d'elocució*. Vic: Eumo, 2004. Barcelona: Empúries, 2007.
- Cuenca, Maria Josep. *Sintaxi catalana*. Barcelona: UOC, 2003.

Webgrafia

- <http://www.iec.cat> (Institut d'Estudis Catalans)
- <http://www.termcat.cat> (TERMCAT)
- <http://sl.uvic.cat> (Serveis Lingüístics de la Universitat de Vic).
- <http://www.parla.cat> (Aprendre Català a Internet)
- http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert (ARGUMENTA. Competències lingüístiques i comunicatives)

ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE SEGON CURS

Didàctica

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Núria Simó Gil

OBJECTIUS:

L'assignatura proposa treballar cinc eixos en relació al treball educatiu reflexiu d'educadores i educadors socials: el sentit educatiu de l'acció socioeducativa, la relació educativa, les decisions metodològiques, la planificació de propostes educatives i la reflexió sobre la pràctica. L'assignatura ofereix, també, les eines conceptuals i d'anàlisi al voltant del treball educatiu que planifiquen i duen a terme els educadors i educadores socials del projecte, centre o institució que s'estudiarà en l'assignatura Treball Interdisciplinari.

Objectius

- Identificar i analitzar els diferents elements presents en les accions educatives de les educadores i els educadors socials.
- Aprofundir en els elements presents en la relació educativa entre educador/a i educands en els processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Conèixer, planificar, aplicar i valorar estratègies metodològiques i recursos que permetin elaborar propostes d'acció educativa en l'àmbit de l'educació social.
- Contextualitzar les accions educatives en relació a l'entorn on es duen a terme i a les possibilitats i límits dels educadors i educadores socials

RESULTATS D'APRENTATGE:

Compren els fonaments teòrics i els aspectes pràctics de diferents recursos socioeducatius en l'educació social

Desenvolupa la capacitat reflexiva a l'hora de relacionar els aspectes procedimentals de les metodologies educatives de l'educació social i els fonaments de l'educació

Utilitza criteris i informació adequada i coherent a l'hora de dissenyar, posar en pràctica i avaluar propostes d'acció educativa

Mostra sensibilitat i compromís a l'hora de plantejar el treball educatiu amb persones de diferents contextos socials

Mostra actitud de respecte cap a la diversitat socioeconòmica, cultural i lingüística.

Assumeix diferents responsabilitats en el treball individual i també en el de grup i avalua els resultats obtinguts.

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Apreciar la diversitat i multiculturalitat.
- Comunicar-se de forma oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Posseir habilitats interpersonals.
- Preocupar-se per la qualitat professional.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat per aprendre i reflexionar sobre el procés d'aprenentatge.
- Tenir capacitat per prendre decisions.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Desenvolupar l'avaluació contínua dels processos socioeducatius amb la persona, el grup i la comunitat.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

CONTINGUTS:

Bloc 1: El sentit de l'acció socioeducativa

- Per a què eduquem?: Finalitats que orienten l'acció socioeducativa
- Didàctica i educació social: Trets definitoris d'aquesta relació
- El concepte d'acció socioeducativa: Com l'orientem

Bloc 2: La relació educativa

- Els llocs de les relacions educatives
- Els indrets personals de cada educadora o educador
- Les possibilitats i oportunitats d'aprendre de les persones

Bloc 3: Les decisions metodològiques

- Els paradigmes que guien les decisions de les educadores i els educadors socials
- Les accions educatives: els continguts que ens proposem
- Estratègies metodològiques: la coherència entre el sentit educatiu i l'acció
- El sentit educatiu de l'avaluació

Bloc 4: Planificació de les propostes educatives

- Les finalitats educatives
- Els continguts educatius
- Les estratègies metodològiques
- L'avaluació formativa

Bloc 5: Reflexió sobre la pràctica

- La innovació educativa en les propostes
- La investigació-acció
- El treball educatiu en xarxa

Bloc 6: Proposta d'acció educativa de la institució

- El projecte educatiu
- Anàlisi d'un projecte d'acció educativa. Valoració didàctica
- La pràctica educativa: metodologies d'acció socioeducativa

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés: (40%)

- Seguiment individual del diari personal que expliqui la relació educativa que s'ha establert amb una persona concreta
- Seguiment del treball en petit grup al voltant de la planificació, posada en pràctica i avaluació d'una proposta educativa
- Realització de treballs en petit grup i individuals
- Assistència i implicació en les sessions de classe

Avaluació de Resultats: (60%)

- Treball Individual a partir de la relació educativa establerta amb una persona concreta (20%)
- Treball en grup: Realització, posada en pràctica i avaluació d'una proposta educativa a la resta del grup classe.(20%)
- Treball individual: Reflexió educativa de les propostes de la resta dels grups de la classe (20%)

En el cas de no superar l'avaluació de procés caldrà presentar-se a una prova individual final durant les setmanes de recuperació.

En el cas de no superar l'avaluació de resultats caldrà recuperar les parts corresponents durant les setmanes de recuperació.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Carbonell, Francesc i Martucelli, Danilo (2009) *La reconversió de l'ofici d'educar*. Vic/Barcelona: Eumo Editorial/Fundació Jaume Bofill.
- Delors, Jacques (1996) *Educació: Hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: UNESCO.
- Forés, Anna i Parcerisa, Artur (2003) "Didàctica i educació social: una convivència plena de possibilitats?" *Educació social. Revista d'intervenció Socioeducativa* núm. 25.
- Forés, Anna; Vallvé, Montserrat (2005) *Quan la didàctica porta el nom d'educació social*. Barcelona: Claret.

- Flecha, Ramon (1997) *Compartiendo palabras. El aprendizaje de las personas adultas a través del diálogo*. Barcelona: Paidós.
- Funes, Jaume (2010) *9 ideas clave: educar en la adolescencia*. Barcelona: Graó.
- Gimeno Sacristan, José (coord.) *Saberes e incertidumbres sobre el currículum*. Madrid: Morata.
- Meirieu, Philipe (1998) *Frankenstein educador*. Barcelona: Laertes.
- Morin, Edgar (2001) *Los siete saberes necesarios para la educación del futuro*. Barcelona: Paidós.
- Parcerisa, Artur (1999) *Didáctica de la educación social. Enseñar y aprender fuera de la escuela*. Barcelona: Graó.

Complementària

- Angulo, José Felix; Blanco, Nieves (1994) *Teoría y desarrollo del currículum*. Màlaga: Aljibe.
- Berga, Anna (2007) *Adolescència femenina i risc social*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Col·lecció Aportacions, 30.
- Comas, Marta; Molina, Encarna; Tolosanas, M. (2008) *Identitats. Educació, immigració i construcció identitària*. Vic: Eumo Editorial/Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

Educació al Llarg de la Vida

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Girbau Ferrés

OBJECTIUS:

L'assignatura proposa als alumnes un marc teòric i d'anàlisi dels processos socioeducatius presents i necessaris en la societat contemporània. L'educació al llarg de la vida ha estat present i considerada en diversos moments de la història, però és en la societat actual quan emergeix com una necessitat reconeguda, lligada a la vida de les persones. L'assignatura pretén una aproximació global al concepte d'educació al llarg de la vida a partir de la introducció al marc teòric, de la descripció i anàlisi de les implicacions i relacions respecte la societat actual, del paper de l'educació social i d'algunes qüestions per al debat i la reflexió en el marc del context actual.

- Conèixer i comprendre el concepte, els fonaments teòrics i la perspectiva històrica de l'educació al llarg de la vida.
- Reconèixer, interrelacionar i integrar el paper de l'educació social en diferents àmbits i dimensions que comprèn l'educació al llarg de la vida.
- Conèixer i analitzar algunes experiències d'educació permanent.
- Analitzar i reflexionar sobre la realitat actual en perspectiva de necessitat i oportunitat per a l'educació al llarg de tota la vida.
- Identificar i analitzar els processos d'aprenentatge de les persones, grups o col·lectius a través de les històries de vida.
- Desenvolupar actituds crítiques, obertes, actives i compromeses amb un mateix i amb l'entorn social en el marc de l'educació al llarg de la vida.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.
- Relaciona aquests àmbits amb els processos educatius i les seves diverses manifestacions.
- Coneix les institucions educatives que condicionen aquests àmbits.
- Identifica les desigualtats que es produeixen en els processos educatius i coneix les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació.
- Distingeix les característiques pròpies, els conceptes i els objectius de diverses experiències d'educació permanent.
- Sap treballar en equip reconeixent els sabers dels demás i desenvolupant actituds receptives i empàtiques.
- Adquireix una consciència ètica de compromís amb el seu entorn i valora el paper de l'educació al llarg de la vida en aquest esforç de transformació.

COMPETÈNCIES

Generals

- Apreciar la diversitat i multiculturalitat.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Posseir habilitats interpersonals.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir habilitat per comunicar-se amb col·legues i experts d'altres camps.

Específiques

- Analitzar i conèixer les dimensions ètica i política de l'educació.
- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de l'educació.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Desenvolupar actituds i valors en la pràctica educativa relacionats amb els drets humans.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.

CONTINGUTS:

Bloc 1. Introducció al marc teòric del concepte d'educació al llarg de la vida.

- Definició i aproximació terminològica.
- Conceptes fonamentals vinculats a l'educació al llarg de la vida. Àmbits i dimensions.
- Descripció de la perspectiva històrica del concepte.

Bloc 2. L'educació social i l'educació al llarg de la vida.

Experiències d'educació permanent.

L'espai de l'educació social.

Funcions de l'educadora i l'educador social

Les històries de vida.

Bloc 3. L'educació al llarg de la vida a la societat actual.

Globalització econòmica v. mundialització solidària.

La societat contemporània i les sinergies educatives.

Les ciutats educatives.

Bloc 4. Debats i reflexions actuals entorn l'educació al llarg de la vida.

- Model econòmic v. model integral.
- Allargament de l'educació bàsica v. educació al llarg de la vida.
- L'educació al llarg de la vida: algunes paradoxes i reflexions.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura inclourà els resultats de les següents activitats d'avaluació

Activitat escrita del bloc 1 (15% de la nota final) Prova Recuperable

Realització d'un treball en grup (35% de la nota final) Prova NO recuperable

Examen escrit (35% de la nota final) Prova Recuperable

Debats i discussions en les sessions dirigides (15% de la nota final) Prova No recuperable

- Presentació dels documents de discussió
- Participació en els debats

Per aprovar l'assignatura és indispensable superar totes les activitats d'avaluació.

Les proves recuperables podran recuperar-se durant el període de recuperacions marcat al calendari acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Cabello, M.J. *Educación permanente y educación social*. Málaga: Aljibe, 2002.
- Caride, J.A. "Las identidades de la Educación Social", *Cuadernos de Pedagogía*, n. 321. Barcelona, 2003.
- Charlot, B. *La relación con el saber, formación de maestros y profesores, educación y globalización. Cuestiones para la educación de hoy*. Uruguay: Ediciones Trilce, 2008.
- Faure, E.; et al. *Aprender a ser. La educación del futuro*. Madrid: Alianza Editorial/Unesco, 1973.
- Freire, P. *Bajo la sombra de éste árbol*. Barcelona: El Roure, 1997.
- Freire, P. *L'Educació com a pràctica de la llibertat*. Vic: Eumo Editorial, col. Textos Pedagògics, n. 13, 1987.
- Freire, P. *Pedagogía del oprimido*. Madrid: Siglo XXI, 1970.
- Gelpi E. *Educación permanente. Problemas laborales y perspectivas educativas*. Madrid: Editorial Popular/EOI, 1990.
- Gelpi E. *Identidades, conflictos y educación de adultos*. Madrid: Diálogos y Universidad, 1998.
- Marchioni, M. *Comunidad, participación y desarrollo*. Madrid: Editorial Popular, 1999.
- Morin. E. *Los siete saberes necesarios para la educación del futuro*. Barcelona: Paidós Studio 2001.
- Morin. E. *Tenir el cap clar. Per organitzar els coneixements i aprendre a viure*. Barcelona: la Campana, 2001.
- Petrus, A., Romand, M. i Trilla, J. *De profesión: Educador (a) social*. Barcelona: Paidós.

Complementària

- Ayuste, A. *Planteamientos de la pedagogía crítica. Comunicar es transformar*. Barcelona: Graó, 1994.
- Barker, P. (coordinador) *Vivir como iguales*. Buenos Aires: Paidós Studio, 1996.
- BICE (Bureau International Catholique de l'Enfance) *La resiliència o el realisme de l'esperança*. Barcelona: Claret, 1999.

- Caritas Española. *Intervenciones ante la exclusión social*. Documentación social, número 135. Octubre/desembre de 2004.
- Caritas Española. *La empresa de inserción a debate*. Documentación social. Caritas española, 2000.
- Castells, M. *La era de la información. Economía y sociedad cultura*. Madrid: Alianza, 1997.
- Delors, J. *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 1996.
- Del Río, E. *Formación y empleo. Estrategias posibles*. Barcelona: Paidós, 1991.
- Diputació de Barcelona. *Diversitat i Ciutadania. Bibliografia bàsica*. Diputació de Barcelona 2005
- Font, T.; Allepuz, R. *Per una globalització més justa. Parlem?* Barcelona: Justícia i Pau, 2002.
- Galeano, E. *Patas arriba. La escuela del mundo al revés*. Madrid: Siglo XXI, 2001.
- Hallak, J.: *Globalización, derechos humanos y educación*. Dins *El Seminario para el Desarrollo Internacional (ASDI) en Estocolmo*. París: UNESCO-Instituto Internacional de Planeamiento de la Educación, 1999.
- Makarenko, A. *Poema Pedagògic*. Vic: Eumo Editorial, 2006. (ISBN: 978-84-9766-195-9). / *El poema pedagógico*. Madrid: Akal, 1996.
- Navarro, S. *Redes sociales y construcción comunitària*. Editorial CCS, 2004.

Organització d'Institucions Socioeducatives

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Maria Carme Aligué Pagès

OBJECTIUS:

L'assignatura d'Organització d'Institucions Socioeducatives es planteja com una introducció i aproximació a l'estudi de la gestió i de les realitats que caracteritzen les distintes institucions educatives no formals. La naturalesa de tota organització no formal l'analitzarem des de tres aspectes concrets: els objectius de l'organització, l'estructura organitzativa, que està directament relacionada amb l'ordenació del capital humà, amb la gestió dels recursos materials i, finalment des del sistema relacional com a component bàsic que conforma la realitat organitzativa.

Aquests darrers anys l'actual context socioeconòmic ens ha plantejat nous reptes i oportunitats tant pel que fa al funcionament organitzatiu com a procés de recerca de noves línies de treball, detecció de sectors emergents i potenciació de serveis més innovadors capaços de respondre a les necessitats dels col·lectius més vulnerables enfortint l'entramat de xarxes socials. Això també ha significat un canvi en els perfils professionals que obliga a redefinir les competències i responsabilitats de tots els agents implicats.

L'assignatura té un caràcter professionalitzador. Per aquesta raó s'orientarà des d'una perspectiva pràctica i aplicada que implicarà a l'alumnat a la creació d'una entitat o organització de l'àmbit no formal on s'hauran d'aplicar els coneixements adquirits.

L'alumnat que cursarà l'assignatura podrà adquirir un seguit de coneixements i habilitats vinculades a l'àmbit de la gestió i organització institucional, i més concretament podrà:

- Relacionar els conceptes i la naturalesa de les organitzacions en general.
- Saber identificar diferents realitats organitzatives i les variables que intervenen en la gestió de centres.
- Comprendre les pràctiques organitzatives del funcionament i de la gestió dels centres o institucions d'educació no formal.
- Dissenyar intervencions per optimitzar els processos de gestió de les institucions.
- Aplicar estratègies i eines d'intervenció per al desenvolupament de les organitzacions.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix i analitza els elements que afecten a la viabilitat d'una organització en el context actual establint relacions sistèmiques entre els diferents coneixements.
- Elabora i descriu estructures organitzatives i estratègies dirigides a millorar la gestió.
- Formula i estructura processos de planificació institucional relacionant elements diversos.
- Aplica correctament tècniques i recursos per dur a terme processos d'organització i planificació.
- Treball en equip, posa en pràctica habilitats interpersonals i coneix els fonaments del treball en xarxa.

- Identifica i interpreta les tendències de l'entorn a partir de la reflexió crítica.
- Aporta idees i alternatives viables per a convertir-les en transformació innovadora de les institucions.
- Disposa dels coneixements bàsics dels diferents nivells de la planificació soioeducativa.
- Realitza amb autonomia els exercicis propis de les diferents fases d'un projecte: diagnòstic, planificació i disseny, aplicació i avaluació.
- Analitza i descriu un projecte socioeducatiu ja existent en les seves diferents fases.
- Dissenya una proposta -redacció tècnica i exposició a l'aula- de projecte d'intervenció socioeducativa justificant les decisions.
- Reflexiona sobre els propis processos d'aprenentatge com a base per a la posada en pràctica de noves accions.
- Es desenvolupa en situacions complexes que requereixen cercar solucions basades en l'ètica professional.

COMPETÈNCIES

Generals

- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Appreciar la diversitat i multiculturalitat.
- Desenvolupar capacitats i habilitats per al treball en xarxa i en equips multiprofessionals.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat per generar noves idees (creativitat).
- Tenir capacitat per prendre decisions.
- Tenir capacitat per resoldre problemes.
- Tenir curiositat intel·lectual.
- Tenir habilitat per comunicar-se amb col·legues i experts d'altres camps.
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.
- Tenir habilitat per treballar en un equip interdisciplinari.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Conèixer i saber aplicar els processos d'avaluació.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.
- Ser capaç d'elaborar i formalitzar els documents bàsics que regulen l'acció socioeducativa (projecte educatiu individualitzat, projectes de centre, reglament de règim intern i altres informes educatius).
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.
- Ser capaç de participar en la gestió i organització de les institucions socials i educatives.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

Transversals

- Mostrar habilitats per a l'exercici professional en entorns multidisciplinaris i complexos, en coordinació amb equips de treball en xarxa, ja sigui en entorns presencials o virtuals, mitjançant l'ús informàtic i informacional de les TIC.
- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional, a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació envers el desenvolupament professional.

CONTINGUTS:

Bloc I: Les organitzacions educatives no formals

- Conceptes i tipus d'organitzacions educatives en l'àmbit no formal
- Característiques i principis organitzatius de les institucions socioeducatives
- Les organitzacions: condicionants i tendències
- Marc legal. Formes jurídiques de les institucions

Bloc II: Components organitzatius en els centres educatius no formals

Les estructures organitzatives

- Els òrgans de govern i de participació de les entitats no lucratives
- El capital humà
- Recursos materials
- Recursos funcionals

Les dinàmiques organitzatives i gestores

- La gestió de comandament: modalitats i estils de direcció
- Model de gestió competencial

El sistema relacional

- La comunicació i la gestió de la informació
- La motivació
- La presa de decisions i la delegació
- La mediació i la resolució de conflictes
- El treball en equip
- Processos de participació
- El treball en xarxa

Bloc III: El màrqueting social

- Què és el màrqueting social?
- El màrqueting en una organització
- Passos per a la creació d'un pla de comunicació
- El tercer sector i les tecnologies 2.0.

Bloc IV: Avaluació d'institucions educatives no formals

- La gestió de la qualitat

Bloc V: Noves tendències organitzatives

AVALUACIÓ:

L'assignatura té una única convocatòria oficial. Per poder ser valorat l'alumne demostrarà que ha assistit a un mínim de 80% de sessions presencials i ha d'haver treballat de forma efectiva en el seu grup de treball. Serà a partir d'aquestes dues consideracions que l'avaluació de l'assignatura és calcularà partint de la ponderació dels següents aspectes:

Avaluació de procés (20%)

L'avaluació de procés consta de diferents indicadors que han de tenir-se aprovats individualment per poder superar l'assignatura. Els indicadors són:

- L'assistència i implicació en les sessions de classe
- La participació en activitats relacionades amb entitats i institucions dins o fora de l'aula
- Tutoria individual del procés d'aprenentatge
- Les tutories per al seguiment del treball grupal i la preparació de la corresponent exposició oral.

Avaluació dels resultats (80%)

Els diferents indicadors que han de tenir-se aprovats per poder superar l'assignatura són:

- Les activitats vinculades a cada un dels blocs temàtics que treballarem i que els/les estudiants hauran de lliurar individualment i/o en grup (10%)
- Treball en grup i exposició oral sobre l'organització d'una institució vinculada a l'àmbit socioeducatiu (procés i resultat) (40%)
- Prova individual escrita de caràcter general sobre els continguts del programa (30%)

Altres: tots els indicadors per a l'avaluació final faran mitja sempre i quan cap d'ells estigui per sota 5/10.

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i, tot i així, els quedi algun aspecte per assolir se'ls donarà l'oportunitat de poder superar-ho refent les activitats no superades o realitzant algun treball autònom addicional. Cada situació es única i personal, caldrà valorar cada cas.

Totes les activitats avaluablestaran sotmeses a criteris formals, entre ells ortografia, redactat i presentació.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Ajuntament de Barcelona (1999): Manual de gestió de les organitzacions no lucratives, Barcelona: Staff Empresarial.
- Connors, T.D. [ed] (1998). *Manual de les organitzacions no lucratives*. Barcelona: Pleniluni.
- Fantova, F.(2001): *La gestión de organizaciones no lucrativas. Herramientas para la intervención social*. Madrid, CCS.
- Gairín, J.(2010). *Nuevas estrategias formativas para las organizaciones*. Madrid: Wolters Kluwer.
- -(2012). *Gestión del conocimiento y desarrollo organizativo: formación y formación corporativa*. Madrid:

Wolters Kluwer/ Educac.

- Leal, A.(2000). *Gestión del marketing social*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana de España.
- Vernis, A.(2004). *Los retos en la gestión de las organizaciones no lucrativas*.Barcelona: Granica

Complementària

- Armengol, Carme; Feixas, Mònica; Pallarès, Rosa Maria (2000). *Seguint el fil de l'organització*. Bellaterra: UAB.
- Bornstein, David. *Cómo cambiar el mundo. Los emprendedores sociales y el poder de las nuevas ideas*.España: Debate 2005.
- Bretones, X. (2004) *Noves formes de finançament associatiu*. Barcelona: Torres Jussana.
- Gairín, J. (1988).*La organización de instituciones de educación no formal*.Educar 13. Sección de Ciencias de la Educación UAB Barcelona. pp.43-68.
- Colomer, M; Palacín, I; Rubio,F (2008).*Claus Tutorials. Guia per a l'acompanyament i el suport tutorial*. Barcelona
- Schar Gonzalo. (2003) *La empresa socialmente responsable*. Madrid: F. Cideal.
- Garcia Jané; Ruggeri Andrés; Iameti Anna (2012).*Autogestión y economía solidaria*. Papeles economía solidaria. Reas Euskadi.

Societat i Entorn

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Josep Casanovas Prat

OBJECTIUS:

Aquesta és una assignatura de fonamentació teòrica, que ha de permetre a l'alumne analitzar i interpretar la societat, fixant-se en aquells entorns on hi ha risc d'exclusió social. Condició útil per al treball d'educació social.

És una assignatura relacionada des del punt de vista dels continguts amb l'assignatura de primer curs Societat i Cultura. També és una assignatura que ofereix bases conceptuals i instruments d'anàlisi útils per al desenvolupament del treball interdisciplinari de segon curs.

Els objectius generals de l'assignatura són els següents:

- Donar elements per interpretar críticament el món canviant en què vivim.
- Analitzar la influència de l'entorn en la societat.
- Tractar l'entorn social característic dels principals àmbits d'actuació de l'educació social.
- Utilitzar instruments d'anàlisi de la societat

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Identifica les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció socioeducativa i els emmarca en un context institucional. (RA 1)
- Identifica, reflexiona i analitza les diferents polítiques socials, culturals i educatives en el marc autonòmic, estatal, europeu i internacional. (RA 2)
- Manifesta una actitud de curiositat i investigació cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat. (RA 3)
- Identifica desigualtats i mostra actituds de respecte cap a la diversitat lingüística, social i cultural. (RA 4 i 10)
- És capaç d'afrontar situacions complexes o que requereixen el desenvolupament de noves solucions en l'àmbit acadèmic. (RA 11)

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Adoptar un compromís ètic.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir coneixements bàsics generals.
- Tenir curiositat intel·lectual.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).
- Tenir habilitat per comunicar-se amb col·legues i experts d'altres camps.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Analitzar i conèixer les dimensions ètica i política de l'educació.
- Conèixer els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.
- Conèixer els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de l'educació.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Conèixer les diferents polítiques socials, culturals i educatives en el marc autonòmic, estatal, europeu i internacional.
- Conèixer les principals causes i tipus d'exclusió i desadaptació social i els diferents models d'intervenció.
- Desenvolupar actituds i valors en la pràctica educativa relacionats amb els drets humans.
- Desenvolupar la capacitat i el compromís de seguir una ètica professional per a la cooperació i el treball cooperatiu.
- Dominar els mètodes i les tècniques d'investigació social.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítics davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.
- Exercir la ciutadania activa i la responsabilitat individual amb compromís amb els valors democràtics, de sostenibilitat i de disseny universal, a partir de pràctiques basades en l'aprenentatge i servei i en la inclusió social.

CONTINGUTS:

---

1. Bases conceptuals de la societat i l'entorn.
2. El coneixement de l'entorn social.
3. La globalització a escala local i mundial.
4. L'ordenació del territori i l'administració pública.

5. El món urbà com a marc d'intervenció social i educativa.
6. L'habitatge i la cohesió social.
7. Anàlisi de les preocupacions socials rellevants (treball, atur, seguretat ciutadana, immigració, violència de gènere, habitatge, participació ciutadana, oci?)

AVALUACIÓ:

L'avaluació del procés d'aprenentatge es farà a partir de les diverses activitats individuals i en grup que realitzin els alumnes. Es farà un seguiment a través de tutories individuals i en grup.

L'avaluació dels resultats constarà dels elements següents:

- Activitat anàlisi d'un barri 20%
- Treball individual sobre fotografies urbanes 20%
- Comentari de dades socioeconòmiques 20%
- Treball en grup sobre problemàtiques socials 20%
- Prova continguts 20%

La nota final s'obindrà de la suma dels elements anteriors. En el cas que algun alumne no aprovi la prova escrita, encara que la suma de totes les parts doni 5 o més, haurà de recuperar aquesta prova. La resta d'elements d'avaluació també són recuperables, sempre que en conjunt no superin el 50%.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Andreu, M. *Les ciutats invisibles. Viatge a la Catalunya metropolitana*. Barcelona: L'Avenç, 2016.
- Benejam, P., Pagès, J. *Enseñar y aprender ciencias sociales*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la UB, 1997.
- Bauman, Z. *Globalització. Les conseqüències humanes*. Barcelona: Portic: 2001.
- Cabré, A. *El sistema català de reproducció*. Barcelona: Proa, 1999.
- Carreras, C. *Geografia humana*. Barcelona: Edicions de la UB, 1998.
- Diversos Autors, *Les desigualtats socials a Catalunya*. Barcelona: Mediterrània, 1999.
- Giner, S. (dir.) *La societat catalana*. Barcelona: Institut d'Estadística de Catalunya, 1998.
- Risques, M. (dir.) *Història de la Catalunya Contemporània*. Barcelona: Pòrtic, 1999.

Complementària

- Aisa, F.; Vidal, M. *El Raval, un espai al marge*. Barcelona: Editorial Base, 2006.
- Batista, A. *Okupes a Catalunya*. Barcelona: Rosa dels Vents, 2002.
- Bosque, J. et. al. *Pràcticas de geografía de la percepción y de la actividad cotidiana*. Vilassar: Oikos-tau, 1992.
- Carbonell, F.; Martuccelli, D. *La reconversió de l'ofici d'educar. Globalització, migracions i educació*. Vic: Eumo Editorial/ Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2009.
- *Construcció del civisme i gestió de la convivència a l'espai públic de la ciutat de Barcelona*. Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans - Universitat de Barcelona, Fundació Jaume Bofill, 2009.
- Estefanía, J. *Hija, ¿qué es la globalización? La primera revolución del siglo XXI*. Madrid: Aguilar, 2001.
- Tugores, Joan. *I després de la globalització?* Vic: Eumo Editorial, 2008.
- Viejo, R. (ed.) *Les raons dels indignats*. Barcelona: Pòrtic, 2011.

Webgrafia

- Institut d'Estadística de Catalunya: <http://www.idescat.cat/>
- Instituto Nacional de Estadística: <http://www.ine.es/>
- Observatori de la immigració a Catalunya <http://www.migracat.cat/>
- Vision of humanity: <http://www.visionofhumanity.org/>

Treball Interdisciplinari

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Girbau Ferrés
- Josep Casanovas Prat
- Maria Carme Aliqué Pagès
- Núria Simó Gil
- Rosa M. Guitart Aced

OBJECTIUS:

L'objecte de treball de l'assignatura és l'observació i l'anàlisi d'una realitat social i educativa: un centre d'educació social, el seu context i l'activitat educativa que s'hi duu a terme. L'apropament i l'estudi del centre que s'haurà de realitzar es planteja de forma sistèmica, essent necessari la utilització del coneixement adquirit en les assignatures del semestre per analitzar la realitat concreta. L'assignatura per tant pretén interrelacionar els diferents coneixements de les assignatures del semestre i aplicar-los a l'estudi d'un centre així com orientar el treball a realitzar en la realitat concreta objecte d'estudi.

OBJECTIUS

- Prendre consciència de la funcionalitat de les diferents assignatures del quadrimestre així com de la necessitat d'utilitzar-les per a dur a terme la tasca a realitzar en l'assignatura
- Aplicar els coneixements adquirits en el quadrimestre a una realitat determinada
- Apropar-se i investigar un centre d'educació no formal i les relacions que estableix amb l'entorn amb mirada sistèmica
- Conèixer i aplicar instruments d'investigació a una realitat determinada
- Posar en pràctica dinàmiques de treball cooperatiu

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Analitza contextos institucionals utilitzant indicadors de diferents disciplines
- Comunica amb rigor professional de forma oral i escrita l'anàlisi realitzat d'un centre d'Educació social des de diferents disciplines
- Utilitza correctament l'observació i l'entrevista com a instruments investigadors
- Posa en pràctica habilitats per a la recerca i anàlisi de la informació
- Argumenta i estableix relacions sistèmiques entre els diferents àmbits de coneixement treballats en el semestre
- Treballa en equip cooperatiu, assumeix responsabilitats diverses i du a terme les tasques encomanades dins del grup

COMPETÈNCIES

Generals

- Comunicar-se de forma oral i escrita en la pròpia llengua nativa.
- Desenvolupar capacitats i habilitats per al treball en xarxa i en equips multiprofessionals.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).

Específiques

- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Desenvolupar la capacitat i el compromís de seguir una ètica professional per a la cooperació i el treball cooperatiu.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.

Transversals

- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.

CONTINGUTS:

---

1. El treball cooperatiu

- El treball en equip
- Característiques del treball cooperatiu
- Condicions per treballar de forma cooperativa

2. L'índex: El sentit del treball com un tot.

- Què necessitem saber

3. La recollida i l'anàlisi de la informació

- La informació necessària. Fonts i instruments per obtenir-la i analitzar-la
- Tècniques de recollida d'informació: entrevista, qüestionari, observació i notes de camp, anàlisi de documentació del centre

4. La relació amb les institucions

- La comunicació
- Les habilitats comunicatives
- Presentació, negociació. Devolució de la informació
- L'ètica en les relacions i la investigació
- Principis deontològics

5. La redacció i presentació final del treball

- Característiques de la informació rellevant
- Formats de presentació: oral, escrit, audiovisual

AVALUACIÓ:

? Avaluació de procés

Pel seguiment òptim de l'assignatura es requereix l'assistència i la participació activa en les sessions presencials

? Realització de les activitats i tasques que es plantegin en les sessions de classe (l'absència a classe encara que justificada no excusa la realització de les activitats que es duen a terme)

? Assistència a les tutories grupals i individuals

? Compliment dels terminis establerts en les diferents fases del treball

? Implicació i aportacions als grups de treball

? Avaluació de resultats:

? Examen de la matèria de l'assignatura: 15%

? Treball en grup:

o Dossier grupal sobre l'anàlisi d'una realitat social i educativa: 40%

o Exposició del treball grupal: 20%

? Treball individual: Presentació escrita de les reflexions personals sobre un tema transversal educatiu aplicat al centre o servei investigat: 25%

Per aprovar l'assignatura cal un mínim d'un 5 en cadascun dels instruments d'avaluació. Només es podrà superar en la recuperació un 50% de la nota. No hi ha instruments d'avaluació en els que, una vegada realitzats, es pugui pujar nota. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda suspesa.

La qualificació obtinguda en la recuperació no podrà superar l'Aprovat.

BIBLIOGRAFIA:

- Andreu Abele, Jaime (2010): *Las técnicas de análisis de contenido. Una revisión actualizada*. Universidad de Granada
- Ballesteros, B., de Lara, E. (2007): *Métodos de investigación en Educación social*. Madrid, UNED
- Blaxter, L.; Hughes, C; Tight, M. (2005): *Cómo se investiga*. Barcelona, Graó
- Cohen, L.; Manion, L. (2000): *Métodos de investigación educativa*. Madrid, Muralla
- Corominas, E., Casacoberta X., Quintana, D. (2000): *El treball de recerca*. Vic, Eumo
- Escudero, José (2004): *Análisis de la realidad local. Técnicas y métodos de investigación desde la Animación Sociocultural*. Madrid, Narcea, 2004
- Ètica i Educació social. La passió d'un repte. Monogràfic *Quaderns d'educació social*, 10, octubre 2007
- Fernández, Lissette (2007): ¿Cómo se elabora un cuestionario? a *Butlletí LaRecerca*, Ficha 8, 1-9
- Pujolàs, Pere (2008): *El aprendizaje cooperativo*. Barcelona, Graó
- Rincon, D. i altres (1995): *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid, Dykinson
- Rodó, Maria (2013): *Metodologías feministas visuales para el análisis de la experiencia del espacio desde una perspectiva interseccional*. Universitat Autònoma Barcelona
www.uibcongres.org/imgdb/archivo_dpo13323.doc
- Rué, Joan (1991): *El Treball Cooperatiu*. Barcelona, Barcanova
- Sandín Esteban, Mª Paz (2003): *Investigación cualitativa en educación: fundamentos y tradiciones*. Madrid, McGraw-Hill
- Vargas Jiménez, Ileana (2012): La entrevista en la investigación cualitativa: nuevas tendencias y retos a *Calidad en la educación superior*, vol 3, pp. 129-139

Acció Socioeducativa amb Persones Adultes

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Anna Gómez Mundó

OBJECTIUS:

L'educació de persones adultes és un àmbit complex, ampli, divers i en contínua transformació per l'estreta relació que manté amb les esferes econòmiques, culturals i simbòliques del context on es desenvolupa. L'assignatura vol aproximar aquesta realitat a l'estudiant per conèixer les possibilitats i frens que el nostre present ofereix per al desenvolupament de propostes educatives, tenint en compte les principals aportacions teòriques que s'han fet en relació a l'etapa adulta des de diferents àrees de coneixement, així com el coneixement d'experiències concretes que ajudin a pensar els aspectes ètics, organitzatius, epistemològics i didàctics fonamentals a tenir en compte en la pràctica educativa amb persones adultes.

Objectius

- Desenvolupar una actitud intel·lectual reflexiva i crítica de les diferents propostes que es presenten en el marc de l'educació de persones adultes.
- Desenvolupar la comprensió i anàlisi dels coneixements que diferents disciplines aporten a la teoria i a la pràctica de l'educació amb persones adultes.
- Conèixer les realitats culturals, econòmiques, socials, polítiques i simbòliques contemporànies que intervenen en les concepcions, preses de decisions i pràctiques educatives amb persones adultes.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i materials didàctics per a l'educació de persones adultes.
- Col·laborar en la construcció de criteri propi, amb fonamentació teòrica i capacitat reflexiva, com a educadora i educador social en l'àmbit de la formació amb persones adultes.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix les aportacions fetes a l'àmbit de l'educació amb persones adultes per part de diferents disciplines.
- Analitza contextos i situacions educatives amb persones adultes relacionant elements diversos.
- Identifica, valora i proposa diferents propostes metodològiques i recursos didàctics per al treball educatiu en diferents situacions i contextos.
- Adopta una actitud crítica i reflexiva davant els contextos educatius.
- Argumenta la seva posició com a educadora i educador social amb un criteri propi fonamentat amb marc teòric.
- Posa en pràctica habilitats per a la cerca i anàlisi de la informació i aplica les informacions obtingudes a les situacions amb les quals es troba.
- Sap treballar en equips multiprofessionals reconeixent els sabers dels demás i desenvolupant habilitats socials interpersonals.

COMPETÈNCIES

Generals

- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Desenvolupar capacitats i habilitats per al treball en xarxa i en equips multiprofessionals.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Posseir habilitats interpersonalmentals.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir coneixements bàsics generals.
- Tenir habilitat per comunicar-se amb col·legues i experts d'altres camps.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de l'educació.
- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer els fonaments teòrics dels processos d'orientació i intervenció per a la integració social i laboral.
- Conèixer els plans de desenvolupament comunitari i local.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Conèixer les principals causes i tipus d'exclusió i desadaptació social i els diferents models d'intervenció.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa en l'àmbit de la infància i la joventut.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa en l'àmbit del desenvolupament comunitari.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'educació de persones adultes.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Identificar els recursos actuals d'atenció a la gent gran.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Promoure processos de participació i acció comunitària.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Saber reconèixer els recursos culturals de valor social.
- Ser capaç d'analitzar i interpretar diagnòstics en l'àmbit socioeducatiu.
- Ser capaç d'elaborar i formalitzar els documents bàsics que regulen l'acció socioeducativa (projecte educatiu individualitzat, projectes de centre, reglament de règim intern i altres informes educatius).
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.

CONTINGUTS:

---

1. Perspectives actuals de l'Educació Bàsica de Persones Adultes:
    1. Sentits i necessitats de l'E.P.A. en la societat contemporània.
    2. Àmbits, modalitats i propostes educatives en l'educació de persones adultes.
  2. Les persones adultes com a aprenents:
    1. Actituds, estereotips vers les persones adultes i el seu procés d'aprenentatge.
    2. Persones participants: aprenents i ensenyants.
    3. Les intel·ligències en les persones adultes. Bases teòriques i concrecions pràctiques.
  3. Propostes educatives amb persones adultes:
    1. Les finalitats educatives: control i desenvolupament; el procés educatiu possibilitador o inhibidor.
    2. L'educació de persones adultes com a pràctica de relació: singularitat, disparitat i diferències; poder i autoritat; els temps en la relació d'aprenentatges.
  4. Criteris metodològics en l'educació bàsica de persones adultes:
    1. Concepcions de coneixement, sabers i cultura i la seva concreció en la praxis educativa amb persones adultes.
    2. Orientacions didàctiques: diferents propostes curriculars (disciplinar, interdisciplinar i globalitzador) i principis orientadors de la pràctica educativa.
    3. Aportacions de Paulo Freire. La dimensió política de l'educació i la seva proposta metodològica.
    4. Recursos per a l'educació bàsica de persones adultes: materials i espais.
1. Experiències d'educació amb persones adultes. (Aquest punt serà transversal, ja que s'aprofitarà el desenvolupament de continguts de cada bloc temàtic per conèixer un o més projectes o activitats relacionats als diferents tipus de programes d'educació de persones adultes):
- Alfabetització i Educació Bàsica.
  - Animació i dinamització sociocultural.
  - Participació i desenvolupament comunitari.
  - Formació laboral (contínua i ocupacional).

AVALUACIÓ:

La metodologia obliga que l'assignatura sigui una experiència viva de la complexitat de tot procés d'aprenentatge. Per aquest motiu l'escriptura dels relats d'aprenentatge individual on es reflexioni i es plasmi tot el procés d'aprenentatge viscut al llarg de l'assignatura constitueix un element important per a l'avaluació de procés. Al llarg del semestre l'estudiant pot anar presentant petites entregues a la professora en les sessions de tutoria individual.

- Observació: Assistència, participació i implicació en desenvolupament de les sessions de classe. Tutories individuals d'avaluació del propi procés d'aprenentatge.
- Activitats de seguiment: realització d'activitats d'observació, comprensió, anàlisi i reflexió a partir de lectures d'articles i documents audiovisuals. Aquestes podran ser activitats individuals o grupals.
- Proves: Prova escrita dels continguts plantejats a l'assignatura.
- Treball: Relats d'aprenentatge (individual). Relat-informe reflexiu d'una sessió de classe (grupal)

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

- Prova escrita individual: 20%
- Treball en grup: 40%
- Treball individual: 40%

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament tots els apartats a avaluar. En el Pla de Treball es concretaran les activitats i els terminis de lliurament d'aquestes. Totes les activitats són recuperables sempre i quan les activitats suspeses no superin el 50% de la nota global.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Ayuste, Anna. et al. *La formació bàsica de persones adultes: imaginari social, aproximació teòrica, organització democràtica*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2009.
- Diversos autors. *Nuevas perspectivas críticas en educación*. Barcelona: Paidós, 1994.
- Diótima. *El perfume de la maestra*. Barcelona: Icaria, 2002.
- Flecha, Ramón. *Compartiendo palabras. El aprendizaje de las personas adultas a través del diálogo*. Barcelona: El Roure, 1997.
- Freire, Paulo. *La importancia de leer y el proceso de liberación*. Madrid: Siglo XXI, 1984.
- Freire, Paulo. *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Vic: Eumo, 1987.
- Freire, Paulo. *A la sombra de este árbol*. Barcelona: El Roure, 1997.
- Freire, Paulo; Macedo, Donaldo. *Alfabetización. Lectura de la palabra y lectura de la realidad*. Barcelona: Paidós, 1989.
- Freire, Paulo. *Pedagogia de l'autonomia*. Xàtiva: Crec i Denes Editorial, 2003
- Galeano, Eduardo. *Las palabras andantes*. Madrid: Siglo XXI, 1999.
- Gelpi, Ettore. *Identidades, conflictos y educación de adultos*. Palma de Mallorca, UIB, Diálogos, 1998.
- Giroux, Henry; Flecha, Ramón. *Igualdad educativa y diferencia cultural*. Barcelona: El Roure, 1992.
- Larrosa, Jorge.; Pérez de Lara, Núria. (comp.) *Imágenes del otro*. Barcelona: Virus, 1997.
- Piussi, Anna M^a; Mañeru, Ana (coords.) *Educación, nombre común femenino*. Barcelona: Octaedro, 2006.
- Skliar, Carlos. *¿Y si el otro no estuviera ahí?. Notas para una pedagogía (improbable) de la diferencia*. Buenos Aires: Miño y Dávila, 2002.

Complementària

- Edwards, Derek.; Mercer, Neil. *El conocimiento compartido*. Barcelona: Paidós, 1988.
- Giroux, Henry. *Cruzando límites. Trabajadores culturales y políticas educativas*. Barcelona: Paidós, 1997.
- Kristof, Agota. *L'analfabeta*. Barcelona: Laertes, 2005
- Medina, Oscar. *Modelos de educación de personas adultas*. Barcelona: El Roure, 1997.
- Mercer, Neil. *La construcción guiada del conocimiento. El habla de profesores y alumnos*. Barcelona: Paidós, 1997.
- Pascual, Agustí. *Hacia una sociología curricular en educación de personas adultas*. Barcelona: Octaedro, 2000.
- Trilla, Jaume. *Otras educaciones. Animación sociocultural, formación de adultos y ciudad educativa*. Barcelona: Anthropos, 1993.

Acció Socioeducativa en l'Àmbit de la Infància i la Joventut

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Xavier Tornafoch Yuste

OBJECTIUS:

- Pretén que els estudiants s'apropin a l'estudi i a les diferents realitats de les distintes situacions d'exclusió social que afecten especialment la infància i adolescència.
- Que compreguin els principis segons els quals es treballa a Catalunya en els diferents àmbits on es té cura d'infants i joves amb risc d'exclusió social.
- Que tinguin coneixement dels diferents enfocaments teòrics en què es treballa en aquests àmbits i els problemes de coordinació que impliquen.
- Que coneguin el circuit de Protecció de la Infància i Adolescència a Catalunya i els diferents recursos en què es compta en cada àmbit, en funció de la mancança detectada.

RESULTATS D'APRENTATGE:

Planifica de forma ajustada i gestiona la informació per a resoldre problemes i identificar necessitats personals, grupals i d'organització en els diferents contextos d'intervenció.

Escull els instruments i tècniques d'avaluació específiques de la intervenció més adequada per a la identificació de necessitats personals i grupals.

Planifica, elabora i avalua plans d'intervenció psicosocial en diferents contextos individuals, familiars i comunitaris.

Analitza la mediació en entorns nacionals (comunitats autònomes) i internacionals en els diferents àmbits

Resoldre problemes i situacions pròpies de la tasca professional amb actituds creatives, innovadores i útils.

Es mou en situacions complicades, ambivalents o que requereixen el desenvolupament de noves solucions tant en l'àmbit acadèmic com laboral o professional dins de la psicologia.

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Apreciar la diversitat i multiculturalitat.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Preocupar-se per la qualitat professional.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Tenir coneixements bàsics generals.
- Tenir curiositat intel·lectual.

Específiques

- Acompanyar i intervenir en processos educatius.
- Analitzar i conèixer les dimensions ètica i política de l'educació.
- Conèixer els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.
- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de l'educació.
- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer els fonaments teòrics dels processos d'orientació i intervenció per a la integració social i laboral.
- Conèixer els plans de desenvolupament comunitari i local.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Conèixer les principals causes i tipus d'exclusió i desadaptació social i els diferents models d'intervenció.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa en l'àmbit de la infància i la joventut.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa en l'àmbit del desenvolupament comunitari.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'educació de persones adultes.
- Desenvolupar actituds i valors en la pràctica educativa relacionats amb els drets humans.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Identificar els recursos actuals d'atenció a la gent gran.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Saber reconèixer els recursos culturals de valor social.

- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç d'analitzar i interpretar diagnòstics en l'àmbit socioeducatiu.
- Ser capaç d'elaborar i formalitzar els documents bàsics que regulen l'acció socioeducativa (projecte educatiu individualitzat, projectes de centre, reglament de règim intern i altres informes educatius).
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.
- Ser capaç de gestionar i intervenir en la resolució de conflictes.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.
- Ser capaç de trobar l'equilibri i la distància professional òptima davant les situacions socioeducatives.

Bàsiques

- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.

Transversals

- Exercir la ciutadania activa i la responsabilitat individual amb compromís amb els valors democràtics, de sostenibilitat i de disseny universal, a partir de pràctiques basades en l'aprenentatge i servei i en la inclusió social.
- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.
- Mostrar habilitats per a l'exercici professional en entorns multidisciplinaris i complexos, en coordinació amb equips de treball en xarxa, ja sigui en entorns presencials o virtuals, mitjançant l'ús informàtic i informacional de les TIC.
- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional, a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació envers el desenvolupament professional.

CONTINGUTS:

---

1. L'exclusió social d'infants i adolescents:
  1. Concepte, definicions, tipus, trets essencials objectius i repercussions subjectives de l'exclusió social.
  2. Socialització, sociabilitat i dissociabilitat.
  3. Alteracions i dificultats de l'infant i/o jove en situació d'exclusió social
2. Casos greus, efectes per als infants i possibilitats d'intervenció:
  1. Els diferents tipus de maltractaments infantils i els seus indicadors
  2. El caràcter resilient de molts infants i adolescents
3. Diferents models d'ideologies i de pràctiques de l'acció educativa
  1. Etapa Repressiva
  2. Etapa Benèfica assistencial
  3. Etapa Terapèutica i les seves diferents versions
  4. Etapa educativa i responsabilitzadora
4. Principis d'acció educativa que inspiren el treball amb infants i adolescents en risc d'exclusió social:
  1. Principis Fenomenològics
  2. Principis d'Orientació Educativa
  3. Principis relacionats amb la dignitat del menor

4. Principis generals recollits en la nova Llei dels drets i les oportunitats de la infància i adolescència
5. Circuits, eines i recursos dels Àmbits d'Acció en Protecció d'Infants i Adolescents:
  1. El circuit ordinari del Sistema Català de Protecció a la Infància i Adolescència:
  2. Serveis Socials d'Assistència Primària
  3. EAIA i EFIS de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA)
  4. El treball en Centres d'Acolliments, CRAES i CREIS
  5. Funcionament dels Acolliments i de les Adopcions: ICAAA
  6. Àrea Suport al Jove Tutelats i Extutelat (ASJTET)
  7. Treball en casos d'urgència: UDEPMI i EVAMI
6. Circuits, eines i recursos dels Àmbits d'Acció en Justícia Juvenil:
  1. Marc Legal i mesures previstes per la Llei Orgànica 5/00 de 13 de gener de 2000.
  2. El DAM i el treball en Medi Obert
  3. Tipologia i diferents formes de treballar en els centres de Justícia Juvenil:
    1. Oberts
    2. Semioberts
    3. Tancats

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

1- Elaborar i lliurar les STD que es facin al llarg del curs en el termini fixat i sempre abans de l'acabament de la docència de l'assignatura. 15% de la nota. S'han d'haver lliurat tots. Es poden recuperar fent el lliurament abans de la 2ª convocatòria.

Avaluació de resultats:

1. Realització i lliurament del treball individual abans d'acabar la docència de l'assignatura. Té el 50% de la nota. Es pot recuperar lliurant-lo abans de la 2ª convocatòria
2. Realització d'una prova al final de l'assignatura. Té un 35% de la nota i es pot recuperar en la segona convocatòria
3. Per a la nota final es farà una mitjana ponderada, segons els tants per cent fixats. Només es podrà fer el promig quan el promig de les dues proves i el treball s'hagin superat amb un mínim de 5 punts sobre 10 i totes les STD elaborades i lliurades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Aichhorn, A. *Juventud desamparada*. Barcelona: Gedisa, 2006.
- Casas, F: *Infancia: perspectivas psicosociales*. Barcelona: Paidós, 1998.
- Delgado, B. *Historia de la infancia*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Fernández Del Valle, J.; Fuertes, I. *El acogimiento residencial en la protección a la infancia*. Madrid: Pirámide, 2000.
- Funes, J. *Intervenció psicopedagògica sobre problemes de desadaptació social*. Barcelona: EDIUOC, 1997.
- Garrido, V. *La reeducación del delincuente juvenil*. València: Tirant lo Blanch, 1992.
- Gervilla, A. *Familia y sociedad: menores en situación de riesgo*. Madrid: Dykinson, 2000.
- Inglés, A. *El maltractament d'infants a Catalunya*. Barcelona: DEJFE. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, 2000.
- Marzo, M. *Educador social i infància en situació de risc*. Generalitat de Catalunya, DASC, 2009.
- Panchón, C. *Manual de Pedagogía de la inadaptación social*. Barcelona: Dulac Edicions, 1998.

- Panchón, C. *Situación de menores de 16 a 18 años en centros de protección*. Barcelona: Dulac Edicions, 2001.
- Parcerisas, A. *Didáctica en educación social*. Barcelona: Graó, 1999.

Webs:

- Departament D'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya
- Secretaria d'Infància
- Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència
- Departament de Justícia
- Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil

Complementària

- Bringiotty, I. *La escuela ante los niños maltratados*. Barcelona: Paidós, 2000.
- Capdevila, M. i Ferran, M. *Els menors estrangers indocumentats no acompanyats*. Barcelona: CEJFE. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, 2003.
- Costa, P. *Tribus Urbanas*. Barcelona: Paidós, 1997.
- DGAI. *Què són els EAIA?* Barcelona: CEJFE. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, 1988.
- DGAI. *Projecte Educatiu marc del Servei de Centres*. Barcelona: CEJFE. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, 1992.
- Folch i Soler, A.; Ramon Albó i Martí. Barcelona: Oikos-tau, 1995.
- Funes, J. *Mediació i justícia juvenil*. Barcelona: CEJFE. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, 1994.
- Núñez, V. *Modelos de educación social en la época contemporánea*. Barcelona: PPU, 1990.
- Sala, J. *De Casa Moreta al Centre Residencial Osona*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, DASC, 2010.
- Sánchez- Valverde, Carlos. *La Junta Provincial de Protección a la Infancia de Barcelona 1908-1985*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, DASC, 2009.
- Santolaria, F. *Marginación y educación: Historia de la educación social en la España moderna y contemporánea*. Barcelona: Ariel Educación, 1997.
- Singer, L.R. *Resolución de conflictos*. Barcelona: Paidós, 1996.

Acció Socioeducativa en l'Àmbit Laboral

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Esther Fatsini Matheu

OBJECTIUS:

La formació s'ha convertit, en el context actual, en el mitjà per accedir a una feina, millorar-la o canviar-la, i en una font de riquesa no només acadèmica i laboral, sinó personal i social. Tenir un determinat nivell formatiu dóna accés a una inserció en el mercat de treball que també ve condicionada per altres factors bé siguin personals (moment evolutiu en el que es troba la persona, la seva situació social, el gènere o la cultura, entre altres), bé siguin contextuals (estat de l'economia, nivells d'atur, noves ocupacions). En l'assignatura es farà un repàs d'alguns d'aquests processos de construcció d'una identitat professional i ocupacional en les persones.

Objectius

- Conèixer el paper i la necessitat de la formació per al treball.
- Reconèixer els diferents organismes que gestionen la formació i la inserció ocupacional.
- Conèixer algunes mesures per facilitar la transició al mercat de treball.
- Valorar les perspectives de treball professional en aquest àmbit.

RESULTATS D'APRENTATGE:

Identifica l'àmbit d'intervenció laboral dins dels diferents àmbits professionals de l'educació social (RA1,2)

Identifica i sap analitzar els factors socioeducatius presents en el context d'intervenció laboral (RA4)

Coneix propostes organitzatives, metodològiques i recursos didàctics pel treball educatiu en el context d'intervenció laboral (RA5)

Resol problemes i situacions pròpies del desenvolupament professional en l'àmbit laboral amb actituds innovadores (RA7)

Analitza èticament situacions d'injustícies i desigualtats en l'àmbit laboral i proposa mesures de compensació (RA9)

Identifica les pròpies necessitats formatives en l'entorn laboral (RA10)

COMPETÈNCIES

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer els fonaments teòrics dels processos d'orientació i intervenció per a la integració social i laboral.
- Conèixer els plans de desenvolupament comunitari i local.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer i utilitzar les TIC i el seu potencial educatiu en el teixit social, cultural i laboral.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'educació de persones adultes.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.

Bàsiques

- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.

CONTINGUTS:

---

1. La formació
  1. El sistema educatiu. Legislació educativa i laboral.
  2. La formació professional reglada. Els cicles formatius. Catàleg de títols de formació professional
  3. Formació ocupacional i contínua. Certificats de professionalitat.
  4. Inserció, orientació i formació.
  5. Qualificacions i nivells de competència.
2. El mercat de treball: característiques i problemàtiques.
  1. Característiques del mercat de treball. L'ocupació i l'atur.
  2. Precarietat social laboral.
  3. Els serveis d'ocupació.
  4. Mesures d'actuació per al foment de l'ocupació.
3. La transició a la vida activa. Estratègies d'inserció/reinserció laboral i comunitària.
  1. Els intermediaris en el mercat de treball. Treball en xarxa.
  2. Les tècniques de recerca de feina com a complementàries a la formació.
  3. El paper de les noves tecnologies en el procés d'inserció/reinserció
4. Transversal: Experiències i programes d'inserció/reinserció laboral.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés (30%):

- Seguiment d'activitats individuals i/o col·lectives (20%): seguiment del procés a partir de la presentació dels resultats per escrit (treballs, pòsters, anàlisi de textos?), presentacions orals (debats, col·loquis?).
- Assistència (10%)

Avaluació de resultats (70%):

- Realització d'un seminari de lectura, preparat en parella (25%)
- Realització d'un treball de grup sobre un dispositiu d'inserció, un col·lectiu amb necessitats d'inserció laboral... (25%)
- Realització d'una prova final d'avaluació individual (20%)

Caldrà haver superat totes les parts de l'avaluació de resultats, amb un mínim d'un cinc, per poder aprovar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Adame, M. Teresa (coord.) *Orientació per a la inserció sociolaboral dels joves: Recull d'experiències i materials*. Palma: Universitat de les Illes Balears, 1999.
- Ancín, Ana M^a. *Conciliación de la vida laboral, familiar y personal: hacia una guía de buenas prácticas*. Sevilla: Servicio Andaluz de Empleo, Consejería de Empleo, Junta de Andalucía: Instituto de Desarrollo Regional, Fundación Universitaria, cop, 2009.
- Catalunya. Anuari laboral i d'ocupació [Recurs electrònic]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Treball i Indústria, 2004.
- Gómez, Mercè, et al. *La inserció laboral com a procés d'intervenció educativa* [Diversos articles]. Barcelona: Fundació Pere Tarrés-Escola de l'Esplai, 2009.
- Grupo Cifo *El formador de formación profesional ocupacional*. Barcelona: Octaedro, 2000.
- Hernando, César *Formación y orientación laboral*. Madrid: Santillana Educación, 2008.
- Orteu, Xavier *La construcción de itinerarios de inserción laboral: una propuesta metodológica*. Barcelona: Gedisa, 2007.
- Palací, Francisco José; Moriano León, Juan Antonio *El Nuevo mercado laboral: Estrategias de inserción y desarrollo profesional*. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia, 2003.
- Pallisera, Maria *Anem a treballar: programa de formació laboral: quadern de l'alumne*. Girona: Universitat de Girona, 2008.
- Pallisera, Maria *Anem a treballar: programa de formació laboral: quadern de l'educador*. Girona: Universitat de Girona, 2008.
- Pérez-Díaz, Víctor; Rodríguez, Juan Carlos *La educación profesional en España*. Madrid: Fundación Santillana, 2002.
- Puchol, Luis *Reorientación de carreras profesionales*. Madrid: Esic, 1994.
- Riart, Joan *Elegir una profesión. Proceso de reflexión para elegir bien una profesión*. Barcelona: PPU, 1996.
- Rodríguez, M. Luisa *El mundo del trabajo y las funciones del orientador*. Barcelona: Barcanova, 1992.
- Rodríguez, M. Luisa *Dels estudis universitaris al món del treball: la construcció del projecte professional*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2008. (Llibre web).
- Salvà, Francesca; Nicolau, Inmaculada *Formación e inserción laboral: conceptos básicos, políticas, programas y recursos para la intervención*. Madrid: Pirámide, 2000. (Psicología).
- Sánchez, Angel-Rodrigo *Información y orientación para la inserción laboral*. Ed Corr. Bilbao: Lugano, 2004.
- Santana, L.E., et al. *Homenatge a "Kikiriki" [Diversos articles]: educar y orientar para la vida activa*. Barcelona: Graó Educació, 2009.
- Vaillant, Denise; Marcelo, Carlos *Las tareas del formador*. Archidona: Aljibe, 2001.
- Valls, Mercè *El Pla de transició al treball, programa de garantia social: un model de transició inclusiva*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació, 2008.

Complementària

- Alba, Alfonso; Moreno, Fernando *Discapacidad y mercado de trabajo*. Madrid: Gente Interactiva, 2004.
- Almau, Amelia *Los más emprendedores del instituto*. Barcelona: Fontalba, 2010.
- ALOMAR, Elisabeth, et al. *Treball amb suport* [Diversos articles]. Vic: Eumo Editorial, 2007.
- Barà Temes, Javier *Gènere i inserció laboral del col·lectiu universitari*. Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya, 2010.
- Centre de Formació i Treball Flor de Maig *Nous reptes de formació i treball per a persones amb especial dificultat: Documentació ponències*. Barcelona: Diputació de Barcelona. Xarxa de Municipis, 2002.
- Cañedo-Argüelles, Cecilia *Escuela de segunda oportunidad*. Barcelona: Fontalba, 2003.
- Castell, Pere; Santana, Joan Antoni *Immigració i mercat de treball a Catalunya*. Barcelona: CTESC, Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya, 2008.
- Colmenares, Marleny *Menors estrangers: formació i treball: guia per a l'atenció dels menors estrangers en l'accés a la formació i la inserció al mercat laboral*. 2a ed. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Institut Municipal d'Educació, 2009. (Quaderns / Projecte Educatiu de Ciutat Barcelona).
- COPSA. Fons Social Europeu *Insertactiv: nova metodologia per a l'orientació professional i inserció laboral amb col·lectius amb especials dificultats d'inserció*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Servei d'Ocupació de Catalunya, 2004. (Col·lecció NEO: Noves Eines d'Ocupació).
- COPSA. Fons Social Europeu *Plusmotiv: la motivació com a eina metodològica per a la inserció laboral en la població de dones maltractades*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Servei d'Ocupació de Catalunya, 2004. (Col·lecció NEO: Noves Eines d'Ocupació).
- Cortés i Nieto, Tània; Castro, Montserrat *La Reinserció sociolaboral penitenciària a Catalunya*. Universitat de Girona, 2006.
- Cruells, Marta; Igareda, Noelia; Associació de Dones per la Inserció Laboral SURT *Mujeres, integración y prisión*. Barcelona: Aurea, 2005.
- Filella, Gemma (coord.) *La intervenció psicopedagògica en el context no formal. Models d'orientació*. Lleida: Pagès, 1999.
- Filella, Gemma; Amador, Miquel; Universitat de Barcelona *Orientació per a la recerca d'ocupació en la formació ocupacional als centres penitenciaris*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2009.
- Garrell, Daniel. *Situació laboral de la població estrangera a Catalunya: informe 2011*. Barcelona: CERES, Centre d'Estudis i Recerca Sindicals, 2011.
- Heim, Daniela; Puig Dorall, Eva *Surt! Prostitución y exclusión social informe de investigación*. Barcelona: Surt, 2007.
- McCann, Robert M. *Discriminació laboral per raons d'edat*. Barcelona: editorial UOC, 2011.
- Orteu i Guiu, Xavier *Guia d'inserció sociolaboral adreçada als professionals de l'àmbit de les drogodependències*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Salut, 2007.
- Rica Goiricelava, Sara de la [et al.]. *Mujeres y mercado laboral en España: cuatro estudios sobre la discriminación salarial y la segregación laboral*. Bilbao: Fundación BBVA, 2010.
- Rodríguez, Isabel; Franzoni, Laura *Ocupa't: guia metodològica per a l'orientació i la inserció laboral de les dones*. Solsona: Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, 2007.
- Santiago, Josep; Pallisera, Maria *Vull treballar!* Universitat de Girona, 2003.
- Vilà, Montserrat; Pallisera, Maria *Acciones a desarrollar desde el centro educativo para facilitar los procesos de inserción laboral de las personas con discapacidad: aportaciones a partir de una investigación*. Madrid: Sociedad Española de Pedagogía, 2006.

Llengua i Societat

Tipologia: Formació Bàsica (FB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Irene Llop Jordana

OBJECTIUS:

L'assignatura és una introducció a l'observació i a l'anàlisi del fet lingüístic en la nostra societat i, especialment, en els àmbits professionals propis de l'Educació Social. A partir d'aquesta mirada, els estudiants podran conèixer i aplicar estratègies i recursos per al foment del coneixement i l'ús social de la llengua en tant que element de cohesió social.

Objectius

- Proporcionar als estudiants eines i instruments que els permetin entendre i prendre consciència de la complexitat del fet lingüístic d'acord amb la seva dimensió cultural, social i política tot fent atenció als territoris de parla catalana.
- Proporcionar als estudiants criteris, experiències, recursos i estratègies metodològiques adequades per a fomentar el coneixement i l'ús socials de la llengua catalana tot fent atenció a les noves migracions.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix i analitza de forma crítica la diversitat lingüística actual i la situació sociolingüística del català a Catalunya
- Dissenyar els recursos i materials per a l'ensenyament de llengües en l'educació social i els aplica de forma adequada
- Mostra actituds de respecte cap a la diversitat lingüística, social i cultural
- Comprèn missatges orals i escrits de diferent tipologia de forma completa expressats en les llengües pròpies
- Comunica i argumenta les idees des d'un punt de vista sociolingüístic
- Comunica a tot tipus d'audiències (especialitzades o no) de manera clara i precisa coneixements, metodologia, idees, problemes i solucions en l'àmbit de l'educació social i l'acció socioeducativa

COMPETÈNCIES

Generals

- Aplicar el coneixement en la pràctica.

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.

Bàsiques

- Ser capaç de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.

Transversals

- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.
- Exercir la ciutadania activa i la responsabilitat individual amb compromís amb els valors democràtics, de sostenibilitat i de disseny universal, a partir de pràctiques basades en l'aprenentatge i servei i en la inclusió social.

CONTINGUTS:

---

1. Diversitat lingüística
  - 1.1. Característiques de la diversitat lingüística. Factors explicatius de la diversitat lingüística
  - 1.2. Models d'acollida lingüística
2. La situació sociolingüística a Catalunya
  - 2.1. Dades demolingüístiques
  - 2.2. El canvi de llengües
  - 2.3. Els joves i les llengües
3. Dinamització lingüística
  - 3.1. Ensenyament de llengües a adults
  - 3.2. Recursos per a l'ensenyament de llengües

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Al llarg del semestre l'alumnat realitzarà diverses tasques orals i escrites, individuals i grupals, a dins i a fora de l'aula, que d'acord amb un pla de treball li permetran anar assolint els continguts de l'assignatura. La professora en farà el seguiment a les sessions de treball dirigit i a les tutories individuals. Convé tenir en compte que:

? S'han d'aprovar tots els instruments d'avaluació per separat.

? El termini de lliurament/execució de totes les activitats de l'avaluació és improrrogable.

? Qualsevol activitat que presenti deficiències formals, de normativa o de redacció, es considerarà no superada.

Avaluació de resultats

La nota final de l'assignatura serà el resultat de quatre notes parcials, que faran mitjana sols en el cas que cadascuna d'elles sigui igual o superior a aprovat (5), i en els percentatges que s'indiquen a continuació:

- ? Activitats de curs (individuals i grupals): 30% (recuperables)
- ? Projecte final (treball escrit i presentació oral). Tasca individual o grupal: 30% (no recuperable)
- ? Proves escrites (proves 1 i 2). Tasques individuals: 40% (recuperables)

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Boix, E. i Vila, F.X. (1998). *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel.
- Casas, M. i Danés, A. (2004). *Tots els colors de la llengua*. Vic: Edicions l'Àlber.
- Gràcia, L. (2010). *Llengua i immigració*. Vic: Eumo Editorial.
- Idescat. (2018). Tema: Cultura. Llengua. Recuperat des de <https://www.idescat.cat/tema/cultu>
- Junyent, C. (coord.).(2009). *Llengua i acollida*. Barcelona: Horsori.
- *Llengües, ètnies i cultures a l'ensenyament*. (2001), 23.
- Vila, I. (coord.). (1998). *Bilingüisme i educació*. Barcelona: UOC-Proa.

Complementària

- Aznar, S. i Terradellas, M.R (coord.). (1999). *Incorporació tardana de l'alumnat estranger. 2n simposi Llengua, educació i immigració*. Girona: ICE UdG/ Ed. Horsori.
- Bastardas, A. (1996). *Ecologia de les llengües. Medi, contacte i dinàmica sociolingüística*. Barcelona: Proa.
- Bibiloni, G. (1994). *Llengua estàndard i variació lingüística*. València: 3 i 4.
- Delgado, M. (1998). *Diversitat i integració*. Barcelona: Edicions 62.
- Delors, J. (coord.). (1996). *Educació: hi ha un tresor amagat a dins. Informe per a la UNESCO de la Comissió Internacional sobre Educació per al segle XXI*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya.
- Escardó, M. (2002). *La biblioteca, un espai de convivència, un espai educador*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya / Ajuntament de Parets del Vallès.
- Galindo, M. i Vila, F.X. (2009). Els factors explicatius dels usos lingüístics informals entre l'alumnat català: llengua inicial, xarxes socials, competència i llengua vehicular d'ensenyament. *Noves SL Revista de Sociolingüística*, 1, 1-15. Recuperat de <http://www.gencat.cat/llengua/noves/noves/index.htm>
- Generalitat de Catalunya. (2018). *DG Política lingüística*. Recuperat des de <http://llengua.gencat.cat/ca/inici/>
- Miguélez, F., García, T., Rebollo, T., Sánchez, C. i Romero, A. (1997). *Desigualtat i canvi. L'estructura social contemporània*. Barcelona: Proa-Universitat Autònoma de Barcelona.
- Querol, E. (2007). *Llengua i societat als territoris de parla catalana a l'inici del segle XXI*. Barcelona: Secretaria de Política Lingüística.
- Serra, J. M. (1997). *Immersion lingüística, rendiment acadèmic i classe social*. Barcelona: Horsori.
- *Treballs de Sociolingüística Catalana (1977-)*. Barcelona: Societat Catalana de Sociolingüística, IEC.
- Solé, J. (2001). *El poliedre sociolingüístic: una iniciació a la sociolingüística del conflicte*. Barcelona: 3 i 4.

Pràctiques I

Tipologia: Pràctiques Externes (PE)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Aquesta és la primera assignatura que té crèdits de pràctiques dins del Grau d'Educació Social. La seva finalitat és combinar un període intensiu de contacte amb els diferents centres i/o serveis, així com utilitzar la metodologia de l'anàlisi de cas perquè l'alumnat estudiï amb profunditat una determinada situació i sigui capaç d'arribar a una comprensió holística de la mateixa.

Objectius

- Adquirir coneixements bàsics sobre l'anàlisi de casos com una metodologia que ens proporciona dades concretes sobre les quals reflexionar, analitzar i discutir en grup.
- Adquirir habilitats de treball cooperatiu per tal de contrastar opinions, acceptar suggeriments i prendre decisions en equip.
- Aproximar-se al treball socioeducatiu dels centres de pràctiques
- Reflexionar sobre la pràctica de l'educador o educadora social dins els centres.
- Saber integrar els coneixements adquirits des de diferents matèries i àrees de coneixement per tal de tenir una comprensió més holística de les diferents realitats socioeducatives.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Aplica la metodologia d'anàlisi de casos per resoldre les diferents situacions exposades
- Utilitza tècniques d'anàlisi i recerca d'informació davant de les diferents situacions exposades a l'assignatura.
- Exposa i defensa en grup la proposta treballada davant dels casos treballats.
- Aplica els seus coneixements a la resolució de problemes argumentant les decisions.
- Elabora un diari de pràctiques i memòria de camp de l'estada al centre de pràctiques
- Actua en les situacions habituals i les que són pròpies de la professió amb reflexió crítica, compromís i responsabilitat.

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Desenvolupar capacitats i habilitats per al treball en xarxa i en equips multiprofessionals.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Posseir habilitats per al treball en equip.

- Preocupar-se per la qualitat professional.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir capacitat d'expressió i comunicació oral i escrita en diferents llengües.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir capacitat per aprendre a aprendre.
- Tenir capacitat per aprendre i reflexionar sobre el procés d'aprenentatge.
- Tenir capacitat per prendre decisions.
- Tenir capacitat per resoldre problemes.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.
- Tenir iniciativa i esperit emprenedor.

Específiques

- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Ser capaç d'acollir els moments d'ambivalència professional i desenvolupar coneixement a partir d'ells.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.
- Ser capaç de trobar l'equilibri i la distància professional òptima davant les situacions socioeducatives.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.

CONTINGUTS:

Bloc I.

L'anàlisi de cas com a mètode d'estudi.

Tècniques d'observació i de recollida de dades.

Bloc II
Estada de pràctiques a centres i / o serveis

Bloc III.
Models i desenvolupament del Mètode d'Anàlisi de Cas.

- a. Casos descriptius
- b. Casos avaluatius
- c. Casos enfocats a elaborar decisions.

AVALUACIÓ:

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

- Període de pràctiques, diari de camp, informe del centre/servei i memòria escrita (40%)
- Treballs de grup/resolució de casos -informes i exposicions- (50%)
- Participació i implicació, actitud favorable i capacitat de treball en equip (10%)

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament tots els aspectes de l'avaluació.

Per a accedir al període de pràctiques s'ha d'haver superat de forma satisfactòria tots els aspectes de l'avaluació recollits prèviament. El període de pràctiques no és recuperable, si resulta suspès s'entén que l'assignatura queda suspesa en la seva totalitat. El mateix passa amb la participació i implicació, actitud favorable i capacitat de treball en equip.

L'assistència és obligatòria. No es podran avaluar aquells o aquelles estudiants que no hagin assistit a un mínim d'un 80% de les sessions. S'entén que aquest 80% correspon a les sessions efectuades en cada moment de l'avaluació i no de la totalitat de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- López, A. (1997). *Iniciación al análisis de casos : Una metodología activa de aprendizaje en grupos*. Bilbao: Mensajero.
- Martínez, A.; Musitu, G. (1995). *El estudio de casos: Para profesionales de la acción social*. Madrid: Narcea.
- Nuevo, E.; Sánchez, D. (2009). *Adolescentes: 50 casos problemáticos: Análisis psicológico y propuestas educativas*. Madrid: Ccs.
- Gimeno, J. (2010) *Saberes e incertidumbres sobre el currículum*. Madrid: Morata
- Stake, R.E.; Filella, R. (1998). *Investigación con estudio de casos*. Madrid: Morata.
- Wassermann, S. (1999). *El estudio de casos como método de enseñanza*. Buenos Aires: Amorrortu.

ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE TERCER CURS

Acció Socioeducativa per a l'Atenció a la Diversitat

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Olga Pedragosa Xuclà

OBJECTIUS:

L'assignatura aporta les bases fonamentals per a l'atenció socioeducativa en contextos educatius no formals diversos i plurals. Els principis inclusius d'atenció són l'eix fonamental de l'assignatura, i aporten estratègies i eines d'atenció directa als usuaris en aquest marc d'intervenció. Paral·lelament es desenvolupa també el marc normatiu i legislatiu de referència.jhkhjkh

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Relaciona les polítiques actuals d'atenció a les persones amb discapacitat amb l'evolució històrica, social i política que ha succeït en aquest àmbit
- Utilitza les principals directrius normatives i legislatives vigents actualment en el camp de l'atenció socioeducativa a col·lectius específics en la fonamentació de les seves idees
- Identifica els principis de l'acció educativa adreçats a l'atenció de tots els usuaris des de l'àmbit de la discapacitat i altres col·lectius amb risc d'exclusió
- Reflexiona i analitza críticament situacions i contextos socioeducatius multiculturals i plurals en relació a la intervenció de l'educador social en aquest marc i proposa mesures de compensació o promoció
- Analitza el model inclusiu i les seves implicacions educatives, socials i laborals en l'atenció de les persones amb discapacitat al llarg del cicle vital
- Disenya propostes d'intervenció ajustades a les necessitats i condicions de l'educand utilitzant diferents estratègies i recursos
- Resol problemes i situacions pròpies de l'àmbit de l'atenció a la diversitat, amb una actitud emprenedora i innovadora
- Avalua de forma global els processos d'aprenentatge portats a terme d'acord a les planificacions i objectius plantejats i estableix mesures de millora personal

COMPETÈNCIES

Generals

- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Preocupar-se per la qualitat professional.
- Tenir coneixements bàsics generals.

Específiques

- Conèixer els fonaments del coneixement pedagògic, psicològic i sociològic de l'educació.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Conèixer i utilitzar les TIC i el seu potencial educatiu en el teixit social, cultural i laboral.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.

Transversals

- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional, a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació envers el desenvolupament professional.

CONTINGUTS:

- Introducció a les diferències individuals. Construcció social de la diferència.
- Evolució històrica i tendències actuals entorn la comprensió de la diferència i la diversitat humana. Organització actual a nivell Europeu i Català.
- Disposicions legislatives entorn les persones amb discapacitat i altres factors d'exclusió social.
- Factors de diversitat: discapacitat i exclusió social.
- L'acció socieducativa al llarg del cicle vital. Paper de l'educador social: atenció precoç, escolarització, suport a les famílies, promoció laboral i ocupació, oci i comunitat.
- Disseny i organització de la intervenció socieducativa.
- Ajudes tècniques i tecnològiques per a una atenció de qualitat.
- Serveis i recursos d'assessorament i suport.

AVALUACIÓ:

Per l'avaluació de l'assignatura es realitzaran diverses activitats tant de caràcter individual com grupal.

Participació a l'aula: 10%

Registre de les activitats de classe (individuals i grup): 20%

Informe escrit sobre l'evolució de l'atenció a les persones amb discapacitat: 30%

Parcial 1: 20%

Prova final (examen o resolució cas pràctic): 20%

Activitat voluntària: lectura del llibre proposat

Les activitats de classe no es podran recuperar. L'informe escrit i les proves escrites es podran recuperar sempre que no superin el 50% de la nota de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Alonso, J. (2004): *Autismo y Síndrome de Asperger. Guía para familiares, amigos y profesionales*. Salamanca: Amarú Ediciones.
- Arnaiz, P. de Haro, R. (1997) (Eds.) *10 años de integración en España: análisis de la realidad y perspectivas de futuro*. Murcia: Universidad de Murcia.
- Asociación Americana sobre Retraso Mental (2004). *Retraso mental: definición, clasificación y sistemas de apoyo*. Madrid: Alianza Editorial.
- Barton, L. (1998) (Comp.). *Discapacidad y sociedad*. Madrid: Morata.
- Bueno Martín M. i altres. (2000). *Niños y niñas con ceguera: Recomendaciones para la familia y la escuela*. Málaga: Aljibe
- Cabrerizo, J.; Rubio, M.J. (2007): *Atención a la diversidad. Teoría y Práctica*. Madrid: Pearson.
- Diversos autors (2009) *Buenas prácticas de escuela inclusiva: la inclusión de alumnado con discapacidad: un reto, una necesidad*. Barcelona: Graó.
- Gallardo, M.V.; Salvador, M.L. (1994). *Discapacidad motórica. Aspectos psicoevolutivos y educativos*. Málaga: Aljibe.
- García, C. (2005). *Educación y diversidad*. Málaga: Aljibe.
- Goodman, J. (2000). "Educación para una democracia crítica". *Kikiriki*, 55-56, pp. 55-71
- Ortiz, C. (1995): "Las personas con necesidades educativas especiales. Evolución histórica del concepto". Dins: Verdugo, M.A. (dir.) *Personas con discapacidad*. Madrid. Siglo XXI.
- Soriano Ayala, E. (coord.) (2001): *Identidad cultural y ciudadanía intercultural*. Aula Abierta, Madrid: La Muralla.
- Torres, J.A. (1999): *Educación y diversidad. Bases didácticas y organizativas*. Málaga, Aljibe.
- UNESCO (1995). *Conferencia Mundial sobre Necesidades Educativas Especiales: acceso y calidad*. Madrid.

Acció Socioeducativa per a la Comunitat

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Jordi Valldeoriola Roquet

OBJECTIUS:

L'assignatura forma l'alumne per a la intervenció socioeducativa en i des de la comunitat. Els objectius principals són:

1. Conèixer la història, la conceptualització bàsica i el marc teòric del desenvolupament comunitari i les seves relacions amb altres accions de l'univers educatiu.
2. Reflexionar sobre els fonaments metodològics dels plans de desenvolupament comunitari
3. Conèixer les diferents tradicions acadèmiques i professionals de l'educació sociocomunitària.
4. Aprendre a dissenyar i aplicar un projecte d'educació sociocomunitària en una realitat concreta.
5. Conèixer i saber aplicar els mètodes, tècniques i activitats d'educació sociocomunitària.
6. Analitzar diferents experiències de treball socioeducatiu amb la comunitat i conèixer els recursos existents.

RESULTATS D'APRENTATGE:

---

1. Conèixer els diferents paradigmes d'intervenció socioeducativa amb la comunitat
2. Conèixer les diferents fases d'un projecte comunitari (PDC)
3. Aprendre a realitzar un diagnòstic participatiu
4. Saber utilitzar les principals tècniques del treball comunitari
5. Conèixer els diferents tipus i mecanismes de participació social

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat d'expressió i comunicació oral i escrita en diferents llengües.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Conèixer els plans de desenvolupament comunitari i local.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa en l'àmbit del desenvolupament comunitari.
- Desenvolupar actituds i valors en la pràctica educativa relacionats amb els drets humans.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Saber reconèixer els recursos culturals de valor social.
- Ser capaç d'analitzar i interpretar diagnòstics en l'àmbit socioeducatiu.

Bàsiques

- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.

CONTINGUTS:

---

1. Història i fonaments de l'acció socioeducativa ?per? i ?amb? la comunitat
2. Conceptualització bàsica de l'educació sociocomunitària: la tradició francòfona i la tradició anglosaxona
3. Fonamentació epistemològica: la IAP com a metodologia d'intervenció social
4. Funcions de l'acció socioeducativa en l'àmbit comunitari:
5. Models i àmbits d'intervenció:
  - a. Lleure
  - b. Cultural
  - c. Desenvolupament comunitari
  - d. Assistència socioeducativa
6. La participació social i el treball en xarxa com a estratègia educativa
7. La funció de l'educador/a social en el treball comunitari.
8. Planificació i disseny de plans, programes i accions de desenvolupament comunitari
9. Experiències i projectes d'educació sociocomunitària

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats descrites en el punt anterior. L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria. L'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de les classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

Per poder aprovar l'assignatura s'han de superar totes les activitats d'avaluació.

Avaluació procés (individual i grupal)

Exercicis d'aula, comentaris de text, casos pràctics, estudis de casos, visionat pel·lícula, etc. (20%)

Disseny i elaboració d'un projecte d'educació sociocomunitària en una realitat concreta (40%)

Avaluació resultat (individual)

Examen final (40%)

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria realitzant un treball autònom addicional o refent a alguna de les activitats lliurades o realitzades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Calvo, A. (2002), *La animación sociocultural. Una estrategia educativa para la participación*. Madrid: Alianza
- Gillet, J.C. (2006) *La animación en la Comunidad. Un modelo de animación socioeducativa*. Barcelona : Graò.
- Llana, A.; Parcerisa, A.; Úcar, X (2009) *10 Ideas clave. La acción comunitaria*. Barcelona: Graò.
- Marchioni, M. (Coord.) (2001) *Comunidad y cambio social. Teoría y praxis de la acción comunitaria*. Madrid: Popular.
- Úcar, X.; Llana, A. (Coords.) (2006) *Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria*. Barcelona: Graò.
- Úcar, X. (Coord.) (2009) *Enfoques y experiencias internacionales de acción comunitaria*. Barcelona : Grao.

Complementària

- Aguilar, M.J. (1991) *Como animar un grupo*. Mèxic: Editorial El Ateneo.
- Froufe, S. (1998). *Técnicas de grupo en animación comunitaria*. Salamanca: Editorial Amaru,
- Perez Serrano, G. (1993) *Elaboración de proyectos sociales. Casos prácticos*. Madrid: Narcea.
- Perez-Campanero, M.P. (1991) *Como detectar las necesidades de intervención socioeducativa*. Madrid: Narcea.
- Taylor, S.; Bogdan, R. (2002). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. México. Paidós.
- Trilla, J. (1997) (Coord): *Animación sociocultural. Modelos, teorías y ámbitos*. Barcelona: Ariel,
- Ventosa, J.V. (2001) *Desarrollo y evaluación de proyectos socioculturales*. Madrid: CCS
- Villasante, T.R. i altres (Coord.) (2001) *La investigación social participativa*. Barcelona : El viejo Topo.

webgrafia

- Red Iberoamericana de Animación Sociocultural (<http://rianimacion.org/>)
- Revista semestral para animador@s socioculturales y educador@s sociales (<http://quadernsanimacio.net/>)
- Blog de Tècnics superiors en Integració Social i Animador sociocultural pertanyents o afins a la Red Nacional de Integradores y animadores en el Territorio español. (<http://ascprofesional.blogspot.com/>)
- Coordinadora per a l'Animació Sociocultural de Catalunya (CASCAT): (<http://www.casc.cat/>)
- Pàgina personal de Mario Viché González (<http://www.quadernsanimacio.net/marioviche/>)
- Revista de pràctiques d'Animació. Brasil (<http://revistapraticasdeanimacao.googlepages.com/>)

Projectes Socioeducatius

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Jordi Bernabeu Farrús

OBJECTIUS:

L'assignatura té com a finalitat principal incidir en la importància de la planificació i el disseny d'intervencions en l'acció socioeducativa. Per això s'exposen reflexions i continguts relatius als diferents nivells de planificació social. Se centra en els projectes socioeducatius donada la importància adquirida en la tasca de l'educadora o educador social.

Objectius:

- Enmarcar i conceptualitzar la planificació en l'acció socioeducativa
- Conceptualitzar els projectes socioeducatius
- Conèixer i desenvolupar les diferents fases en l'elaboració de projectes
- Determinar i analitzar els elements necessaris en cadascuna de les fases dels projectes socioeducatius
- Aprofundir en les metodologies i tècniques per a l'elaboració de diagnòstics
- Integrar l'avaluació en el desenvolupament dels projectes

RESULTATS D'APRENTATGE:

---

1. Disposa dels coneixements bàsics dels diferents nivells de la planificació socioeducativa
2. Realitza els exercicis propis de les diferents fases d'un projecte: diagnòstic, planificació i disseny, aplicació i avaluació
3. Analitza i descriu un projecte socioeducatiu ja existent en les seves diferents fases
4. Dissenya una proposta -redacció tècnica i exposició a l'aula- de projecte d'intervenció socioeducativa

COMPETÈNCIES

Específiques

- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

CONTINGUTS:

---

1. Introducció

- Emmarcant la intervenció: importància i utilitat de la planificació socioeducativa
- Nivells de planificació: plans, programes i projectes d'intervenció social
- Principis bàsics en l'elaboració de plans, programes i projectes
- Perspectives, implicacions i reflexions sobre la planificació
- El desenvolupament de projectes en l'entorn 2.0: nous escenaris, noves realitats.

2. Elaboració de projectes socioeducatius

- Què és un projecte socioeducatiu?
- Reflexions sobre la seva implementació

Elaboració i fases d'un projecte socioeducatiu

1. Introducció

2. Anàlisi de la realitat i diagnòstic

- Detecció de necessitats
- Formulació i delimitació del problema
- Metodologies de participació i eines utilitzades en l'elaboració de diagnòstics

3. Planificació i disseny

- Reflexió estratègica
- Definició d'objectius
- Continguts a treballar
- Metodologies d'intervenció
- Activitats a realitzar
- Tècniques utilitzades
- Calendari i temporalització
- Gestió de recursos (humans, materials, econòmics, etc.)

4. Aplicació, desenvolupament i implementació

- Desenvolupament del projecte
- Seguiment i problemàtiques detectades
- Adaptació i regulació

5. Disseny de l'avaluació i presentació dels resultats

- La necessitat de l'avaluació
- Tipus d'avaluació
- Processos i tècniques d'avaluació
- Descripció dels resultats
- Elaboració d'informes

AVALUACIÓ:

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes

- Participació, implicació i actitud durant l'assignatura: aportacions a l'aula i als diferents canals de comunicació de l'assignatura (5%)
- Exercicis del curs: realització de les activitats proposades durant les sessions (10%)
- Treballs individuals: realització dels dos treballs proposats durant l'assignatura (25%)
- Treball en grup -anàlisi de la realitat d'un projecte- (20%)
- Treball final en grup -document i exposició- (40%)

L'assistència és obligatòria. No es podran avaluar aquells o aquelles estudiants que no hagin assistit a un mínim d'un 80% de les sessions.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Ander-Egg, E.; Aguilar, M. J. (2005). *Guía para diseñar proyectos sociales y culturales*. Buenos Aires: Lumen / Humanitas.
- Feliz, T. (2010). *Diseño de Programas de Educación Social*. Madrid: McGraw Hill.
- Granados García-Tenorio; Mudarra Sánchez, M.J. (2010). *Diagnóstico en Educación Social*. Madrid: Sanz y Torres.
- Jubany, J. (2012). *Connecta't per aprendre*. Barcelona: Editorial Rosa Sensat.
- Pérez Serrano, G. (2004). *Elaboración de proyectos sociales. Casos prácticos*. Madrid: Narcea.
- Rueda, J.M. (1992). *Programar, implementar proyectos, evaluar*. Saragossa: Certeza.
- Riberas, G.; Vilar, J.; Pujol, P. (2003). *Disseny de les intervencions socioeducatives*. Barcelona: Pleniluni.
- Villasante, T. R.; Montañés M.; Martí J. (2000). *La investigación social participativa. Construyendo ciudadanía*. Barcelona: El Viejo Topo.

Pràctiques II

Tipologia: Pràctiques Externes (PE)

Crèdits: 12,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Les Pràctiques II és una assignatura obligatòria de 12 crèdits ECTS que es realitza a tercer curs de Grau. Està associada al Seminari de Pràctiques II de 6 crèdits ECTS.

L'alumnat parteix del coneixement adquirit el curs anterior, més concretament de l'aprenentatge realitzat en el Treball interdisciplinari sobre la realitat dels centres o serveis d'educació social així com dels aprenentatges realitzats a l'assignatura d'Anàlisi de Casos-Pràctiques I. En el primer semestre l'assignatura Projectes Socioeducatius donarà pautes per al treball d'acció socioeducativa a desenvolupar en els centres o serveis de pràctiques

El període d'estada als centres o serveis és de vuit setmanes amb un total de 200 hores a realitzar.

En aquest període, l'alumne/a a més de les tasques a realitzar en el centre o servei de pràctiques, ha de dur a terme les tasques establertes per la persona tutora de la Universitat relacionades amb el seu procés formatiu i que continuen en el segon semestre després de l'estada al centre o servei.

Objectius

- Mostrar capacitat d'iniciativa en les tasques quotidianes del centre
- Participar com a persona col·laboradora en les tasques del centre
- Posar en pràctica diferents tècniques de recollida i anàlisi de dades
- Conèixer i analitzar el funcionament del centre a partir de l'observació i la descripció
- Conèixer i observar l'entorn del centre i les interrelacions amb la xarxa de serveis i/o entitats del municipi
- Conèixer la realitat social i cultural de les persones i col·lectius atesos
- Conèixer el treball educatiu del centre i observar la pràctica educativa que se'n deriva
- Descriure i analitzar amb rigor crític les finalitats i les funcions del centre de pràctiques i dels educadors/es que hi treballen
- Planificar, desenvolupar i avaluar una acció socioeducativa de suport a les accions de l'educadora/educador
- Relacionar les accions pròpies realitzades amb els coneixements discursius universitaris
- Reflexionar de forma sistemàtica sobre les pròpies accions dutes a terme utilitzant el diari de pràctiques

RESULTATS D'APRENTATGE:

-
- Coneix la realitat social i cultural de les persones i col·lectius atesos en el centre o servei
  - Coneix i observa l'organització i el funcionament del centre de pràctiques així com el seu entorn i les interrelacions que s'estableixen amb la xarxa de serveis i/o entitats del barri o municipi
  - Coneix el treball educatiu que es duu a terme en el centre o servei de pràctiques i observa la pràctica educativa que se'n deriva
  - Du a terme una intervenció educativa en el centre planificada, executada i valorada
  - Relaciona les accions pròpies que realitza en el centre i els aprenentatges adquirits amb els

coneixements discursius universitaris

- Adopta un compromís ètic amb el centre de pràctiques així com amb les persones amb les qual interactua
- Avalua de forma global els processos d'aprenentatge que ha dut a terme d'acord amb les planificacions i objectius plantejats i estableix mesures de millora individual
- Reflexiona de forma sistemàtica sobre les accions pròpies dutes a terme en el centre a partir de la utilització del Diari de pràctiques

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Adoptar un compromís ètic.
- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Preocupar-se per la qualitat professional.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Tenir capacitat d'expressió i comunicació oral i escrita en diferents llengües.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.

Específiques

- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i saber aplicar els processos d'avaluació.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Desenvolupar l'avaluació contínua dels processos socioeducatius amb la persona, el grup i la comunitat.
- Desenvolupar la capacitat i el compromís de seguir una ètica professional per a la cooperació i el treball cooperatiu.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.
- Ser capaç d'analitzar i interpretar diagnòstics en l'àmbit socioeducatiu.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítics davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.
- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.

- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional, a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació envers el desenvolupament professional.

CONTINGUTS:

---

1. El servei o centre de pràctiques i el seu context
2. Estudi sobre el grup o el col·lectiu de persones ateses en el centre o servei
3. Treball d'acció socioeducativa
4. Valoració general de les pràctiques
5. Reflexió sobre el procés d'aprenentatge realitzat

AVALUACIÓ:

L'avaluació de les Pràctiques II té una única convocatòria oficial. La Memòria de Pràctiques es pot recuperar, si és el cas, en la setmana prevista per a la recuperació de la memòria de pràctiques. L'estada al centre, però, no té recuperació. Si no es realitzen satisfactòriament, l'assignatura queda suspesa.

La nota final ?que serà posada pel tutor o tutora de la Universitat? serà el resultat de les notes parcials següents:

- Estada al centre o servei: 50%
- Memòria de pràctiques: 50%

Les notes parcials han de ser iguals o superiors al 5.

BIBLIOGRAFIA:

La bibliografia està en funció del col·lectiu tractat a les pràctiques així com de la tipologia del centre o servei de pràctiques.

Projectes Socials i Tecnologies de la Informació i la Comunicació

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Marta Marimón Martí

OBJECTIUS:

Aquesta és una assignatura de tercer curs del Grau d'Educació Social, que s'orienta al disseny i a l'anàlisi de projectes d'intervenció socioeducativa mitjançant les tecnologies de la informació i la comunicació. Aquesta finalitat es concreta en els objectius següents:

1. Prendre consciència de l'impacte social de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC) a la societat actual.
2. Adquirir destreses en la utilització dels diversos tipus de programes informàtics d'accés, gestió i tractament de la informació.
3. Conèixer experiències i recursos digitals per a l'acció social i per al treball socioeducatiu en xarxa.
4. Analitzar els efectes dels mitjans de comunicació de masses com a agents educatius.
5. Planificar projectes d'acció socioeducativa en els quals s'utilitzin les TIC.
6. Potenciar la innovació educativa i professional.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Coneix els recursos socioeducatius de la pràctica educativa i els dissenya contemplant les característiques de les persones o col·lectius als quals es dirigeix així com el context concret d'intervenció (RA 5).
- Utilitza diferents recursos TIC en el disseny i desenvolupament de projectes d'àmbit social (RA 5, 15).
- Posa en pràctica habilitats per treballar en equip (RA 12).
- Mostra habilitats per a la reflexió crítica en els processos vinculats a l'exercici de la professió i es desenvolupa en situacions complexes buscant vies de solució alternatives (RA 13, 16).
- Es desenvolupa correctament en l'ús general de les TIC i especialment en els entorns tecnològics propis de l'àmbit professional (RA 15).

COMPETÈNCIES

Generals

- Desenvolupar capacitats i habilitats per al treball en xarxa i en equips multiprofessionals.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat per prendre decisions.

Específiques

- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer i utilitzar les TIC i el seu potencial educatiu en el teixit social, cultural i laboral.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítics davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.
- Mostrar habilitats per a l'exercici professional en entorns multidisciplinaris i complexos, en coordinació amb equips de treball en xarxa, ja sigui en entorns presencials o virtuals, mitjançant l'ús informàtic i informacional de les TIC.

CONTINGUTS:

---

1. Implicacions socials i culturals de la Societat de la Informació

- Implicacions de les TIC sobre la cultura i l'educació
- Competència digital des d'un enfocament comunicatiu, social i participatiu
- Processos de comunicació i interacció pel treball socioeducatiu en xarxa i les comunitats d'aprenentatge

2. Els Mitjans de Comunicació de masses com a agents educatius

- Coneixement de la naturalesa dels mitjans de comunicació de masses i del llenguatge audiovisual
- El paper de l'educació en la construcció de la capacitat crítica davant dels missatges dels mitjans de comunicació de masses.

3. Eines i recursos digitals aplicats a l'educació social

- Software específic d'accés, gestió i tractament de la informació
- Metodologies formatives d'acció socioeducativa mitjançant les TIC
- Aplicacions del Web 2.0
- Recursos i portals educatius en Xarxa

4. Projectes d'acció socioeducativa amb el suport de les TIC

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

- Acompliment del pla de treball.
- Procés individual d'aprenentatge seguit per cada estudiant.
- Procés de treball de grup seguit per cada equip de treball.
- Tutories individuals per al seguiment de les activitats de classe.
- Tutories de petit grup per al seguiment del treball.

Avaluació de resultats:

- Realització de les activitats de classe (30%)
- Portafoli reflexiu (20%)
- Realització i exposició d'un treball grupal que contempli l'aplicació de tecnologies digitals a un dels àmbits de l'acció socioeducativa (50%)

Les activitats de classe no són recuperables. El portafoli i el treball grupal es podran recuperar durant la setmana de recuperació. En aquest cas, la nota màxima serà de 5.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Casado, R. *Alfabetización digital ¿Qué es y cómo debemos entenderla?* A Casado, R. (coord.) "Claves de la alfabetización digital". Barcelona: Ariel, 2007.
- Castells, M. *La era de la información. Economía, sociedad y cultura*. Vol. 1, 2, 3. Madrid: Alianza, 1997.
- Cobo, C.; Moravec, J. W. *Aprendizaje Invisible. Hacia una nueva ecología de la educación*. Barcelona: Laboratori de mitjans interactius. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 2011.
- de Pablos, J. *Tecnología Educativa. La formación del profesorado en la era de Internet*. Málaga: Aljibe, 2009.
- March, M.X. "Els mitjans de comunicació social com a agents d'educació social". *Educació Social, revista d'intervenció socioeducativa*, 1997, núm. 7, p.21-40.
- Martínez, A. "La enseñanza y el aprendizaje de las tecnologías de la información y la comunicación en la intervención socioeducativa". *Cuadernos de trabajo social*, 2004, vol. 17, p.237-253.
- Ortoll, E. et al (coord.). *L'alfabetització digital en els processos d'inclusió social*. Barcelona: UOC, 2006.
- O'Reilly (2006). *Qué es web 2.0. Patrones del diseño y modelos del negocio para la siguiente generación del software* [en línia]. [Consulta: 29 de juny de 2012]. Disponible a: <http://sociedaddelainformacion.telefonica.es/jsp/articulos/detalle.jsp?elem=2146>
- Planella, J.; Vilar, J.; Pie, A.; Sáez, J.; Úcar, X. *La pedagogía social en la sociedad de la información*. Barcelona: UOC, 2006.
- Prensky, M. *Digital Natives, Digital Immigrants* [en línia]. MCB University Press, 2001, Vol. 9 No. 5. [Consulta: 29 de juny de 2012]. Disponible a: <http://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>
- Reig R. *Medios de comunicación y poder en España prensa, radio, televisión y mundo editorial*. Barcelona: Paidós, 1998.
- Sevillano, M. *Nuevas Tecnologías en Educación Social*. Madrid: McGraw-Hill / Interamericana de España, 2008.
- Rodríguez Illera, J.L., Londoño Monroy, G.M. (2009). *Los relatos digitales y su interés educativo*.

Educação, Formação y Tecnologias, 2(1), 5-18. Disponible a: <http://eft.educom.pt>

- Travieso, J.L.; Planella, J. "La alfabetización digital como factor de inclusión social: una mirada crítica". UOC Papers, 2008, n. 6.
- Wolf, M. *Los efectos sociales de los media*. Barcelona: Paidós, 1994.
- Wolton, D. *Internet, ¿y después? Una teoría crítica de los nuevos medios de comunicación*. Barcelona: Gedisa, 2000.

Complementària

- Gutiérrez, M. *Alfabetización digital. Algo más que ratones y teclas*. Barcelona: Gedisa, 2003.
- Hernández, M.J.; García, E.; Pizarro, N. *El valor de la participación digital: consideraciones educativas para la web 2.0*. IV Congreso Educared, octubre 2007.
- Majó, J.; Marquès, P. *La revolució educativa en la era Internet*. Barcelona: Cisspraxis, 2002.
- McLuhan, M. *La aldea global transformaciones en la vida y los medios de comunicación mundiales en el siglo XXI*. Barcelona: Gedisa, 1995.
- Negroponete, N. *El mundo digital un futuro que ya ha llegado*. Barcelona: Ediciones B, 1999.
- Postman, N. *La desaparición de la infantesa*. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Sancho, J.M. *Para una tecnología educativa*. Barcelona: Gedisa, 2000.

Webgrafia

- Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya. <http://www.ceesc.es>
- El Portal d'Educació Social. <http://www.eduso.net>
- Projecte Òmnia. Accés a les Noves Tecnologies. <http://www.xarxa-omnia.org>
- Ministerio de Educación y Ciencia. Tecnologías de la Información y la Comunicación educativas. <http://www.mec.es/educa/tice/index.html>
- Unesco. <http://www.unesco.org>
- Pangea, Internet solidario. <http://www.pangea.org>
- Revista Mitjans. <http://mitjans.pangea.org/>
- Enciclopedia virtual de Tecnología Educativa. <http://dewey.uab.es/pmarques/evte.htm>
- Digital Storytelling. <http://storytelling.greav.net/es/>

Seminari de Pràctiques II

Tipologia: Pràctiques Externes (PE)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Treballar els buits d'aprenentatge que tindrà l'alumnat davant l'estada de pràctiques en els centres:

- Elements a conèixer i instruments a utilitzar en la relació centre-entorn
- Característiques específiques d'alguns centres
- Situacions polítiques/legislatives d'alguns àmbits d'intervenció social
- Característiques de les tipologies dels col·lectius que atén el centre
- Instruments a utilitzar en les pràctiques (en la detecció de necessitats, en l'observació dels col·lectius...)
- Diari de pràctiques
- Característiques d'un aprenentatge-servei
- Orientar la tasca a realitzar en el centre
- Reflexionar sobre les experiències i vivències de l'alumnat en els centres de pràctiques a partir del treball col·laboratiu de l'alumnat.
- Acompanyar a l'alumnat en l'elaboració de la memòria de pràctiques

RESULTATS D'APRENTATGE:

-
- Analitza les diferents funcions i tasques de l'educador social.
  - Demostra capacitat per adaptar-se a situacions noves.
  - Reflexiona i analitza els factors psicosocials presents als diferents contextos d'intervenció pedagògica.
  - Estableix relacions entre la teoria i la pràctica professional amb visions sistèmiques entre els diferents àmbits de coneixement.
  - Sap treballar en equip reconeixent els sabers dels altres i desenvolupant actituds receptives i empàtiques.
  - Avalua de forma global els processos d'aprenentatge d'acord a les planificacions i objectius plantejats i estableix mesures per a la millora individual.
  - Posa en pràctica habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).
  - Realitza processos d'avaluació sobre la pròpia pràctica i la dels altres de forma crítica i reponsible.
  - Aplica els seus coneixements a la resolució de problemes en àmbits laborals complexos o professionals i especialitzats que requereixen l'ús d'idees creatives i innovadores.
  - Aplega i interpreta dades i informacions sobre les que és capaç de fonamentar les seves anàlisis, incloent, les reflexions sobre temes socials, científics o ètics.

COMPETÈNCIES

Generals

- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat per aprendre i reflexionar sobre el procés d'aprenentatge.
- Tenir capacitat per resoldre problemes.
- Tenir habilitat per treballar en un equip interdisciplinari.
- Tenir iniciativa i esperit emprenedor.

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.
- Ser capaç d'analitzar i interpretar diagnòstics en l'àmbit socioeducatiu.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).

CONTINGUTS:

- Els coneixements anteriors
- Pràctiques anteriors: a partir de les Pràctiques I fetes a un centre a 2n i de les visites als centres del treball interdisciplinari
- El centre de pràctiques
- El context territorial i social del centre de pràctiques: quina informació rellevant es necessita en funció de les característiques del centre?
- El centre: tipologia segons l'àmbit
- El col·lectiu que atén el centre
- Característiques generals de la tipologia del col·lectiu
- Legislació
- La legislació. En relació al col·lectiu, al centre i als professionals del centre
- Preparació de l'estada al centre
- Preparació de les visites als centres i les intervencions socioeducatives
- El treball personal de les pràctiques als centres
- El diari de pràctiques
- Codi deontològic
- Temes específics d'interès de l'alumnat: ex. *Burnout*
- Bones pràctiques metodològiques, organitzacionals
- Tasca del paper del educador/a, les eines de l'educador/a
- Funcionalitat dels centres i les tasques del centre de pràctiques

- Interrelacions
- Context sociopolític

AVALUACIÓ:

S'avaluaran i hauran d'estar aprovats tots els treballs individuals i col·lectius que es realitzin al llarg de l'assignatura. L'assistència es obligatòria. Amb menys d'un 80% d'assistència l'assignatura no podrà ser avaluada satisfactòriament.

Presentació de treball de grup (guió-esquema) 50%

- Elaborar guió-esquema per presentar tema
- Presentar durant 10-15 minuts el tema
- Dinamitzar debat al voltant del tema presentat

Participació a classe i presentació de comentari-reflexió 50%

- Llegir els textos
- Seleccionar paràgrafs per comentar
- Elaborar un guió per exposar al debat
- Fer resum del debat per a ser llegit a la classe

BIBLIOGRAFIA:

La bibliografia que es recomanarà al llarg del seminari:

Nekane Beloki Arizti, Begoña Ordeñana García, Leire Darretxe Urrutxi, María Nieves González de la Hoz, Ana Concepción Flecha García, M^a del Carmen Hernando Gómez, Aitor Alonso Calle, Alvaro Mosquera Lajas, Zuriñe Sanz Esparza, La formación práctica de estudiantes universitarios: repensando el Practicum, Revista de educación, N° 354, 2011 , págs. 237-264.

Anna Gómez Mundó. Sabers i sentits de l'educació social: sostenir l'ofici. Barcelona, UOC, 2012.

Margarita González Sánchez, Rafael Calvo de León. El practicum en la formación de educadores sociales : XIV Seminario Interuniversitario de Pedagogía Social / coord. por Rafael Calvo de León, Fernando T. Esteban Ruiz, 1999, págs. 125-140.

Sonia Morales Calvo. El practicum en el nuevo contexto del Espacio Europeo de Educación Superior: VIII Symposium Internacional sobre el Practicum y las prácticas en empresas en la formación universitaria / coord. por María Lina Iglesias Forneiro, Miguel Angel Zabalza Beraza, Alfonso Cid Sabucedo, Manuela Raposo Rivas, 2007, págs. 745-754.

ASSIGNATURES OBLIGATÒRIES DE QUART CURS

Mètodes d'Investigació Social

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Núria Simó Gil

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén oferir eines i recursos per a la reflexió sobre la pràctica professional de les educadores i educadors socials de forma rigorosa i sistematitzada. La recerca s'aprèn fent-la i prenent decisions sobre els fenòmens socials i educatius que volem conèixer i comprendre, per després millorar-los. És per aquesta raó que l'assignatura es planteja de forma pràctica amb la intenció d'aprendre a utilitzar els conceptes teòrics bàsics de la recerca educativa.

Objectius:

- Conèixer els mètodes d'investigació social i diferenciar entre els quantitius i els qualitius. Comprendre el sentit que tenen per a l'educació social.
- Desenvolupar processos d'anàlisi i d'interpretació de les dades en el context d'una recerca socioeducativa
- Conèixer i posar en pràctica les diferents tècniques de recollida de dades en una recerca.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Diferencia els diferents mètodes d'investigació educativa i el seu ús pertinent en els àmbits professionals de l'educació social
- Dissenya un petit projecte de recerca de forma ajustada al context i al problema plantejat
- Posa en marxa processos de presa de decisions de forma argumentada per poder desenvolupar un projecte de recerca
- Recull, ordena i classifica dades quantitatives i qualitatives utilitzant diferents eines de recollida d'informació
- Analitza i interpreta les dades en relació als objectius de la recerca
- Analitza de forma crítica diferents informes d'investigació educativa

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Posseir habilitats per al treball en equip.

- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Tenir curiositat intel·lectual.

Específiques

- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.

Bàsiques

- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.
- Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.
- Ser capaç de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.
- Ser capaç de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

CONTINGUTS:

Tema 1: Evolució, concepte i fonaments de la investigació educativa

1. La ciència i el coneixement. El coneixement científic i el coneixement quotidià
2. Perspectives d'investigació en recerca educativa
3. La recerca educativa. Les fonts documentals. El rigor científic i l'ètica de l'investigador/a

Tema 2: Metodologies de la investigació educativa

1. Delimitació de conceptes
2. Metodologies i tipus d'investigació
3. Metodologia d'orientació empíricoanalítica (quantitativa)
4. Metodologia qualitativa orientada a la interpretació i la comprensió
5. Metodologia qualitativa orientada a la presa de decisions i el canvi

Tema 3: El disseny en la investigació educativa

1. Objectius de la recerca i recursos disponibles
2. El disseny i les fases en la recerca socioeducativa
3. La complementarietat de metodologies qualitatives i quantitatives

Tema 4: Les tècniques de recollida de dades

1. Les enquestes i els qüestionaris
2. Les entrevistes i els grups de discussió
3. Les observacions directes
4. Les notes de camp i els diaris de recerca

5. La recollida de dades documental

Tema 5: L'anàlisi de dades

1. Triangulació i contrast
2. La categorització
3. Fases per a la realització de l'anàlisi

Tema 6: L'informe de recerca

1. Diferents formats per a diferents metodologies de recerca
2. Diferents formats per a diferents audiències

AVALUACIÓ:

L'assignatura té una única convocatòria oficial.

L'avaluació de l'assignatura es farà triant una de les dues opcions A o B

Opció A: Realització d'un projecte de recerca en grup

Avaluació de procés: (40%)

- Seguiment del treball en petit grup sobre la realització de les diferents tècniques de recollida i anàlisi de dades en una recerca (20%).
- Assistència i implicació en les sessions de classe (20%).

En el cas de no superar l'avaluació de procés caldrà presentar-se a una prova individual final durant la setmana de recuperació.

Avaluació de Resultats: (60%)

- Treball en grup centrat centrat en la realització d'una petita recerca en grup (30%)
- Treballs Individuals. (30%)

Opció B: Realització d'activitats individuals

Realització de sis activitats individuals relacionades amb els temes de l'assignatura. Condicions:

- Cal penjar puntualment cada activitat
- Seguiment del progrés en la realització de les activitats individuals

Realització d'una Prova Final:

- Les activitats són el suport per preparar la Prova Final. Només es podrà fer la Prova final si s'han presentat les sis activitats
- L'estudiant demanarà 2 tutories per fer seguiment del treball realitzat dins del període lectiu

En el cas de no superar l'avaluació de resultats caldrà recuperar les parts corresponents durant la setmana de tancament.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Arnaus, R. (1996) *Complicitat i interpretació. El relat d'una etnografia educativa*. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- Ballesteros, B.; De Lara, E. (2007) *Métodos de investigación en Educación Social*. Madrid: UNED.
- Barney, N. (2004) *L'antropòleg innocent. Notes des d'una cabana de fang*. Barcelona: Edicions 62.
- Blaxter, L.; Hughes, Ch.; Tight, M. (2008) *Cómo se investiga*. Barcelona: Graó. Col·lecció: Crítica y Fundamentos, 20.
- Latorre, A.; Del Rincón, D.; Aarnal, J. (1996) *Bases metodológicas de la investigación educativa*. Barcelona: GR92.

Complementària

- Escudero, J. M. (1990): "Tendencias actuales en la investigación educativa: los desafíos de la investigación crítica". *Curriculum*, 2, pàg. 3-25.

Pedagogia Social

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Isabel Carrillo Flores

OBJECTIUS:

Presentació

Pedagogia Social és una assignatura de fonamentació que des de diferents perspectives teòriques i pràctiques, i en interacció amb els sabers d'altres àmbits de coneixement, vol oferir una mirada multidisciplinària i sistèmica a l'entorn de la pedagogia com a espai de pensament i projecció de l'educació en una societat globalitzada. L'assignatura considera la dimensió política, social i ètica de l'educació a partir d'aportacions diverses que obren a la comprensió, la deliberació i la conscienciació, elements necessaris per pensar una educació crítica i transformadora, expressió del compromís responsable d'educadores i educadors amb la realitat.

Objectius

- Aproximar-se a la pedagogia social a partir de la seva delimitació conceptual i reflexionar sobre l'educació en els contextos actuals, les seves significacions i les seves pràctiques.
- Comprendre l'educació en les societats globalitzades, les seves característiques, els seus conflictes i els seus reptes.
- Reflexionar sobre la dimensió ètica de l'educació en les societats contemporànies marcades per les crisis i la fragilitat dels drets humans.
- Reflexionar sobre els marcs ideològics de les polítiques públiques i els seus impactes d'inclusió o exclusió i reproducció de desigualtats educatives i socials.
- Conèixer aportacions teòriques diverses que permeten conformar pedagogies del compromís que possibiliten entorns de justícia que fan possiblei pràctiques educatives crítiques i transformadores.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Analitza críticament la complexitat de l'educació i de les polítiques internacionals i nacionals en les societats actuals. (RA6)
- Comprèn els sabers pedagògics que es desprenen d'àmbits de coneixement diversos i elabora pensament pedagògic propi.(RA3)
- Relaciona els coneixements d'àmbits disciplinaris diversos i els aplica en la pràctica educativa de forma argumentada i crítica.(RA6,8)
- Disseny i porta a la pràctica accions creatives, participatives, crítiques i transformadores seguint una ètica professional.(RA3,4)
- Cerca informació i coneix la realitat social i educativa local i global i les seves problemàtiques, les

seves causes i les conseqüències de desigualtat i exclusió.(RA3,4)

COMPETÈNCIES

Generals

- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Analitzar i conèixer les dimensions ètica i política de l'educació.
- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Desenvolupar actituds i valors en la pràctica educativa relacionats amb els drets humans.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.

CONTINGUTS:

Aproximació a la pedagogia: elements per pensar l'educació

- Significats de la pedagogia i l'educació des d'una perspectiva crítica
- Eficàcia de l'educació en les societats del present
- Valor del procés educatiu, de l'ensenyar i de l'aprendre
- Dret a l'educació i polítiques públiques

Pedagogies del compromís ètic i polític: projectant educacions transformadores

- Educació, drets humans i desenvolupament
- Educació, democràcia, ciutadania
- Educació, diferències, igualtat
- Educació, pau, diàleg
- Educació, memòria, present, futur

AVALUACIÓ:

L'assignatura contempla l'avaluació del procés de seguiment i dels resultats de les activitats d'avaluació individuals i de grup.

- Prova escrita/treballs de teoria pedagògica, individual: 60%
- Treball pràctica pedagògica taller, grup: 40%

Totes les activitats d'avaluació individual i de grup es realitzaran/l·liuraran en la data indicada en el programa de l'assignatura facilitat a l'inici del curs.

Per superar l'assignatura cal aprovar totes les activitats (cadascuna de les activitats individuals i l'activitat de grup).

Les activitats individuals i de grup no aprovades es podran recuperar a través d'una prova escrita (examen).

Les activitats individuals i de grup no realitzades/no lliurades en la data indicada en el programa es valoraran com a No Presentades i no poden recuperar-se d'acord amb la normativa.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica general

- Delors, J. (1996). *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya.
- Faure, E. (coord.) (1973). *Aprender a ser. La educación del futuro*. Madrid: Alianza.
- Julia, Santos (2014). *Nosotros los abajo firmantes. Una historia de España...* Barcelona: Galaxia Gutenberg
- Morin, E. (2000). *Els set coneixements necessaris per a l'educació del futur*. Barcelona: Centre UNESCO Catalunya.
- Sanchez, E. (ed.). (2013) *Maestras de la república*. Madrid: Libros de la Catarata

Bàsica temàtica

- Aldana, C. (2001) *Pedagogía crítica*. Guatemala: Serviprensa Centroamericana.
- Arnot, M. (2009) *Coeducando para una ciudadanía en igualdad*. Madrid: Morata.
- Arendt, H. (1993) *La condición humana*. Barcelona, Paidós.
- Appel, M. (1987) *Educación y poder*. Barcelona: Paidós.
- Bauman, Z. (2005) *Vidas desperdiciadas. La modernidad y sus parias*. Barcelona: Paidós.
- Beck, U. (1998) *La sociedad del riesgo*. Barcelona: Paidós.
- Bonal, X.; Essomba, M.A.; Ferrer, F.(coord.) (2004) *Política educativa i igualtat d'oportunitats. Prioritats i propostes*. Barcelona: Mediterrània.
- Besalu, X.; Vila, I. (2001) *La buena educación. Libertad e igualdad en la escuela del s. XXI*. Madrid: Libros de la Caratata ? MEC.
- Blanco, N. (2007) *Mujer y educación. Una perspectiva de género*. Málaga: Aljibe, 2007.
- Bobbio, N. (2000) *Igualdad y libertad*. Barcelona: Paidós.
- Boff, L. (2001) *Ética planetaria desde el gran sur*. Madrid: Trotta
- Bourdieu, P. (1999) *La miseria en el mundo*, Madrid: Akal.
- Butler, J. (2010) *Marcos de guerra. Las vidas lloradas*. Barcelona: Paidós
- Camps, V. (1990) *Virtudes públicas*. Madrid: Espasa, 1990
- Caride, A. (2005) *Las fronteras de la pedagogía social*. Barcelona: Gedisa.
- Castells, M. (1997) *La era de la información. Economía, sociedad y cultura*. Vol. 1. *La sociedad red*. Madrid: Alianza Editorial.
- Castells, M. (1997) *La era de la información. Economía, sociedad y cultura*. Vol. 2. *El poder de la identidad*. Madrid: Alianza Editorial.
- Chomsky, N. (2006) *Sobre democracia y educación*. Barcelona: Paidós.
- Connell, R. (1997) *Escuelas y justicia social*. Madrid: Morata.
- Cortina, Adela (2017). *Aporofobia, el rechazo al pobre*. Barcelona: Paidós
- Dahl, R. (1999) *La democracia. Una guía para ciudadanos*. Madrid: Taurus.
- Delgado, Manuel (2017). *La ciudad mentirosa*. Madrid: Catarata
- Diversos autors (2005) *Pedagogías del siglo XX*. Barcelona: Cisspraxis.
- Diversos autors (2005) *30 retratos de maestras*. Barcelona: Cisspraxis.
- Fernández Enguita, M. (comp.) (1999) *Sociología de la educación*. Barcelona: Ariel.
- Fisas, V. (1998) *Cultura de paz y gestión de conflictos*. Barcelona, Icaria.

- Freire, P. (1990) *La naturaleza política de la educación. Cultura, poder y liberación*. Barcelona: Paidós.
- Freire, P. (2003) *Pedagogía de la autonomía. Saberes necesarios para la práctica educativa*. Buenos Aires: Siglo XXI.
- Freire, P. (2010) *Pedagogía de la indignación*. Madrid: Morata.
- Galeano, E. (1989) *Patatas arriba. La escuela del mundo al revés*. Barcelona: Siglo XXI
- García Molina, J. (2006) *Pedagogía social: pensar la educación social como profesión*. Madrid: Alianza.
- Gentili, P. (2011) *Pedagogía de la igualdad. Ensayos contra la educación excluyente*. Buenos Aires: Siglo XXI.
- Giddens, A. (2010) *Sociología*. Madrid: Alianza.
- Giroux, H. (1992) *Teoría y resistencia en educación. Una pedagogía para la oposición* Mèxic: Siglo XXI.
- Giroux, H. (1997) *Cruzando límites. Trabajadores culturales y políticas educativas*. Barcelona: Paidós.
- Guisán, E. (2000) *Más allá de la democracia*. Madrid: Tecnos.
- Jares, X. (2006) *Educación para la verdad y la esperanza*. Madrid: Popular
- Kincheloe, J.L.; McLaren, P. (comp.) *Pedagogía crítica. De qué hablamos, dónde estamos*. Barcelona: Graó.
- Klein, N. (2007) *La doctrina del xoc*. Barcelona: Empúries.
- López, R. (2000) *Fundamentos políticos de la educación social*. Madrid: Síntesis.
- Luke, C. (comp.) *Feminismos y pedagogía en la vida cotidiana*. Madrid: Morata.
- Luzuriaga, L. *Pedagogía social y política*. Buenos Aires: Losada, 1968 (5a ed).
- Luzuriaga, L. *Diccionario de Pedagogía*. Buenos Aires: Losada.
- Marcuse, H. (1969) *El hombre unidimensional. Ensayo sobre la ideología de la sociedad industrial avanzada*. Barcelona: Seix Barral.
- Marina, J.A.; De la Válgoma, M. (2000) *La lucha por la dignidad. Teoría de la felicidad política*. Barcelona: Anagrama.
- Martínez Guzmán, V. (2001) *Filosofía para hacer las paces*. Barcelona, Icaria (2ª edició, 2009).
- Marshall, T.H. (1998) *Ciudadanía y clase social*. Madrid: Alianza.
- Mèlich, J.C. (2010) *Ética de la compasión*. Barcelona: Herder.
- Meirieu, P. (2004) *Referencias para un mundo sin referencias*. Barcelona: Graó.
- Mernissi, F. (2007) *Sueños en el umbral*. Barcelona: El Aleph Editores.
- Miyares, A. (2003) *Democracia feminista*. Madrid: Cátedra.
- Navarro, V. (2002) *Bienestar insuficiente, democracia incompleta*. Barcelona: Anagrama.
- Núñez, V. (2002) *La educación en tiempos de incertidumbre: las apuestas de la Pedagogía Social*. Barcelona: Gedisa.
- Peña, J. (2010) *La ciudad sin muralla. Política en clave cosmopolita*. Ed. Montesinos.
- Planella, J.; Vilar, J. (coord.) (2006) *La pedagogía social en la sociedad de la información*. Barcelona: UOC.
- Ricoeur, P. (2010) *La memoria, la historia, el olvido*. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica, 1ª reimpresión.
- Sontang, S. (2003) *Ante el dolor de los demás*. Madrid: Alfaguara.
- Sousa Santos, B. (2008) *Conocer desde el Sur. Para una cultura política emancipatoria*. La Paz: CLACSO.
- Sen, A. (2010) *La idea de justicia*. Madrid: Taurus
- Shiva, V. *Manifiesto para una democracia de la tierra*. Barcelona: Paidós.
- Simon, E. (1999) *Democracia vital. Mujeres y hombres hacia la plena ciudadanía*. Madrid: Narcea.
- Stiglitz, J.E. (2002) *El malestar de la globalización*. Madrid: Taurus.
- Subirats, J. (2006) *Fragilidades vecinas: narraciones biográficas de exclusión social urbana*. Barcelona: Icaria.
- Torres, J. (1996) *El currículum oculto*. Madrid: Morata.
- Trilla, J. (1992) *El profesor y los valores controvertidos. Neutralidad y beligerancia en educación*. Barcelona: Paidós.
- Trilla, J. (2002) *El legado pedagógico del siglo XX*. Barcelona: Graó

- Toro, B.; Tallone, A. (coord.) (2010) *Educación, valores y ciudadanía*. Madrid: OEI/Fundación SM
- Valcárcel, A. (2009) *Feminismo en un mundo global*. Madrid: Cátedra.
- Yung, I.M. (2011) *Responsabilidad por la justicia*. Madrid: Morata.

Social Education in Europe

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Anglès

PROFESSORAT

- Jonathan Nicholas Alan Telford

OBJECTIUS:

This subject offers an introduction to the range of different styles of work being done in Europe in the field of 'social education'. The first part of the course aims to explore how the concept of social education has evolved over time, and the social, economic and political factors that have influenced this process. The second part presents a series of personal experiences of working with people at risk of social exclusion in different European countries. The overall aim is to provide students with the tools they need to be able to contextualise social educational work in Catalunya and elsewhere, and to enable them critically evaluate how it is undertaken.

Social Education in Europe is taught in English. In part, this reflects the desire of the UVic to prepare its students to work in this increasingly mobile and multilingual world. Thus, apart from introducing the enormous range of conceptions and strategies that are present in social education, and increasing their research skills, this course also aims to improve students' English-language skills.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Awareness of the diversity of ways of understanding social education in different European countries, and of the social, political and cultural processes that have produced this diversity
- Greater awareness of, and interest in, the social, economic, political and cultural realities of European societies
- Enhanced respect for linguistic, social and cultural diversity
- Increased competence in English, particularly in terms of understanding, synthesising, summarising and communicating information contained in oral and written English-language texts

COMPETÈNCIES

Generals

- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir capacitat per treballar en un context internacional i desenvolupar habilitats comunicatives en una llengua estrangera.
- Tenir coneixements bàsics generals.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).

Específiques

- Conèixer les bases i els fonaments de la pràctica de l'educació social a Europa.
- Conèixer les diferents polítiques socials, culturals i educatives en el marc autonòmic, estatal, europeu i internacional.
- Conèixer les principals causes i tipus d'exclusió i desadaptació social i els diferents models d'intervenció.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.

CONTINGUTS:

The course is broken down into 2 blocks. The first of these offers a theoretical perspective on the diversity of work being done in European social education:

- an initial classification of social education models
- an examination of some of the social, political and cultural processes that have shaped the various conceptions of social education work

The second block presents several personal experiences of working in this field in different European countries (Finland, England, Denmark...).

Throughout the course, students will be expected to carry out a piece of group research. The aim is for them to choose a project in a European country and identify, analyse and understand the work being done there. This necessarily involves attempting to identify and understand the social, political and cultural processes that have shaped the work of the project.

AVALUACIÓ:

Both students' learning process (class-work, participation in group-work and tutorials) and the results (personal work, exams, oral and written presentations of the group-work) will be assessed.

Assessment instruments:

- 2 written exams (1 at the end of each block): 30% of Final Mark
- Personal work (2 activities): 20% of Final Mark
- Group-work (preparation/presentation: oral and written): 40% of Final Mark
- Participation: 10% of Final Mark

To pass the course, students are required to obtain a mark of 5 or more in ALL the separate assessment elements. If in the initial assessment, one or more of the elements has failed to obtain a mark of 5 or more, these elements may be presented a second time in order to attempt to obtain the required mark. However, the regulations of the UVic mean that this opportunity only exists if the elements that were failed represent 50% or less of the Final Mark. If more than 50% of the subject is failed in the initial assessment, the course has been failed and will have to be repeated in its entirety.

The second presentation of the Oral Presentation and the Personal Work activities will be in the closing week of the course (Week 16), while any failed exams (or the Written Part of the Group-work) will be retaken in the Recuperation Week at the end of the semester.

Active participation in class, the tutorials, and the group-work is essential. If the mark for Participation is less than 5, this assessed element cannot be recuperated.

Recuperation of pieces of work is only possible where the originals were presented within the deadlines established. Work that has not been presented, or that was presented late, cannot be recuperated.

All work presented must be original, unpublished and produced by the students themselves.

BIBLIOGRAFIA:

Online resources and documents that deal with a number of European social education projects

Pràctiques III

Tipologia: Pràctiques Externes (PE)

Crèdits: 12,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Pràctiques III és una assignatura obligatòria de 12 crèdits ECTS que es du a terme a quart curs de Grau. Està associada al Seminari de Pràctiques III de 6 crèdits ECTS.

L'alumnat parteix dels coneixements adquirits en els cursos anteriors, més concretament dels aprenentatges realitzats en el Treball interdisciplinari sobre la realitat dels centres o serveis d'educació social, dels de l'assignatura d'Anàlisi de casos-Pràctiques I ?tots dos de segon curs? i del Seminari de Pràctiques II i Pràctiques II realitzats en el curs anterior.

El període d'estada als centres o serveis és de vuit setmanes amb un total de 200 hores a realitzar.

En aquest període, l'alumne/a, a més de les tasques a realitzar en el centre o servei de pràctiques, ha de dur a terme les tasques establertes per la seva persona tutora de la Universitat relacionades amb el seu procés formatiu i que continuen en el segon semestre després de l'estada al centre o servei.

Els objectius generals de Pràctiques III són els següents:

- Aplicar dels aprenentatges adquirits en les diferents assignatures del grau a l'anàlisi i interpretació de les realitats del centre així com a les accions pròpies en les tasques d'intervenció
- Planificar, desenvolupar i avaluar un Projecte d'acció socioeducativa que parteixi d'un diagnòstic previ de la situació
- Dur a terme processos d'investigació escollint i aplicant els instruments a utilitzar de forma adequada
- Reflexionar sobre els aprenentatges adquirits a les pràctiques, els punts forts i els aspectes a millorar a partir de la Investigació/Acció
- Analitzar críticament l'experiència de pràctiques aplicant els marcs teòrics relacionats amb el fer i ser educadora/educador social
- Reflexionar sobre les finalitats i funcions de l'Educació Social, de les del centre com a entitat educativa i social, sobre els condicionants que convergeixen en ell, així com sobre les funcions que s'atorguen a les persones educadores des d'entitats, serveis, administracions i ens diversos

Els objectius generals es desglossen en d'altres més específics que ajuden a caracteritzar-los i que es centren en l'estada al centre o servei de pràctiques:

- Mostrar capacitat d'iniciativa en les tasques quotidianes del centre
- Participar com a persona col·laboradora en les tasques del centre
- Conèixer i comprendre críticament el funcionament del centre a partir de l'observació, la descripció i l'anàlisi
- Observar i analitzar amb mirada sistèmica les característiques de l'entorn del centre i les relacions amb la xarxa de serveis i/o entitats del barri
- Conèixer i analitzar amb mirada sistèmica la realitat social i cultural de les persones i col·lectius atesos en el context sociocultural, econòmic i polític on es troba
- Conèixer de prop el treball educatiu que es duu a terme en el centre de pràctiques i observar i analitzar amb mirada sistèmica la pràctica educativa que se'n deriva.
- Establir relacions entre les pràctiques observades i els indicadors que possibiliten les "bones pràctiques" educatives

- Actuar amb autonomia en el disseny i desenvolupament del projecte d'acció educativa

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Reflexiona sobre les finalitats i funcions de l'educació social, de les del centre de pràctiques com entitat educativa, sobre els condicionaments que convergeixen en ell així com sobre les funcions que s'atorguen a les persones educadores de les entitats, serveis, administracions... d'àmbits socials
- Elabora, desenvolupa, aplica i avalua projectes d'acció socioeducativa considerant la diversitat dels subjectes i col·lectius així com les característiques dels contextos
- Coneix els recursos socioeducatius de la pràctica educativa i els dissenya i aplica contemplant les característiques de les persones o col·lectius als que es dirigeix així com el context concret d'intervenció
- Troba l'equilibri i la distància professional òptima en les relacions socioeducatives
- Aplica els aprenentatges acadèmics treballats en la universitat a les realitats dels centres així com a les tasques encomanades
- Adopta un compromís ètic amb el centre de pràctiques així com amb les persones amb les que interactua
- Avalua de forma global els processos d'aprenentatge duts a terme d'acord a les planificacions i objectius plantejats i estableix mesures de millora personal
- Analitza les capacitats personals i professionals pròpies en relació als diferents àmbits de la pràctica professional i reflexiona de forma crítica i responsable sobre la dels demés
- Exerceix responsabilitat individual amb els valors democràtics a partir de pràctiques basades en el servei a la comunitat
- Utilitza llenguatge oral i escrit amb rigor professional per expressar i presentar els aprenentatges realitzats en la memòria de pràctiques
- Es mou en situacions complexes, ambivalents o que requereixen el desenvolupament de noves solucions tant en l'àmbit acadèmic com laboral o professional de l'acció socioeducativa

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Preocupar-se per la qualitat professional.
- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat d'expressió i comunicació oral i escrita en diferents llengües.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat per aprendre i reflexionar sobre el procés d'aprenentatge.
- Tenir capacitat per prendre decisions.
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.

Específiques

- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i saber aplicar els processos d'avaluació.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de

l'educació social.

- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Dominar els mètodes i les tècniques d'investigació social.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Ser capaç d'acollir els moments d'ambivalència professional i desenvolupar coneixement a partir d'ells.
- Ser capaç d'analitzar i interpretar diagnòstics en l'àmbit socioeducatiu.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.
- Ser capaç de trobar l'equilibri i la distància professional òptima davant les situacions socioeducatives.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Emprar diferents formes de comunicació, tant orals com escrites o audiovisuals, en la llengua pròpia i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut.
- Esdevenir l'actor principal del propi procés formatiu amb l'objectiu d'aconseguir una millora personal i professional i d'adquirir una formació integral que permeti aprendre i conviure en un context de diversitat lingüística, amb realitats socials, culturals i econòmiques molt diverses.
- Exercir la ciutadania activa i la responsabilitat individual amb compromís amb els valors democràtics, de sostenibilitat i de disseny universal, a partir de pràctiques basades en l'aprenentatge i servei i en la inclusió social.
- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional, a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació envers el desenvolupament professional.

CONTINGUTS:

---

1. El servei o centre de pràctiques i el seu context. Relacions i condicionaments mutus
2. El grup o el col·lectiu de persones ateses en el centre o servei. Característiques
3. El treball socioeducatiu que es realitza en el centre o servei
4. El projecte d'acció socioeducativa dut a terme
5. Les finalitats i les funcions de l'Educació Social, del centre o servei socioeducatiu i de la persona educadora social
6. Valoració general de les pràctiques
7. Reflexió sobre el procés d'aprenentatge realitzat

AVALUACIÓ:

L'avaluació de les Pràctiques III té una única convocatòria oficial. La Memòria de Pràctiques es pot recuperar, si és el cas, en la setmana prevista per a la recuperació de la memòria de pràctiques. L'estada al centre, però, no té recuperació. Si no es realitzen satisfactòriament, l'assignatura queda suspesa.

La nota final ?que serà posada pel tutor o tutora de la Universitat? serà el resultat de les notes parcials següents:

- Estada al centre o servei: 50%
- Memòria de pràctiques: 50%

Les notes parcials han de ser iguals o superiors al 5.

BIBLIOGRAFIA:

La bibliografia es dóna en funció del col·lectiu tractat a les pràctiques així com de la tipologia del centre o servei de pràctiques

Taller Monogràfic

Tipologia: Obligatòria (OB)

Crèdits: 3,0

Llengua d'impartició: Català

PROFESSORAT

- Rosa M. Guitart Aced

OBJECTIUS:

Tallers Monogràfics és una assignatura de tres crèdits que s'inclou en el darrer semestre del Grau d'Educació social i que té la intencionalitat d'ofertar eines i instruments que ampliïn continguts determinats del grau així com donar resposta als interessos d'ampliació de continguts, estratègies o reflexions manifestats per l'estudiantat. Amb aquesta intenció, l'assignatura es desenvolupa a través de tallers monogràfics que tracten temes diferents i que estan impartits per professionals especialistes en la temàtica.

Objectius

- Omplir buits formatius que s'han detectat durant la carrera
- Ofertar i practicar eines i instruments per a treballar continguts inclosos en el grau
- Ampliar interessos professionals manifestats per l'estudiantat.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Identifica els diferents àmbits professionals de l'educació social
- Coneix, analitza i reflexiona sobre la dimensió ètica i política de l'educació i desenvolupa actituds i pràctiques que estan en sintonia amb l'ètica professional
- S'adapta a situacions noves i complexes generant vies i idees alternatives
- Argumenta i estableix relacions sistèmiques entre diferents àmbits de coneixement
- Estableix relació entre la teoria i la pràctica professional
- Mostra habilitats per a la reflexió crítica

COMPETÈNCIES

Generals

- Posar els fonaments del coneixement bàsic de la professió.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Tenir capacitat per generar noves idees (creativitat).

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer les bases del codi deontològic de la professió.
- Desenvolupar la capacitat i el compromís de seguir una ètica professional per a la cooperació i el treball cooperatiu.
- Promoure processos de participació i acció comunitària.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítics davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.

CONTINGUTS:

Estan en relació amb les peticions de l'alumnat

AVALUACIÓ:

-
- L'assignatura és presencial. Per aprovar-la s'ha de complir amb un mínim de 80% d'assistència.
  - Al final de cada taller/activitat caldrà omplir una fitxa i lliurar-la a l'inici de la següent sessió. Les persones que no puguin assistir per alguna causa justificada a algun taller caldrà que realitzin un treball sobre la temàtica tractada en ell.
  - La nota final de l'assignatura estarà en funció de l'assistència, la presentació de les fitxes en el temps estipulat així com la pertinència educativa de les fitxes presentades.

BIBLIOGRAFIA:

La bibliografia específica es proporcionarà d'acord a la realització de cada taller.

Treball de Fi de Grau

Tipologia: Treball de Fi de Grau (TFG)

Crèdits: 9,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

El Treball de Final de Grau (TFG) forma part de tots els estudis universitaris de grau de totes les universitats tal com estableix la normativa vigent.

El pla d'estudis del Grau en Educació Social de la Universitat de Vic incorpora un TFG de 9 crèdits ECTS, que és una assignatura del darrer curs del Grau (4rt curs), de caràcter obligatori per a obtenir el títol. El Treball de Fi de Grau és el resultat de la formació adquirida en el decurs dels ensenyaments del Grau i ha de permetre a l'estudiant mostrar el nivell d'adquisició de les competències de la titulació i dels principis que fonamentaran la seva futura tasca professional.

El procés de realització i avaluació del TFG està supeditat a la normativa de la Universitat de Vic i a la normativa específica de la Facultat.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Té capacitats i desenvolupa habilitats en relació a la investigació, la recopilació, la classificació, l'anàlisi i la comunicació
- Relaciona els referents teòrics amb els arguments que utilitza, les anàlisi que realitza i les decisions que pren
- Dissenya una proposta d'investigació o intervenció ajustada al context i al problema d'origen
- Comunica amb correcció oral i escrita els resultats del procés realitzat
- Recopila i interpreta dades i informacions sobre les quals fonamenta les seves conclusions incloent reflexions sobre aspectes socials, científics o ètics

---

COMPETÈNCIES

Generals

- Saber argumentar i establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.
- Saber justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat de cerca, recopilació, classificació, anàlisi, síntesi i comunicació.
- Tenir capacitat per prendre decisions.
- Tenir capacitat per resoldre problemes.
- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).

Específiques

- Dominar els mètodes i les tècniques d'investigació social.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de plantejar la investigació i redacció del coneixement professional.

CONTINGUTS:

La realització del TFG comportarà la presentació d'un informe escrit d'una extensió aproximada de 40-50 pàgines seguint els criteris d'estructura i redacció que es donaran a l'inici del curs corresponent a través dels tutors/es i les Normes de presentació de treballs de la Facultat. El treball escrit i la corresponent defensa oral corresponen a 6 crèdits. Els 3 crèdits restants es cursaran en el marc de sessions complementàries d'un seminari vinculat al TFG.

El treball escrit ha de ser original i inèdit. L'estudiant haurà de signar un document de codi ètic per a la realització del TFG que inclourà el respecte a les persones i el compromís de no plagiar, ni parcial ni totalment, el contingut del treball.

En els casos que el treball sigui realitzat per dues persones es fixarà una extensió més àmplia de l'informe escrit.

En el cas que l'estudiant hagi optat per cursar una menció, la temàtica del TFG ha d'estar relacionada amb la menció escollida. Si l'estudiant ha optat per un itinerari determinat o un itinerari lliure, la temàtica del TFG ha d'estar relacionada amb els continguts d'una o algunes assignatures del Grau.

El treball escrit haurà de tenir tres apartats clarament diferenciats:

- a) una fonamentació (part teòrica) sobre el tema escollit per l'estudiant que desenvolupi els principals conceptes i els relacioni amb aportacions dels diversos autors/es.
- b) un apartat d'aplicació (part pràctica) en el qual es desenvolupi la recerca realitzada o la proposta pràctica corresponent. Aquesta part es podrà realitzar en el centre de Pràctiques III (4rt curs del Grau).
- c) unes conclusions finals on es presentin les aportacions pròpies de l'estudiant relacionades amb el tema estudiat i la seva futura professió.

AVALUACIÓ:

El TFG té convocatòria única com la resta d'assignatures del Grau.

L'avaluació del TFG serà individual i estarà basada en tres elements:

1. el procés d'elaboració del TFG (inclou el Seminari TFG)
2. l'informe escrit que caldrà presentar en el termini establert
3. la defensa pública i obligatòria del TFG, de forma oral, davant un tribunal

El procés d'elaboració serà avaluat pel tutor/a del TFG. L'informe escrit del TFG i la defensa pública seran avaluats per un tribunal format per dos membres.

La ponderació dels tres elements de cara al càlcul de la nota final és la següent:

- Avaluació del procés 30%
- Avaluació de l'informe escrit 50%
- Avaluació de la defensa pública 20%

Per al càlcul de la nota final serà un requisit imprescindible que els tres apartats estiguin superats satisfactòriament.

BIBLIOGRAFIA:

La bibliografia específica dependrà de la temàtica del TFG escollida per l'estudiant. El tutor/a serà l'encarregat d'orientar l'estudiant en aquest aspecte.

Seminari de Pràctiques III

Tipologia: Pràctiques Externes (PE)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

El Seminari de Pràctiques III té per finalitat dotar l'alumnat d'eines per a l'anàlisi de la realitat educativa en la qual farà el Pràcticum i completar possibles llacunes per al seu desenvolupament professional.

El propòsit general de l'assignatura és relacionar de forma més concreta alguns dels continguts adquirits al llarg del grau amb la pràctica professional, així com ampliar i consolidar algunes de les competències clau per a l'educador/a social. Els continguts es relacionen de forma complementària amb les Pràctiques III.

En la segona part de l'assignatura, posarem en comú els aprenentatges obtinguts de l'estada als centres de pràctiques, especialment a partir dels projectes i intervencions que es considerin més útils i novedosos ? és a dir, les millors bones pràctiques -, tant entre les observades en els centres com entre les realitzades pel propi alumnat. A partir d'aquesta pràctica, s'aprofundirà en temes transversals i específics de l'interès de l'alumnat.

Objectius

- Adquirir i posar en pràctica elements per a l'**anàlisi** de l'entorn, el col·lectiu i el centre de pràctiques.
- Reflexionar i consolidar coneixements per a la **intervenció educativa** en relació a l'estada de pràctiques i l'exercici professional.
- Completar l'adquisició de **competències** professionals i personals necessàries per a l'estada de pràctiques i l'exercici professional.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Desenvolupa una actitud receptiva i empàtica.
- Demuestra capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Desenvolupa i aplica habilitats per a la crítica i autocrítica.
- Aplica de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Mostra coneixement i relaciona els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Analitza les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Coneix i sap utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Té coneixement de les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Analitza els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Reflexiona i analitza els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Estableix relacions entre la teoria i pràctica professional.

- Posa en pràctica habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).

COMPETÈNCIES

Generals

- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Tenir capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Conèixer els diferents àmbits professionals de l'educació social.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer les característiques fonamentals dels entorns socials i laborals d'acció educativa.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).

CONTINGUTS:

- Bloc 1: **Jo, persona educadora.** Les competències, dificultats, condicionants personals, potencialitats, valors, etc. necessàries per a la pràctica professional, en relació al propi rol com a persona educadora.
- Bloc 2: **Intervenció educativa.** Eines i competències per el treball socioeducatiu: dinàmica dels grups, entrevistes, conflictes, intervenció amb famílies, etc.
- Bloc 3: **Anàlisi.** Eines i metodologies per a l'anàlisi de diversos contextos socials, del treball en xarxa i de les dinàmiques internes dels centres i els equips (organització, relacions, comunicació).

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà continuada. La nota final de l'assignatura serà el resultat de:

- L'avaluació de les competències comunicatives, relacionals i educatives, a través de la participació ens les dinàmiques i debats a l'aula. (20%).
- L'avaluació del portafoli que recull les activitats i reflexions de l'alumnat (40%)
- L'avaluació dels exercicis i treballs que s'entreguin durant el curs (siguin encarregats pel professorat o realitzats per iniciativa pròpia) (40%).

Els exercicis individuals i col·lectius que s'entreguin fora de la data prevista no s'avaluaran. És necessària la presentació d'un 80% dels treballs per poder aprovar l'assignatura, així com un 80% d'assistència activa a classe.

BIBLIOGRAFIA:

- Arnau, J. A. (2012): Escritos contrapsicológicos de un educador social. Biblioteca social Hermanos Quero.
- Armengol, C.; Feixas, M.; Pallarès, R.M. (2002): Seguint el fil de l'organització. Barcelona: Servei de Publicacions de la UAB.
- Bach, E. i Martí, C. (2013): Por amor a mi familia. La fuerza emocional del vínculo con nuestros padres. Barcelona: Plataforma.
- Boixader, A. i Mèlich, J. C. (2010): Els marges de la moral. Una mirada ètica a l'educació. Barcelona: Graó.
- Candelo, C.; Ortiz, A.; Unger, B. (2003). Hacer Talleres Una guía práctica para capacitadores. Cali (Colombia), IFOK.
- Collet, J. i Tort, A., coords. (2011): Famílies, escola i èxit. Millorar els vincles per millorar els resultats. Barcelona: F. Jaume Bofill. Disponible en línia: <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/555.pdf>
- Comellas, M. J. (2009): Educar en la comunidad y en la familia: acompañando a las familias en el día a día. València: Nau Llibres.
- Freire, P. (1987): L'educació com a pràctica de la llibertat. Intro: J. Botey. Vic: EUMO. [hi ha edició valenciana del 2009 a Xàtiva: Denes, amb introd. de Remei Arnaus].
- Gavari, E., coord. (2005): Estrategias para la observación de la práctica educativa. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces.
- Hellinger, B. (2012): Órdenes de la ayuda. Ed. Alma Lepik.
- Heras, P. (coord.) (2008): Acción política desde la comunidad. Barcelona: Graó.
- Jariot, M.; Merino, R.; Sala, J. (2004): Les pràctiques d'educació social. Eines per al seu desenvolupament. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.
- Marchioni M.; (1999), Comunidad, participación y desarrollo, Teoría y metodología de la intervención comunitaria, Madrid, Ed.Popular.
- Martí, J. (2004). Els diagnòstics comunitaris: estratègies metodològiques. A: <http://participaciouab.net>
- Martínez Reguera, E. (2002): Cachorros de nadie. Descripción psicológica de la infancia explotada. Madrid: Popular.
- Parcerisa, A. (2000): La didáctica en la educación social. Enseñar y aprender fuera de la escuela. Barcelona: Graó.
- Romans, M. i altres (2000): De profesión, educador social. Barcelona: Paidós.
- Sánchez Alonso, M. (2002). La participación, metodología y práctica. Madrid: Popular, 2002.
- Santibáñez, R.; Martínez-Pampliega, A. (2013): Intervención comunitaria con adolescentes y familias en riesgo. Barcelona: Graó.
- Tschorne, P. (2005), Dinàmicas de Grupo en Trabajo Social, Amarí Ediciones.
- Vargas, L; Bustillos, G. (1989). Tècniques participativas para la Educación Popular. 2 vols. Humanitas-Cedepo, Santiago de Xile.
- Ventosa, V. J. (2001): Desarrollo y evaluación de proyectos socioculturales. Madrid: CCS.
- Vila, I.; Casares, R. (2009). Educación y sociedad: una perspectiva sobre las relaciones entre escuela y entorno social. Barcelona: ICE, UB/Horsori.

ASSIGNATURES OPTATIVES

Acció Socioeducativa amb la Gent Gran

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Cada vegada les persones vivim més anys, això genera reptes i oportunitats al conjunt de la societat; també als professionals que han de desenvolupar la seva acció en l'àmbit de les persones grans. És per això que cal una formació actualitzada, reflexiva i crítica que permeti una comprensió àmplia del procés d'envelliment.

L'assignatura analitza el procés d'envelliment tant des d'una perspectiva social i comunitària, com individual. Reflexiona sobre aquesta realitat per tal de fonamentar i construir una base sòlida que permeti desenvolupar una acció socioeducativa centrada en la pròpia persona gran i basada en les bones pràctiques que han d'acompanyar l'actuació professional de l'Educador/a Social.

RESULTATS D'APRENTATGE:

En finalitzar l'assignatura, els estudiants hauran de ser capaços de:

- Conèixer els principals referents per a la comprensió i anàlisi del procés d'envelliment i de l'acció socioeducativa amb persones grans.
- Identificar i analitzar els trets fonamentals i l'heterogeneïtat del procés d'envelliment.
- Conèixer i identificar els recursos comunitaris existents relacionats amb les persones grans.
- Saber utilitzar, de manera raonada i coherent, instruments, recursos, coneixements i estratègies adequades per planificar un programa o una activitat socioeducativa amb persones grans.

Saber relacionar les característiques del procés d'envelliment amb les bases de l'acció socioeducativa amb persones grans

- Construir progressivament un criteri propi fonamentat, entorn a l'acció socioeducativa i l'envelliment.
- Conèixer les perspectives de treball en aquest àmbit.

COMPETÈNCIES

Generals

- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat per aprendre a aprendre.
- Tenir curiositat intel·lectual.

- Tenir habilitat en l'ús de la informació (habilitat per comprendre i analitzar la informació de fonts diferents).

Específiques

- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer els fonaments teòrics dels processos d'orientació i intervenció per a la integració social i laboral.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Identificar els recursos actuals d'atenció a la gent gran.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.

CONTINGUTS:

---

1. Introducció a l'acció socioeducativa amb gent gran

- 1.1. Conceptes bàsics i reflexions prèvies sobre l'envelliment
- 1.2. De les "activitats per a la tercera edat" a les "activitats socioeducatives amb persones grans"

2. Diverses mirades sobre el procés d'envelliment

- 2.1 L'envelliment actiu
- 2.2 L'atenció centrada en la persona

3. L'acció socioeducativa en l'àmbit de les persones grans

- 3.1. Educació durant tota la vida
- 3.2. Programes per a la promoció de l'envelliment actiu i saludable
- 3.3. Planificació de l'acció socioeducativa
- 3.4. Implementació de l'acció socioeducativa
- 3.5. Avaluació de l'acció socioeducativa

4. Salut i envelliment

- 4.1. Envelliment saludable
- 4.2. Fragilitat i situació de dependència

5. Envellir a la nostra societat

- 5.1. Recursos i serveis d'atenció a la vellesa
- 5.2. Aspectes demogràfics
- 5.3. Imatge i rol de la vellesa en el nostre entorn

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura serà continuada i es farà a partir de les activitats, els treballs i les proves proposades en el pla de treball. L'assistència i la participació activa en les sessions presencials són imprescindibles per a l'avaluació de l'assignatura.

Avaluació del procés a partir de:

- Diari de camp sobre desenvolupament dels continguts de l'assignatura.
- Tutories individuals: seguiment del treball individual
- Tutories de grup: seguiment del treball de grup

Avaluació del resultat a partir de:

- Activitats de classe avaluables (ACA): Realització de les activitats individuals i/o de grup proposades a classe
- Treball de grup (TG): Presentació i exposició a classe del treball de grup sobre la planificació, implementació i avaluació d'una acció socioeducativa adreçada a persones grans
- Treball individual:
  - Treball Individual 1 (TI1) Síntesi i reflexió sobre els continguts treballats i informe d'autoavaluació (20%)
  - Treball Individual 2 (TI2) Anàlisi i reflexió feta a partir de la lectura d'un llibre o el visionat d'una pel·lícula sobre la vellesa (10%)

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

- Treball personal i activitats de classe (procés i resultat): 30%
- Treball de grup (procés i resultat): 40%
- Treballs individuals (procés i resultat): 30%

Per aprovar l'assignatura cal superar els tres elements d'avaluació. La mitjana només es farà si s'han presentat totes les activitats, treballs i exercicis.

Recuperació: en el pla de treball es concretarà la forma com es podran recuperar les activitats de classe (ACA), que només són recuperables dins el període de docència. El treball de grup (TG) no és recuperable. Els treballs individuals es podran recuperar refent-lo (TI2) o presentat-se una prova escrita (TI1). Si després de la setmana de recuperacions queda algun element d'avaluació de pendent, l'assignatura quedarà suspesa.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Bermejo García, L. *Gerontología educativa. Cómo diseñar proyectos educativos con personas mayores.* Madrid: Médica Panamericana, 2004.
- Bermejo García, Lourdes (dir.) *Envejecimiento activo y actividades socioeducativas con personas mayores: guía de buenas prácticas.* Buenos Aires: Médica Panamericana, 2010.
- Fernández Ballesteros, Rocío. *Envejecimiento activo: contribuciones de la psicología.* Madrid: Pirámide, 2009.
- Mañós, Quico. *Animació estimulativa per a gent gran discapacitada.* Barcelona: Pleniluni, 1996.
- Martínez Rodríguez, Teresa. *Centros de atención diurna para personas mayores: atención a las situaciones de fragilidad y dependencia.* Buenos Aires: Médica Panamericana, 2010.(Gerontología

social).

- OMS. "Envejecimiento activo: un marco político.". A: *Revista Española de Geriátría y Gerontología*, 2002, v. 32, núm. S2, pàg. 74-105.
- Pinazo Hermandis, S.; Sánchez Martínez, M. *Gerontología. Actualización, innovación y propuestas.* Madrid.: Pearson Educación., 2005.
- Sáez Carreras, Juan; Benjamín, A. E. *Educación y aprendizaje en las personas mayores.* Madrid: Dykinson, 2003.
- Salvador Carulla, Luis, et al. *Longevidad: tratado integral sobre salud en la segunda mitad de la vida.* Madrid: Panamericana, 2004.

Complementària

- Abellán García, A.; Esparza Catalán, C. "Solidaridad familiar y dependencia entre las personas mayores.". A: 2009, núm. *Informes Portal Mayores*, n. 99, pàg. 1-19.
- Castillo Arredondo, Santiago; Cabrerizo Diago, Jesús. *Evaluación de programas de intervención socioeducativa: agentes y ámbitos.* Madrid etc.: Pearson Educación, 2004.
- Martín García, A.; Requejo Osorio, A. "Fundamentos y propuestas de la educación no formal com personas mayores. ". A: *Revista de educación.*, 2005, núm. 338, pàg. 45-66.
- Martínez de Miguel López, Silvia. *Reconstruyendo la educación de personas mayores: estudio cualitativo de necesidades.* Granada: Grupo Editorial Universitario, 2003.
- Rodríguez Rodríguez, Pilar. "La atención integral centrada en la persona". A: *Informes Portal Mayores*, 2010, núm. Nº 106,

Acció Socioeducativa en Salut Mental

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

L'assignatura fa un apropament a l'àmbit de la salut mental i als seus usuaris; dóna a conèixer els recursos, les característiques dels usuaris amb malaltia mental; i dóna eines d'intervenció en aquest àmbit.

Objectius

- Adquirir coneixements bàsics dels trastorns mentals,
- Conèixer els recursos generals i educatius en l'àmbit de la salut mental.
- Capacitar l'estudiant per intervenir educativament en l'àmbit de salut mental.

RESULTATS D'APRENTATGE:

-
- Saber que es la Salut Mental i conèixer les funcions del Educador socials en aquest àmbit
  - Conèixer les característiques de les diferents malalties mentals
  - Conèixer els recursos assistencials i educatius en l'àmbit de la Salut mental
  - Adquirir les capacitats i habilitats per realitzar diferents intervencions educatives en Salut Mental

COMPETÈNCIES

Generals

- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.

Específiques

- Acompanyar i intervenir en processos educatius.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Ser capaç d'analitzar i interpretar diagnòstics en l'àmbit socioeducatiu.

CONTINGUTS:

---

1. Salut mental versus malaltia mental
2. Descripció dels trastorns mentals
  - Característiques dels diferents trastorns mentals on s'observen a la pràctica les alteracions psicològiques.
3. Evolució dels diferents trastorns mentals
4. Programes d'Atenció en Salut Mental, des de una perspectiva assistencial, rehabilitadora i comunitària.
5. Intervenció educativa en Salut Mental
  - Prevenció
  - Rehabilitació
6. Estratègies i tècniques d'intervenció per als educadors socials
  - En el treball amb adults amb trastorns mentals
  - En el treball amb nens amb trastorns mentals i les seves famílies
  - En el treball amb familiars de les persones amb trastorns mentals.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

- Diseny de un projecte de intervenció educativa en Salut mental, que es durà a terme en 5 sessions durant el curs
- Tutoria individuals del procés d'aprenentatge seguit a l'assignatura

Avaluació de resultats:

- Realització d'activitats de classe suposen un 20% de la nota final
- Presentació d'un treball en grup o individual suposa un 30% de la nota final
- Realització d'una prova escrita de la assignatura que esta compost per 15 preguntes de test i 3 preguntes obertes i suposen el 50 % de la nota final, Aquesta prova s'ha de aprovar amb un 5 per fer mitja amb la resta de les notes.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Barcia D. (2000): *Tratado de Psiquiatria*. Madrid: Aran.
- Cervera i altres (1997): *Manual del Residente de Psiquiatría*. Madrid: Litofinter.
- Vallejo (1997): *Introducción a la psicopatología y psiquiatria*. 4a ed. Barcelona: Masson.
- Mendez F. (1989): "El modelo comunitario en Salud Mental". *Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatria*, n. 28, p. 115-122.
- Barlow, Durand (2003): *Psicopatología*. Madrid: Thomson.
- Baca, E. (1992): *Psiquiatria social y comunitaria*. Madrid: Interamericana McGraw-Hill.

Complementària:

- Ayuso (1997): *Depresión: Visión actual*. Madrid: Aula Médica
- Vallejo (2000): *Trastornos afectivos; ansiedad y depresión*. Barcelona: Masson.

Acció Socioeducativa i Exclusió Social

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

En la nostra societat, en el nostre entorn, continua donant-se la discriminació i l'exclusió social de persones o col·lectius que porta com a conseqüència la pèrdua de drets i oportunitats individuals o col·lectives. Com a persones educadores ens cal dur a terme una reflexió i anàlisi de què és i com es concreten en el nostre context aquesta discriminació i exclusió amb les formes ja conegudes i l'aparició de noves maneres d'exclusió i discriminació- i quines eines socioeducatives tenim per treballar amb les persones que pateixen o tenen risc de veure's abocades a ser excloses socials o patir discriminació d'alguna mena, tot analitzant els diferents models d'intervenció amb els principis implícits que hi ha darrera d'ells envers la responsabilitat social, institucional i personal.

OBJECTIUS

- Conèixer i analitzar des d'una perspectiva multidimensional i sistèmica el procés de discriminació i d'exclusió social com a fenòmens socials, econòmics i personals així com les seves causes i conseqüències.
- Reflexionar sobre les dinàmiques socials i els factors que potencien les noves formes de discriminació i d'exclusió social.
- Conèixer els principals trets identificatius de col·lectius o persones en exclusió social.
- Conèixer i analitzar des de perspectives sistèmiques i multidimensionals els diferents models d'intervenció socioeducativa
- Saber aplicar en les gestions i les pràctiques amb els col·lectius i les persones que pateixen discriminació o exclusió social, les alternatives educatives més adequades en funció del context i de les necessitats i característiques del col·lectiu o de la persona.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Reconeix les principals causes i tipologies d'exclusió i de desadaptació social
- Coneix i sap analitzar amb perspectiva sistèmica i multidimensional els diferents models d'intervenció socioeducativa
- Respecta i fomenta els drets fonamentals de les persones
- Adopta compromís ètic amb les persones que interacciona, les situacions amb les quals es troba, actuant amb compromís i responsabilitat
- S'adapta a situacions noves

COMPETÈNCIES

Específiques

- Conèixer els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.
- Conèixer les principals causes i tipus d'exclusió i desadaptació social i els diferents models d'intervenció.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Promoure processos de participació i acció comunitària.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.
- Ser capaç de trobar l'equilibri i la distància professional òptima davant les situacions socioeducatives.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

CONTINGUTS:

---

1. El fenomen de la inadaptació, de la discriminació i de l'exclusió social

- Concepte i clarificació terminologia
- Interpretacions de la inadaptació i de l'exclusió social
- Les discriminacions
- Característiques de les persones en desadaptació i exclusió social

2. La intervenció socioeducativa

- Models d'intervenció
- Bases psicopedagògiques de la intervenció
- Disseny de l'acció
- Desenvolupament moral

3. Àmbits d'intervenció en col·lectius de discriminació i d'exclusió social

- L'exclusió econòmica i de classes socials
- L'exclusió i la discriminació cultural derivada de la immigració
- Desigualtats i discriminacions derivades dels models de gènere
- Noves formes d'exclusió i discriminació

AVALUACIÓ:

Es durà a terme una avaluació continuada a partir de les activitats realitzades a classe (pràctiques, activitats plantejades, debats a classe...) i dels treballs individuals i grupals demanats.

S'han de presentar totes les activitats i instruments d'avaluació d'acord amb les orientacions facilitades en el programa de l'assignatura, el pla de treball i les indicacions de la professora. Caldrà haver superat tots els instruments d'avaluació per poder aprovar l'assignatura.

El sistema d'avaluació inclou:

- Avaluació de **procés** (30%)

Per al seguiment òptim de l'assignatura es requereix l'assistència i la participació activa en totes les sessions presencials

- Realització de les pràctiques i activitats que es plantegin
- Exposició oral del treball grupal
- Compliment dels terminis establerts en la realització de les tasques
- Implicació i aportacions als grups de treball que es creïn

Avaluació de **resultats**: 70%

- Treball individual sobre una font d'informació: 30%
- Treball grupal sobre un col·lectiu: 40%

BIBLIOGRAFIA:

Amorós, P., Ayerbe, P. (coord.) (2000). *Intervención educativa en inadaptación social*. Madrid: Síntesis

Bel, Carmen (2002). *Exclusió social: origen y características*
http://enxarxats.intersindical.org/nee/CE_exclusio.pdf

Colom, A.J. i altres (1987). *Modelos de intervención socioeducativa*. Madrid: Narcea S.A.

Félix Tezanos, José (ed.) (2004). *Tendencias en desigualdad y exclusión social*. Tercer Foro sobre Tendencias Sociales. Madrid: Editorial Sistema

Funes, J. (1997). *Intervención psicopedagógica sobre problemas de desadaptación social*. Barcelona: Edicions UOC

García Roca, J. (1998). *Exclusión social y contracultura de la solidaridad. Prácticas, discursos y narraciones*. Madrid: HOAC

García Roca, J. i altres (1991). *Pedagogía de la marginación*. Madrid: Popular,

Guasch, M., Ponce, C. (2002). *¿Que significa intervenir educativamente en desadaptación social?*. Barcelona: ICE/Horsori

Henry, S., East, J., Schmitz, C. (2004). *Trabajo social con grupos. Modelos de intervención*. Madrid: Narcea

Orte, C., March, M. (1996). *Pedagogia de la inadaptación social*. Valencia: Nau llibres

Pachon, C. (1998). *Manual de Pedagogía de la inadaptación social*. Barcelona: Dulac

Revista *Sistema, Inmigración y exclusión social*, núm 190-191, enero 2006

Rubio, M.J., Monteros, S. (coord.) (2000). *La exclusión social. Teoría y práctica de la intervención*. Madrid: CCS

Subirats, Joan (dir.) (2004). *Pobreza y exclusión social. Un análisis de la realidad española y europea*. Barcelona: Fundació la Caixa www.estudios.lacaixa.es

Acompanyament en l'Escolaritat

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

- Conèixer i analitzar l'estructura, funcionament i problemàtiques del sistema educatiu a Catalunya i, d'una forma més general, a Europa.
- Estudiar, comprendre i relacionar els diversos factors i causes que influeixen en l'èxit i fracàs escolar dels infants, adolescents i joves.
- Conèixer i analitzar la pràctica d'experiències d'acompanyament a l'escolaritat, del marc català i del marc europeu.
- Analitzar les diverses possibilitats de planificar, gestionar i desenvolupar polítiques i programes d'acompanyament a l'escolaritat dins un municipi, una zona o territori.

RESULTATS D'APRENTATGE:

- És capaç d'intervenir en situacions complexes en què cal implementar estratègies d'acompanyament amb infants i joves amb dificultats en la seva trajectòria escolar.
- Identifica el funcionament, les característiques i les problemàtiques del sistema educatiu a Catalunya i, d'una forma més general, a Europa.
- Mostra habilitats i recursos per a avaluar pràctiques professionals en el camp de l'atenció a infants i joves amb dèficits acadèmics i en risc d'exclusió.
- Coneix pràctiques d'acompanyament a l'escolaritat a nivell nacional i internacional.
- Compta amb recursos metodològics per a interrelacionar-se i entendre les circumstàncies individuals i socials, tant de les persones que ha d'atendre com dels professionals amb els quals ha d'interaccionar.

COMPETÈNCIES

Específiques

- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Conèixer les diferents polítiques socials, culturals i educatives en el marc autonòmic, estatal, europeu i internacional.
- Conèixer les diferents polítiques socials, culturals i educatives en el marc autonòmic, estatal, europeu i internacional.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

CONTINGUTS:

- Els sistemes educatius a Catalunya, Espanya i Europa: organització i funcionament. La legislació i les polítiques educatives actuals. Les transicions entre etapes educatives.
- Els informes d'avaluació dels sistemes educatius. Indicadors d'avaluació. Els principals problemes del sistema educatiu actual a Catalunya.
- L'abandonament i el fracàs escolar: causes i conseqüències. Les claus de l'èxit escolar. Les funcions dels diferents agents educatius. Les relacions entre els centres educatius i l'entorn.
- Les polítiques i programes d'acompanyament a l'escolaritat a Europa: projectes i experiències de diferents països.
- Experiències de programes d'acompanyament a l'escolaritat a Catalunya: a) suport a projectes de centres; b) suport a la tasca de les famílies; c) activitats fora de l'horari escolar.

AVALUACIÓ:

L'avaluació dels resultats de l'assignatura es farà a partir dels següents ítems:

1. Descripció, estudi i avaluació al voltant d'una experiència d'acompanyament a l'escolaritat, que inclou una exposició oral a la classe. Treball en grup. No és recuperable. 25%
2. Redacció d'un assaig a partir de la lectura d'un llibre o recull d'articles que es podran escollir entre els que es proposin a l'inici de l'assignatura. És recuperable. 25%
3. Prova escrita: comentari de text: La prova consisteix en la realització, de forma individual, d'un comentari escrit a partir del material distribuït a les sessions de caràcter teòric. És recuperable. 25%
4. Seguiment actiu de les activitats d'aula: textos escrits, col·loquis a l'aula i comentari d'articles. No és recuperable. 25%

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Alegre, M.A. (2005) *Educació i immigració l'acollida als centres educatius*. Barcelona: Mediterrània.
- Azevedo, J. (2003). *Entre la escuela y el mercado de trabajo. Una mirada crítica sobre las transiciones*. Dins A. Marchesi i C. Hernández, (coord.) *El fracaso escolar. Una perspectiva internacional*. Madrid: Alianza Editorial.
- Bonal, X. (Dir.) (2003) *Apropiacions escolars. Usos i sentits de l'educació obligatòria en l'adolescència*. Barcelona: Octaedro.
- Collet, J. (2009) *El treball en xarxa: una proposta conceptual*.
http://www.fbofill.cat/trama/pdfs/congres/marc_conceptual_treball_xarxa-collet.pdf
- DDAA, "Puentes entra la escuela y el entorno". *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 375. Barcelona: Wolters Kluwer. Pàg. 67-74.
- Hernández, F.; Tort, A., (2009), "Cambiar la mirada sobre el fracaso escolar desde la relación de los jóvenes con el saber". *Revista Iberoamericana de Educación*. ISSN: 1681-5653 núm. 49. Julio de 2009. Organización de Estados Iberoamericanos para la Educación, la Ciencia y la Cultura. OEI.
- Gordó, G. (2010) *Centros educativos ¿Islas o nodos?* Barcelona: Graó.

- Prats, J.; Raventós, F. (dir.) (2005). *Els sistemes educatius europeus, ¿crisi o transformació?* Barcelona: Fundació 'la Caixa'. Estudis Socials, núm. 18.
- Puig, J. M. (coord.) (2000), *Educar a la secundària: 30 punts per treballar en els centres*. Vic: Eumo Editorial, Col. Interseccions 25.
- Puig, Josep M.; Batlle, R.; Bosch, C. i Palos, J: *Aprenentatge servei. Educar per a la ciutadania*.

Drets dels Infants i Joves

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Presentació

En aquesta optativa es pretén realitzar una aproximació als drets de la infància com a referent que orienta les pràctiques d'educació social amb infants i joves. Amb una visió que engloba una revisió de la Convenció dels Drets de la Infància i la identificació de la presència o absència d'aquests drets en les realitats globals i locals del present, es proposa conèixer i analitzar diferents polítiques i pràctiques en contextos socioeducatius.

Objectius

- Conèixer la construcció història dels Drets de la Infància i els documents internacionals vigents
- Identificar problemes actuals de les realitats globalitzades i reflexionar sobre les causes i conseqüències en la vida quotidiana dels infants i joves
- Analitzar les polítiques internacionals i nacionals en relació als Drets dels Infants
- Aplicar la Convenció dels Drets dels Infants com a indicadors d'anàlisi de les realitats dels present
- Conèixer programes educatius sobre drets dels infants, dissenyar accions i aplicar-les

RESULTATS D'APRENTATGE:

-
- Reconeix les conseqüències del text normatiu com orientacions per a la pràctica professional
  - Coneix diferents institucions i pràctiques de protecció a la infància vinculades a l'àmbit professional de l'educació social
  - Analitza críticament diferents pràctiques d'educació social on els drets de la infància intervenen com a potenciador o limitador del benestar, de la llibertat i de la dignitat de l'infant
  - Adopta un compromís ètic amb les persones i els col·lectius i respecta i formenta els drets fonamentals de les persones
  - Recopila i interpreta dades i informacions sobre les quals fonamenta reflexions i conclusions sobre temes de caràcter social, científic i ètic.

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat per prendre decisions.

Específiques

- Conèixer i contextualitzar els estadis evolutius de la població infantil, jove i adulta.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa en l'àmbit de la infància i la joventut.
- Desenvolupar actituds i valors en la pràctica educativa relacionats amb els drets humans.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.

Bàsiques

- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

CONTINGUTS:

-
1. Introducció. Els llocs i espais de la infància en l'educació contemporània. La descoberta de l'infant. La natura i l'espai exterior. El jo i l'espai interior. El grup, els ambients i les relacions socials. L'espai jurídic i la humanitat. La pedagogia i els drets de l'infant : J. H. Pestalozzi. Eglantyne Jebb. Janusz Korczak. Philippe Meirieu. Jordi Cots. Marta Mata.
  2. Els Drets dels Infants: fonaments i història. La Declaració de Ginebra (1923). La Declaració Universal de 1959. La Convenció dels Drets de la Infància de 1989.
  3. La situació de la infància i la joventut al món en el segle XXI. Les polítiques dels Drets dels Infants. Polítiques institucionals ?governamentals i no governamentals? de protecció de la infància. Els drets dels infants a Catalunya. Els informes del Síndic de Greuges.
  4. Les accions i pràctiques educatives per a la infància: entre la protecció i l'autonomia i la participació. La funció de l'educadora i l'educador social. Diàlegs sobre la infància i la joventut amb un periodista, un historiador, una política, un advocat, un filòsof i una escriptora.
  5. Els escenaris de futur: Els organismes internacionals i les perspectives actuals de la infància i la joventut. Els informes internacionals: UNESCO, UNICEF, Save the Children i diverses ONG.

AVALUACIÓ:

L'avaluació dels resultats d'aprenentatge es farà a partir de l'aplicació dels següents instruments:

? Observació de la participació i registres de seguiment i activitats
 Durant el període de docència es realitzaran activitats de classe i de treball personal que seran avaluades. La realització de les activitats és imprescindible per al seguiment de l'assignatura. També es portarà un registre de seguiment de la participació a classe i de la realització de les activitats.

? Confecció d'un dossier o carpeta d'aprenentatge

Cada estudiant haurà de fer un recull ordenat i estructurat d'activitats, materials, documents i reflexions sobre els problemes i casos plantejats i les activitats realitzades durant l'assignatura. Aquest dossier o carpeta d'aprenentatge es revisarà al llarg del semestre en les entrevistes individuals de seguiment i s'haurà de presentar complet a final de curs. Es pot realitzar en format paper o en format digital. Data de lliurament: dijous, 22 de desembre de 2017.

? Treball individual: Exposició oral

Anàlisi i presentació d'una institució relacionada amb els drets dels infants i joves.

Aquesta activitat tindrà continuïtat durant el semestre. Els primers dies de classe es donaran orientacions i calendari per a la preparació i realització d'aquesta activitat.

? Treball en grup (3-4 persones)

Estudi, recerca i proposta d'activitat pràctica sobre un dret de la Convenció de 1989.

Cada grup haurà d'escollir lliurement un dels drets recollits en el document de la Convenció de 1989. El treball tindrà dues parts: una recerca de documentació i un estudi sobre el dret; una proposta d'activitat pràctica sobre el dret (campanya, activitat de sensibilització, etc.).

Segons el tipus de treball s'acordarà, de forma conjunta entre professor i grup d'estudiants, la manera d'avaluar-lo: presentació oral individual a la classe; treball escrit; realització d'un pòster, etc. Els primers dies de classe es donaran orientacions i es fixaran els terminis sobre la realització d'aquest treball.

L'assignatura té una única convocatòria oficial. Hi haurà un període de realització d'activitats de recuperació els dies 8 al 12 de gener de 2018.

La nota final es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

-Observació, registre de seguiment i activitats (20%).....	2
-Dossier o carpeta d'aprenentatge (30%)	3
-Treball en grup (procés i resultat) (30%)	3
-Treball individual (20%).....	2
Total.....	10

La suma només es farà quan els quatre apartats estiguin superats satisfactòriament. Si després de la realització de l'avaluació dins el període de docència i de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

Activitats de recuperació

El període de recuperació serà els dies 8 al 12 de gener de 2018. Cal tenir en compte que, segons la Normativa acadèmica de Graus de la UVic, només es podran recuperar aquelles activitats d'avaluació que, en conjunt, no superin el 50% de la nota final. Si es supera aquest percentatge, l'assignatura quedarà suspesa al final del període de tancament de l'assignatura sense dret a recuperació. No totes les activitats d'avaluació són recuperables:

1r) Per a la recuperació de les activitats de classe i del treball personal:

Només es podran recuperar les activitats realitzades i lliurades puntualment segons el pla de treball i que tinguin una avaluació no satisfactòria. Caldrà repetir-les i presentar-les dins el dossier o carpeta d'aprenentatge. Els estudiants que no assisteixin amb regularitat a classe ni realitzin les activitats de treball personal en els terminis indicats no podran recuperar aquesta part de l'assignatura.

2n) Per a la recuperació del dossier o carpeta d'aprenentatge:

El dossier o carpeta d'aprenentatge no es pot recuperar. Si el contingut i/o els aspectes formals no són satisfactoris, la nota serà de suspens i, per tant, l'assignatura quedarà suspesa.

3r) Per a la recuperació del treball individual:

Només es podrà recuperar el treball individual s'hi ha realitzat i lliurat dins el termini acordat. Si en el treball hi ha algun apartat incomplet o poc treballat, caldrà ampliar-lo i revisar-lo durant el període de recuperació (Data de lliurament: dilluns 8 de gener de 2018).

4rt) Per a la recuperació del treball en grup:

El procés d'elaboració del treball de grup no es pot recuperar. Si un estudiant o un grup d'estudiants no compleixen els mínims exigits d'interès, participació i resultats de la tasca, tindran aquesta part de l'assignatura suspesa i sense possibilitat de recuperar.

En els casos que el contingut de l'exposició oral no sigui satisfactori caldrà repetir l'activitat dins el període de recuperació (Dilluns, 8 de gener de 2018).

BIBLIOGRAFIA:

Convenció i Informes

Amnistía Internacional: Infancia y derechos humanos. [Consultable: <https://www.es.amnesty.org/temas/menores/infancia-y-derechos-humanos/>]

ONU: Convención sobre los Derechos del Niño 1989. [Consultable: https://www.unicef.es/sites/www.unicef.es/files/CDN_06.pdf]

Save The Children: Informes i documents sobre infància [Consultable a: http://www.savethechildren.es/cen_doc.php]

Síndic de Greuges: Informe sobre Drets dels Infants [Consultable a: http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3743/Informe%20Infancia%202014_cat.pdf]

UNESCO: Informes de seguiment de l'Educació per a tothom [Consultable a: <http://es.unesco.org/gem-report/#sthash.lvBB0dki.dpbs>]

UNICEF: Informes Estat Mundial de la Infància [Consultable a: <http://www.unicef.org/spanish/sowc/>]

Observatoris i bases de dades

Biblioteca de Protección de la Infancia. UAB, Departament de Ciència Política i Dret Públic [Consultable: http://eucatcons.uab.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=125]

CHILDONEUROPE: EUROPEAN NETWORK OF NATIONAL OBSERVATORIES ON CHILDHOOD [CONSULTABLE: <HTTP://WWW.CHILDONEUROPE.ORG/>] Observatori dels Drets de la Infància. Generalitat de Catalunya, Departament de Benestar Social i Família [Consultable: http://benestar.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/infancia_i_adolescencia/observatori_dels_drets_de_la_infancia/]

Observatori Català de la Joventut. Departament de Benestar Social i Família. Generalitat de Catalunya. (n.d.). Retrieved July 16, 2015, from http://benestar.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/joventut/observatori_catala_de_la_joventut/

Observatorio de la Infancia. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad [Consultable: <http://www.observatoriodelainfancia.msssi.gob.es/>]

Documentació sobre polítiques i pràctiques

Barna, Agustín "Convención Internacional de los Derechos del Niño. Hacia un abordaje desacralizador" KAIROS. Revista de Temas Sociales. Nº 29. Mayo de 2012 [Consultable a: <http://www.revistakairos.org/k29-archivos/Barna.pdf>]

Bernabeu Rodríguez, A., Cardalda González, G., Lara Julián, L., Llompart Campaner, A., & Medinas Prats, A. (2010, December 10). "Els menors estrangers no acompanyats i els seus drets." Revista d'afers socials. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/6225>

Cots, Jordi. La declaració universal dels drets de l'infant. Barcelona: Rosa Sensat Ed, 1979.

Crespí Font, M., Lara Julián, L., Medina Prats, A., Rubí Tomàs, M., Monzó, M. J., & Amengual, M. (1990, May 1). La participació dels infants pot ser una realitat?: manual per a la participació. "La participación de los niños puede ser una realidad?: manual para la participación." Palma de Mallorca?: Conselleria de Benestar Social, Oficina de Defensa dels Drets dels Menors, 2002. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/8407>

Cuadernos de Pedagogía. Tema del mes: Derechos de la Infancia. Núm. 372, 2007

Essomba Gelabert, M. À., Olivé, C., Alabart, M. À., & Rossell, J. J. (1990, May 1). "Drets i deures dels infants : autonomia, autoritat i responsabilitat." Guix. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/13923>

Funes Artiaga, J. (2007, October 30). "Una ley de la infancia para la infancia". Educación social: revista de intervención socioeducativa. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/28237>

García Gutiérrez, J. (2015). The European model for the on line protection of children. From the «media approach» to a «safer approach» / El modelo europeo de protección a la infancia en internet. Del cuidado a la responsabilidad. Teoría de La Educación. Departamento de Teoría e Historia de la Educación. Retrieved from <http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5124657&info=resumen&idioma=FRE>

Infància i adolescència. Departament de Benestar Social i Família. Generalitat de Catalunya. (n.d.). Retrieved July 16, 2015, from http://benestar.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/infancia_i_adolescencia/

Magendzo, A., & Toledo Jofré, M. I. (2015). Human Rights Education: A Pedagogical and Didactic (Teaching) Strategy Focused in a Controversial Perspective. / Educación en derechos humanos: Estrategia pedagógica-didáctica centrada en la controversia1 Revista Electrónica Educare. Universidad Nacional de Costa Rica. Retrieved from <http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5169743&info=resumen&idioma=SPA>

Martínez, M. (2008, September 1). "La participació infantil. Un exemple d'exercici de ciutadania des de l'escola: els Municipios Escolares al Perú". Educación social?: revista de intervención socioeducativa. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/28466>

Montero, P. (2008, September 1). "Polítiques locals de ciutadania per educar en altres infancies possibles". Educación social?: revista de intervención socioeducativa. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/28466>

Novella Cámara, A. M. (2008, September 1). "Formes de participació infantil: la concreció d'un dret". Educación social?: revista de intervención socioeducativa. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/28466>

Nueva Ley de la Protección de la Infancia: 6 aspectos a destacar | UNICEF Comité Español. (n.d.). Retrieved July 23, 2015, from <http://www.unicef.es/actualidad-documentacion/noticias/nueva-ley-de-proteccion-de-la-infancia-6-aspectos-a-destacar>

Oliver Torelló, J. L. (2010, December 17). "Drets de la infància i necessitats socials." Revista d'afers socials. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/6239>

Oslo Summit on Education for Development - Project Syndicate. (n.d.). Retrieved July 08, 2015, from <http://www.project-syndicate.org/focal-points/oslo-summit-on-education-for-development>

Panchón Iglesias, C., Costa Cámara, S., & Gil Pasamontes, E. (2006). "La infància i la seva protecció". Temps d'educació. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/110773>

Paulí Dávila Balsera; Luis Mª Naya Garmendia "El discurso proteccionista sobre los derechos de la infancia en los Tratados Internacionales" XXI, Revista de Educación, 10 (2008). [Consultable a: <http://www.uhu.es/publicaciones/ojs/index.php/xxi/article/view/498716>]

Senderi. Educació en valors: Monogràfic Els drets dels infants. Núm. 27; Monogràfic El compromís ètic dels educadors. Núm. 38; Filmografia. [Consultable: <http://www.senderi.org/index.php?lang=es>]

Villagrasa Alcaide, C., Vizcarro Masià, C., & Ravetllat Ballesté, I. (2006). "La infància en situació de risc. Cap a una nova Llei d'Infància". Temps d'educació. Retrieved from <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/110578>

Educació per al Desenvolupament i la Cooperació

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

L'assignatura estructura els seus continguts a l'entorn de tres conceptes: educació, cooperació i desenvolupament. Són conceptes relacionats que es vinculen amb el dret humanitari i les accions humanitàries; les entitats del tercer sector i altres organitzacions no governamentals que treballen per a la justícia social i el desenvolupament de totes les persones; polítiques i pràctiques que incorporen l'enfocament basat en drets humans; les Nacions Unides i l'agenda dels Objectius de Desenvolupament Sostenible; i també a moviments socials que denuncien les problemàtiques d'injustícia al món i projecten una educació per a la ciutadania global.

Parlar d'educació, cooperació i desenvolupament en un context de globalització on es continuen generant desigualtats i crisis humanitàries, és una exigència de responsabilitat política i ètica. Entenem que l'educació és una pràctica política de compromís que ha de mobilitzar a la transformació de les realitats injustes. En aquest sentit l'assignatura parteix d'una visió complexa de la realitat i busca la comprensió de les seves problemàtiques, les causes i les conseqüències. Alhora s'aproxima al coneixement de la cooperació local i global, de com des de l'educació es pot cooperar èticament, i com la cooperació educativa pot ser una pràctica de desenvolupament humà sostenible. Com a eix transversal es reflexiona sobre la cooperació com un àmbit d'acció d'educadores i educadors socials.

Objectius

? Aproximar-se als significats de desenvolupament humà i analitzar les finalitats i continguts de les agendes polítiques i els dilemes ètics que es deriven.

? Conèixer l'origen de la cooperació internacional, dels agents de cooperació, i reflexionar sobre les seves contradiccions i potencialitats en l'àmbit de l'educació social.

? Investigar la realitat d'entitats del tercer sector i la cooperació i dialogar sobre projectes i pràctiques d'educació orientades a la justícia social.

? Reflexionar sobre els enfocaments basats en drets humans i les seves possibilitats i límits en les pràctiques educatives.

? Pensar l'educació social com a àmbit d'accions de responsabilitat ètica a través de la cooperació local i global, la participació ciutadana, la dinamització comunitària, la sensibilització i l'acció humanitària transformadora.

RESULTATS D'APRENTATGE:

Cerca informació sobre la realitat global i actitud d'interès i curiositat per conèixer les seves característiques, les dinàmiques i les complexitats d'un món globalitzat.

Analitza els significats i les implicacions dels models de desenvolupament i les relacions entre països en els que s'emmarca la cooperació internacional.

Mostra capacitat de comprensió crítica dels organismes nacionals i internacionals, les polítiques de cooperació, els agents i les agendes sobre desenvolupament i cooperació.

Reflexiona i analitza els significats de la cooperació i la seva pràctica socioeducativa a nivell local i global.

Comunica el propi pensament sobre educació, desenvolupament i cooperació a nivell oral i escrit.

Estableix relacions entre els coneixements d'àmbits disciplinaris diversos i té capacitat d'aplicar-los en la pràctica educativa.

Participa en els processos educatius i mostra actitud activa en el diàleg, l'argumentació i la crítica.

Treballa en equip de forma cooperativa amb una actitud assertiva de comunicació interpersonal i solució consensuada de les situacions de conflicte.

Pensa l'educació per al desenvolupament i porta a la pràctica accions creatives, participatives, crítiques i transformadores seguint una ètica professional.

Mostra capacitat de crítica i autocrítica respecte els propis processos de formació, de responsabilitat i compromís en la pràctica educativa.

COMPETÈNCIES

Generals

- Adoptar un compromís ètic.
- Apreciar la diversitat i multiculturalitat.
- Fomentar la cultura de la pau i els valors democràtics.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Tenir capacitat per generar noves idees (creativitat).
- Tenir curiositat intel·lectual.

Específiques

- Analitzar i conèixer les dimensions ètica i política de l'educació.
- Conèixer els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Desenvolupar actituds i valors en la pràctica educativa relacionats amb els drets humans.
- Desenvolupar la capacitat i el compromís de seguir una ètica professional per a la cooperació i el treball cooperatiu.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Saber reconèixer els recursos culturals de valor social.
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.
- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítics davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.
- Esdevenir l'actor principal del propi procés formatiu amb l'objectiu d'aconseguir una millora personal i professional i d'adquirir una formació integral que permeti aprendre i conèixer en un context de diversitat lingüística, amb realitats socials, culturals i econòmiques molt diverses.
- Mostrar habilitats per a l'exercici professional en entorns multidisciplinaris i complexos, en coordinació amb equips de treball en xarxa, ja sigui en entorns presencials o virtuals, mitjançant l'ús informàtic i informacional de les TIC.

CONTINGUTS:

BLOC I. Un món en canvi, un món en crisi, un món desigual

? Conflictes mundials, crisis humanitàries i desigualtats.

? Enfocaments sobre desenvolupament humà sostenible.

? Teories i pràctiques alternatives, límits i possibilitats (decreixement, ecofeminisme, moviments slow, pacifisme ...).

BLOC II. La cooperació crítica local i global

? Cooperació internacional i desenvolupament (polítiques, origen, significats, models, actors, ...).

? Agents de la cooperació local i global: del voluntariat a la professionalització.

? Projectes i pràctiques de cooperació crítica que projecten la justícia des d'accions transformadores.

BLOC III. La cooperació educativa i el desenvolupament humà

? Declaracions internacionals sobre educació i agenda dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

? Educació per al desenvolupament, generacions i reptes actuals.

? Cooperar des de les entitats, els moviments socials i la participació ciutadana: fent comunitat, construint ciutadanes globals (bancs de temps, horts urbans comunitaris, circ social, roba neta, arpillerses...)

AVALUACIÓ:

L'assignatura contempla l'avaluació del procés i dels resultats de les activitats individuals i de grup. L'assignatura té una única convocatòria oficial.

Els requisits per establir la nota final són:

? 100% assistència i participació a classes i tutories. Aquest és requisit necessari per avaluar les altres activitats.

? Realització de totes les activitats d'avaluació d'acord a les indicacions i dates que s'estableixin. en la planificació de l'assignatura.

? Totes les activitats d'avaluació han d'estar aprovades (mínim de 5).

Les activitats d'avaluació són:

1. Assistència i participació en totes (100%) les sessions de classe i tutories.

2. Activitat individual de recerca, estudi i presentació d'una entitat/organització i un projecte de cooperació en l'àmbit de l'educació social. Ponderació: 70%

3. Activitat de co-avaluació i autoavaluació de les activitats. Ponderació: 30%

Els criteris de recuperació són:

? Únicament es podrà optar a la recuperació si s'ha complert el requisit del 100% d'assistència i participació classes i tutories.

? Únicament es poden recuperar les activitats presentades que no han obtingut una nota mínima

d'aprovat 5. Les activitats no presentades no es poden recuperar.

BIBLIOGRAFIA:

- Amnistia Internacional. <http://www.es.amnesty.org/index.php>
- ATTAC. Justicia económica global. <http://www.attac.es/>
- Bermejo, R. et al. (2010). *Menos es más: Del desarrollo sostenible al decrecimiento sostenible*. Bilbao: Hegoa.
- Black, M. (2009). *Naciones Unidas ¿Ayuda o estorbo?*. España: Intermón.
- Bauman, Z. (2011). *Daños colaterales. Desigualdades sociales en la era global*. Madrid: FCE.
- Cabrero, F. (2006). *El tercer món no existeix. Diversitat cultural i desenvolupament*. Barcelona: Intermón Oxfam.
- Carreras, I. y Osés, M. (2002). *Vivir solidariamente es posible día a día*. Barcelona: Intermón Oxfam.
- Chacón, A.; Oskoz, J.; García, B. (2009). *Guía metodológica para la incorporación de los derechos humanos en la cooperación del desarrollo*. Gobierno Vasco.
- Coordinadora de ONG para el desarrollo. <https://coordinadoraongd.org/temas-clave/>
- Delisle, G. (2007). *Crónicas birmanas*. Bilbao: Astiberri.
- Edwards, M. (2002). *Un futuro en positivo. La cooperación internacional en el siglo XXI*. Barcelona: Intermón Oxfam.
- El diari de l'educació. <http://diarieducacio.cat/>
- El País. Planeta Futuro https://elpais.com/elpais/planeta_futuro.html
- Díaz Salazar, R. (2011). *Desigualdades internacionales*. Barcelona: Icaria.
- Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament (Catalunya). <http://www.fcngd.org/fcong>
- Foro Europeo de Cooperación Internacional (EUFORIC). <http://www.euforic.org>
- Galeano, E. (1998). *Patatas arriba. La escuela del mundo al revés*. Madrid: Siglo XXI.
- HEGOA Instituto de Estudios sobre Desarrollo y Cooperación Internacional. <http://www.hegoa.ehu.es/>
- HEGOA. *Diccionario de Acción Humanitaria y Cooperación al Desarrollo*. <http://www.dicc.hegoa.ehu.es/>
- Hessel, S. (2011). *¡Indignaos!*. Barcelona: Debate.
- Hessel, S. (2011). *¡Compormeteos!*. Barcelona: Debate.
- Hessel, S. (2012). *¡El camino de la esperanza!*. Barcelona: Debate.
- Klein, N. (2001). *No logo. El poder de las marcas*. Barcelona: Planeta
- Klein, N. (2007). *La doctrina del xoc. L'ascens del capitalisme del desastre*. Barcelona: Empúries.
- Larranaga, M. (et al.) (2011). *La Cooperación y el Desarrollo Humano Local. Retos desde la Equidad de Género y la Participación Social*. Bilbao: Hegoa.
- Larrú, J.M. (2009). *La ayuda al desarrollo. ¿reduce la pobreza? Eficacia y evaluación en la cooperación para el desarrollo*. Madrid: Editorial Biblioteca Nueva.
- Le Monde Diplomatique. <http://www.monde-diplomatique.es/>
- Llistar Bosch, D. (2009). *Anticooperación. Interferencias Norte-Sur*. Barcelona: Icaria-Antrazyt.
- Martínez Usarralde, M.J. (2011). *Sentipensar el Sur: cooperación al desarrollo y educación*. Valencia: Universitat de València.
- Martínez Bonafé, A. (et al.) (2011). *Educación para la ciudadanía global: Estrategias de acción educativa*. Bilbao: Hegoa.
- Mayor Zaragoza, F. (1999). *Los nudos gordianos*. Barcelona: Galaxia Gutenberg.
- Mendiluce, J.M. (1997). *Con rabia y esperanzas. Retos y límites de la acción humanitaria*. Barcelona: Planeta.
- Mendiluce, J.M. (1998). *Tiempo de rebeldes. Ciudadanía y participación*. Barcelona: Planeta.
- Nieto, L. (coord.). (2001). *Cooperación para el desarrollo y ONG*. Madrid: Los libros de la catarata.
- Observatorio Social de España <http://www.observatoriosocial.org/ose/>
- Oxfam Intermon. <https://www.oxfamintermon.org/>
- Organitzacions per a la justícia global. <http://www.lafede.cat/>
- Precarias a la deriva (2004). *Por los circuitos de la precariedad femenina*. Madrid: Traficantes de Sueños.
- PNUD. *Objetivos de Desarrollo Sostenible*. <http://www.undp.org/content/undp/es/home/sustainable-development-goals.html>

Raich, J. (2004). *El espejismo humanitario. La especie solidaria al descubierto*. Barcelona: Debate.
Red Europea sobre Deuda y Desarrollo(EURODAD) <http://www.eurodad.org>
Robertson, G.(2008). *Crímenes contra la humanidad. La lucha por una justicia social*. Madrid: Siglo XXI.
Rovira, B. (2010). *Vidas sin fronteras*. Barcelona: Viceversa Singular y Médicos Sin Fronteras.
Rovira, B. (2006). *Africas: cosas que no pasan tan lejos*. Barcelona: RBA .
Sanllorente, J. (2007). *Sonrisas de Bombay. El viaje que cambió mi destino*. Barcelona: Plataforma editorial.
Shiva, V. (2006). *Manifiesto para una democracia de la tierra. Justicia, sostenibilidad y paz*. Barcelona: Paidós.
Sindic de Greuges de Catalunya <http://www.sindic.cat/Ca/page.asp?id=1>
Sotillo, J. A. (2011). *El sistema de cooperación para el desarrollo. Actores, formas y procesos*. Madrid: Los libros de la Catarata.
Taibo, C. (2009). *En defensa del decrecimiento. Sobre capitalismo, crisis y barbarie*. Madrid: Los libros de la Catarata.
UNESCO. <http://www.unesco.org/new/es/unesco/>
UNICEF. <http://www.unicef.es/>
Yunus, M. (2011). *Las empresas sociales. Una nueva dimensión del capitalismo para atender las necesidades más acuciantes de la humanidad*. Barcelona: Paidós.

L'Activitat Física com a Recurs Socioeducatiu

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

L'assignatura indaga sobre les potencialitats i els perills que presenta l'activitat física a l'hora d'oferir mecanismes alternatius que pugin reforçar la cohesió i la convivència social. Explora la capacitat que pot tenir l'activitat física per tal que es generi, fomenti i doni una dinamització de les xarxes socials amb la pràctica esportiva com a recurs i espai de trobada. Examina com aquest dinamitzador col·lateral que és l'activitat física pot generar capital social i el fet que, gràcies a la practica esportiva, es pugui donar una interacció social dinamitzadora i catalitzadora de relacions interpersonals.

Objectius

1. Utilitzar l'activitat física com un contingut que ajuda a la formació de la persona.
2. Comprendre les potencialitats que presenta l'activitat física en general per desenvolupar accions socioeducatives.
3. Adquirir les competències necessàries per tal d'utilitzar les eines i la metodologia de treball de l'activitat física per poder crear activitats i programes d'acció socioeducativa en diferents àmbits i contextos amb persones en risc d'exclusió social.
4. Analitzar i avaluar experiències en diferents contextos en què s'utilitzi l'activitat física o esportiva com a element d'inclusió o d'integració social.

RESULTATS D'APRENTATGE:

-
- Utilitza instruments i metodologies de treball en educació física per crear activitats i programes socioeducatius.
  - S'adapta a situacions noves que sorgeixen en les accions socioeducatives adreçades al treball de l'activitat física aplicant idees creatives i innovadores.
  - Actua en les situacions habituals i les que són pròpies de la professió amb compromís i responsabilitat.
  - Dissenya intervencions que atenen necessitats del treball socioeducatiu en l'activitat física de forma multidisciplinar.
  - Es desenvolupa en situacions complexes o que requereix el desenvolupament de noves solucions tant en l'àmbit acadèmic com laboral o professional de l'acció socioeducativa.

COMPETÈNCIES

Generals

- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat per adaptar-se a situacions noves.

Específiques

- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.

CONTINGUTS:

---

1. Definició i tipus d'activitat física.
2. L'activitat física com a recurs socioeducatiu.
3. L'activitat física i l'educador social.
4. Metodologia de l'activitat física per a la responsabilitat personal i social

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

- Assistència a les classes pràctiques de l'assignatura.
- Tutories individuals del procés d'aprenentatge seguit a l'assignatura.
- Tutories de grup per al seguiment del treball en grup.

Avaluació de resultats:

Es realitzarà a través de 4 activitats d'avaluació:

- 1- Activitat individual: el meu repte! Valor d'un 25 % de la nota final i és recuperable.
- 2- Activitat individual: buscant el significat a l'activitat física: històries de vida. Valor d'un 25% de la nota final i és recuperable.
- 3- Prova escrita final. Valor d'un 25% de la nota final i és recuperable.
- 4- Treball en grup: presentació d'una intervenció a través de l'activitat física. Valor del 25% de la nota final i no és recuperable. En aquest 25% es tindrà en compte la participació de l'alumnat en les classes pràctiques de l'assignatura (assistència a un 75%).

Les tres primers activitat (el meu repte!, buscant el significat a l'activitat física: històries de vida i la prova escrita final) s'han d'aprovar obligatòriament per aprovar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Arumí, J. L'esport formatiu. Generalitat de Catalunya, 2007.
- Escartí, A. (coord). Responsabilidad personal y social a través de la educación física y el deporte. Barcelona: Graó, 2005.
- Puig, N.; Maza, G.; Gómez, C. *Deporte e integración social*. Barcelona: INDE, 2009.
- Soler, S; Lleixà, T. *Actividad física y deporte en sociedades multiculturales. Integración o segregación*. Barcelona: Horsori, 2004.
- Vázquez, B. (coord). Bases educativas de la actividad física y el deporte. Madrid: Síntesis, 2001.
- Diversos autors. *Esport i immigració*. Apunts 68. Barcelona, 2002.
- Diversos autors. *L'esport als espais públics urbans*. Apunts 91. Barcelona, 2008.

Les Interaccions Personals i la Dinàmica de Grups

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén aprofundir en el coneixement de les **relacions interpersonals i la psicologia dels grups**. Analitza els processos i les estructures dels grups i aplica propostes per a l'animació i la dinamització grupal. L'objectiu és assolir en el context d'educació social, grups cooperatius i participatius disposats a col·laborar entre els seus membres.

Les tècniques de dinàmica de grups són un instrument interessant per conèixer-se a un mateix, per a conèixer els altres, el grup concret i en general per al seu desenvolupament. La posada en pràctica d'habilitats relacionades amb les interaccions personals possibilita relacions equilibrades.

En aquesta assignatura es tractarà l'estudi dels grups, l'atenció a la comunicació, el clima i la cohesió dels grups, així com les habilitats d'interacció necessàries per a que la comunicació, el treball conjunt i la convivència entre les persones sigui òptima.

Objectius

- Conèixer les principals característiques dels fenòmens grupals i els seus processos i estructures internes.
- Saber analitzar els processos grupals que es donen en el context de l'educació social.
- Millorar la comunicació interpersonal i grupal.
- Incrementar l'autoconeixement dels alumnes.
- Conèixer les principals tècniques de grup que es poden utilitzar en els diferents contextos d'educació social.
- Conèixer diferents maneres de treballar les habilitats socials que possibiliten interaccions personals adequades

RESULTATS D'APRENENTATGE:

-
- Coneix els principis bàsics en què basar les interaccions personals
  - Coneix i analitza les principals característiques dels fenòmens grupals, els seus processos i estructures internes
  - Coneix i practica diferents maneres de treballar les habilitats socials que possibiliten interaccions personals adequades
  - Coneix i practica les principals tècniques de grup que es poden utilitzar en els diferents contextos d'educació social
  - Mostra habilitats per a l'autoconeixement personal
  - Promou processos de participació en els contextos en què es troba
  - Mostra habilitats interpersonals

COMPETÈNCIES

Generals

- Posseir habilitats interpersonals.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir curiositat intel·lectual.

Específiques

- Analitzar i conèixer les dimensions ètica i política de l'educació.
- Conèixer els diferents àmbits de la vida en societat des d'una perspectiva antropològica, cultural, sociològica, històrica, política i filosòfica.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Desenvolupar la capacitat i el compromís de seguir una ètica professional per a la cooperació i el treball cooperatiu.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Promoure processos de participació i acció comunitària.
- Saber reconèixer els recursos culturals de valor social.
- Ser capaç de desenvolupar habilitats dirigides a l'autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol, etc.).
- Ser capaç de desenvolupar una actitud curiosa i inquieta cap a la realitat social, econòmica, cultural i política de la societat.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.

CONTINGUTS:

---

1. Dinàmica de grups i psicologia dels grups

- 1.1. Aspectes conceptuals
- 1.2. Marcs teòrics en l'àmbit dels grups.
- 1.3. Estructura grupal.
  - 1.3.1. Estructura
  - 1.3.2. Lideratge i coordinació.
  - 1.3.3. Les normes de grup.
- 1.4 Els grups i l'aprenentatge. Processos grupals.
  - 1.4.1. Influència social.
  - 1.4.2. Comunicació.
  - 1.4.3. El conflicte de grup.
  - 1.4.4. Formació, cohesió i clima grupal.

1.4.5. Presa de decisions grupals.

1.4.6. Formació, cohesió i clima grupal.

2. Interaccions personals

2.1. Autoconeixement

2.2. Habilitats socials i emocionals.

3. Tècniques d'intervenció en habilitats d'interacció i dinàmica de grups

AVALUACIÓ:

Es durà a terme una avaluació continuada a partir de les activitats realitzades a classe (Pràctiques, activitats plantejades, debats a classe...) i dels treballs individuals i grupals demanats. S'han de presentar totes les activitats.

Avaluació de procés (70%)

Pel seguiment òptim de l'assignatura es requereix l'assistència i la participació activa en totes les sessions presencials, així com el lliurament i presentació dels treballs i activitats encomanades. S'haurà de complir amb els terminis establerts.

Avaluació de resultats (30%)

Es durà a terme un treball final.

BIBLIOGRAFIA:

- Vendrell, E. i altres (1999). *Dinàmica de grups i psicologia dels grups*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Sánchez, J.C. (2002). *Psicología de los grupos. Teorías, procesos y aplicaciones*. Madrid: McGraw-Hill.
- González, M.P. (1995). *Orientaciones teóricas fundamentales en psicología de los grupos*. Barcelona: EUB.
- Marín, M. I Troyano, Y. I altres (2006). *Trabajando con grupos. Técnicas de intervención*. Madrid: Pirámide.
- Nuñez, T. I Loscertales, F. (2003). *El grupo y su eficacia. Técnicas al servicio de la dirección y coordinación de grupos*. Barcelona: EUB.

Projectes Europeus de Treball Comunitari

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

OBJECTIUS:

In an increasingly competitive and individualistic world, the notion of 'community' is often treated as if it were the antidote to the growing feelings of alienation and social isolation. But what do we mean when we talk about 'community'? And when we talk about 'development', do we simply mean economic or material development, or are we talking about something else? Who decides what kind of development is required, and how it is to be achieved?

This course sets out to examine some of these questions by analysing the different styles of community development that are reflected projects around Europe. The starting point is an initial classification of the varying types of intervention, and an examination of the factors that shape them.

The course is taught in English. Apart from increasing students' awareness of the range of community development initiatives that exist, and increasing their research skills, this course also aims to improve students' English-language skills

---

RESULTATS D'APRENTATGE:

- Learn about the range of organisational, methodological and educational work being done in European social projects?
- Analyse the varying styles of community work being done in European social projects
- Evaluate professional practice in emerging contexts in Europe and propose interventions that are appropriate to the distinct realities
- Demonstrate an attitude of respect towards linguistic, social and cultural diversity
- ?Demonstrate an ability to analyse situations from an overall perspective that takes into account social, cultural, economic and political factors
- Gather and interpret data and information on which to base conclusions, including reflections on matters of a social, scientific or ethical nature
- ?Learn about social, cultural and educational policies within a European framework

---

COMPETÈNCIES

Generals

- Apreciar la diversitat i multiculturalitat.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.

Específiques

- Conèixer els plans de desenvolupament comunitari i local.
- Conèixer les diferents polítiques socials, culturals i educatives en el marc autonòmic, estatal, europeu i internacional.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa

en l'àmbit del desenvolupament comunitari.

- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.

Bàsiques

- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.
- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.

CONTINGUTS:

The course is divided into 3 blocs.

The first of these involves an examination of the theoretical concepts of 'community' and 'development':

- a classification of different models of community work, and the analysis of practical examples
- a critical analysis of the concept of 'social capital'

The second bloc consists of a series of student-led seminars that examine different experiences of community work in several different European countries.

Finally, bloc 3 consists of group presentations by students of their proposals for responding to a specific social reality and their considerations of the strategies that might be applied.

AVALUACIÓ:

Students' learning will be assessed in terms of both the process (class and seminar work, participation in group work and tutorials) and the results attained (personal work, oral and written presentations of group work).

Assessment Instruments:

Evaluation of process:

- Active participation in class discussions, seminars and group work
- Individual and group tutorials

Evaluation of results:

- Group work: oral and written presentations
- Personal work: readings and commentaries

In order to pass the course, students must obtain a mark of 5 or more for each of the assessed elements. If, in the initial assessment, a piece of individual work or the oral presentation component of the group work, is awarded a mark of less than 5, this may be presented again during the final week of the course. If the written component of the group work fails to achieve the required standard, this may

be resubmitted during the 'Recuperation' week. However, any piece of work not submitted within the established deadlines cannot be resubmitted. Similarly, failure to participate actively in the work of the courses cannot be recuperated. At the end of the 'recuperation' period, any student who has not achieved a mark of 5 or more in all of the assessed elements will be deemed to have failed the course.

Since this course relies heavily on the active participation of all students, attendance is compulsory in the sessions that make up blocs 2 and 3.

BIBLIOGRAFIA:

Basic:

Online documents and resources relating to a range of Community Development initiatives. These will be specified in the Plan of Work.

Additional:

- Atkinson, D. (2004), *Civil Renewal: Mending the Hole in the Social Ozone Layer*. Brewin Books.
- De Filipis, J. *The Myth of Social Capital in Community Development, Housing Policy Debate*, Volume 12, Issue 4.
- Robinson, D. (2010), *Out of the Ordinary*, Community Links, London.
- Rothman, J. "The Interweaving of Community Intervention Approaches", *Journal of Community Practice*, Vol. 3, Nº 3 and 4, 1996, pp 69-99.

Recursos i Estratègies per a l'Educació en el Temps de Lleure d'Infants i Joves

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català

OBJECTIUS:

L'assignatura proporciona un coneixement bàsic sobre les potencialitats de l'educació en el lleure, i les estratègies metodològiques, organitzatives i recursos més utilitzats.

Objectius

- a) Conèixer els conceptes, trets bàsics, història i realitat actual de l'educació en el lleure a Catalunya.
- b) Comprendre el potencial educatiu del temps de lleure en els diversos àmbits d'intervenció.
- c) Conèixer estratègies organitzatives i metodològiques per al desenvolupament de projectes educatius.
- d) Conèixer i posar en pràctica diversos tipus de recursos d'educació en el lleure.
- e) Reflexionar críticament sobre els diversos aspectes teòrics i aplicats de l'educació en el lleure.

RESULTATS D'APRENTATGE:

Coneix els conceptes, trets bàsics, història i realitat actual de l'educació en el lleure a Catalunya.

Enten i utilitza el potencial educatiu del temps de lleure en els diversos àmbits d'intervenció.

Coneix estratègies organitzatives i metodològiques per al desenvolupament de projectes educatius.

Coneix i posar en pràctica diversos tipus de recursos d'educació en el lleure.

Reflexiona críticament sobre els diversos aspectes teòrics i aplicats de l'educació en el lleure.

COMPETÈNCIES

Generals

- Aplicar el coneixement en la pràctica.
- Posseir habilitats per al treball en equip.
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
- Tenir capacitat per generar noves idees (creativitat).
- Tenir capacitat per prendre decisions.

- Tenir capacitat per resoldre problemes.
- Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.

Específiques

- Aplicar de manera crítica i reflexiva la raó en la pràctica educativa.
- Conèixer els fonaments del disseny i ús dels recursos socioeducatius en la pràctica educativa.
- Conèixer els fonaments teòrics dels processos d'orientació i intervenció per a la integració social i laboral.
- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i contextualitzar els estadis evolutius de la població infantil, jove i adulta.
- Conèixer i saber emmarcar el context institucional i marc legislatiu de l'educació i els serveis socials.
- Conèixer i utilitzar les estratègies i els recursos socioeducatius propis dels diferents àmbits de l'educació social.
- Conèixer les principals causes i tipus d'exclusió i desadaptació social i els diferents models d'intervenció.
- Conèixer propostes organitzatives, metodologies i recursos didàctics per a l'acció socioeducativa en l'àmbit de la infància i la joventut.
- Desenvolupar habilitats per detectar les necessitats educatives d'un context determinat.
- Desenvolupar una actitud de coneixement de les persones i dels col·lectius participants dels diferents àmbits de l'educació social.
- Identificar i reconèixer el coneixement educatiu viu i experiencial.
- Promoure processos de participació i acció comunitària.
- Saber elaborar, desenvolupar i aplicar plans, programes i projectes d'acció socioeducativa tenint en compte la diversitat dels subjectes i les característiques dels contextos.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.
- Ser capaç d'analitzar els factors psicosocials presents en els diferents contextos d'intervenció pedagògica.
- Ser capaç de participar en la gestió i organització de les institucions socials i educatives.

Transversals

- Actuar amb esperit i reflexió crítica davant el coneixement en totes les seves dimensions. Mostrar inquietud intel·lectual, cultural i científica i compromís cap al rigor i la qualitat en l'exigència professional.

CONTINGUTS:

-
- L'educació en el lleure a Catalunya
  - Educar valors en el lleure
  - Estratègies organitzatives i metodològiques
  - Recursos: característiques, tipologia, pràctica

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà continuada i es basarà en els treballs presentats i la participació a classe. Per aquesta raó l'assistència és obligatòria i ha de ser d'almenys un 80% de les sessions. A més, s'avaluarà la quantitat i qualitat de les intervencions. Excepte en cas que s'indiqui el contrari, totes les activitats són

obligatòries, i cal realitzar-les i presentar-les puntualment per tal de ser avaluades

Les diferents activitats a presentar tenen un valor del 20% menys el treball final de l'assignatura que té un valor del 40%. Totes les activitats seran recuperables menys les que comportin una exposició a classe.

BIBLIOGRAFIA:

Llibres:

- Cabayol, A. (2002). *Projecte educatiu d'Esplac: mètode pedagògic i model de centre*. Barcelona: Esplais Catalans.
- Cascón, F. (1998). *La alternativa del juego*. Madrid: Libros de la catarata
- Cuenca, M. (2004). *Pedagogía del ocio: Modelos y propuestas*. Edita: Universidad de Deusto; Bilbao.
- Franch, J. (1994). *Animar un proyecto de educación social: la intervención en el tiempo libre*. Barcelona: Paidós.
- Franch, J. (1985). *El lleure com a projecte*. Barcelona: Generalitat de Catalunya
- Freire, H. (2011). *Educar en verd*. Barcelona: Graó.
- Hart, R. (2001). *La participación de los niños en el desarrollo sostenible*. PAU Education
- Llena, A., i Parcerisa, A. (2008). *La acción socioeducativa en medio abierto. Fundamentos para la reflexión y elementos para la pràctica*. Barcelona: Graó.
- Puig, J.M., i Trilla, J. (1985). *La pedagogia de l'oci*. CEAC. Barcelona.
- Puig, J.M., (coord) (2009). *Aprendizaje-servicio. Educación y compromiso cívico*. Barcelona: Graó.
- Tonucci, F. (1997). *La ciutat dels infants*. Barcelona: Barcanova
- Tonucci, F. (2004). *Quan els infants diuen prou!*. Barcelona: Graó.
- Trilla, J. (1993). *La educación fuera de la escuela; ámbitos no formales y educación social*. Barcelona: Ariel.
- Trilla, J. (2000). *Pedagogia del grup i del projecte: una aproximació a l'obra de Joaquim Franch*. Vic: Eumo.

Revistes:

- Col·lecció Tambali. Escoltes Catalans i Graó.
- Revista *Educació Social*. F. Pere Tarrés

Pàgines web d'entitats i altres

- Esplais catalans: www.esplac.cat
- Minyons Escoltes i Guies de Catalunya: www.escoltesiguies.cat
- Escoltes Catalans: www.escoltes.org
- Fundació Pere Tarrés: www.peretarres.org
- Fundació Catalana de l'Esplai: www.esplai.org
- Centre promotor de l'Aprenentatge i servei: www.aprenentatgeservei.org
- Associació catalana d'empreses del lleure, l'educació i la cultura www.acellec.com
- Generalitat de Catalunya, Sec. Grl. de Joventut, www.gencat.cat/joventut/educaciolleure

Resolució de conflictes i Mediació

Tipologia: Optativa (OP)

Crèdits: 6,0

Llengua d'impartició: Català, Anglès

OBJECTIUS:

L'assignatura es divideix en tres blocs. En el primer es tracta sobre el conflicte, com sorgeix, com escala i evoluciona i com s'analitza. El segon bloc tracta de la negociació i aquí s'estudia com es resolen els problemes en els que un està implicat amb un altre o altres i finalment la mediació com a una eina de resolució de conflictes; al final també es tracta l'arbitratge, el medarb i el mediaconcilia.

Objectius:

- a) Aprofundir en el conflicte a partir de la seva identificació, anàlisi i avaluació, donant un protagonisme destacat a la comprensió dels mecanismes que tenen lloc en l'escala i desescalada del mateix conflicte.
- b) Conèixer, aprofundir i aplicar les principals tècniques, estratègies i estils de negociació, quan la persona és part implicada en el conflicte.
- c) Conèixer què és la mediació i en quins camps s'aplica, quan el professional no és part del conflicte, sinó professional imparcial.
- d) Conèixer els diferents tipus de mediació i aprendre les tècniques que ens permetin exercir com a facilitadors de comunicació, que és la principal tasca del Mediator.
- e) Conèixer i aprofundir les altres tècniques de resolució de conflictes a més de la negociació i de la mediació.

RESULTATS D'APRENTATGE:

Coneix i identifica les característiques i necessitats dels diferents àmbits professionals i de les persones que es troben en ells.

Coneix i analitza les diferents polítiques socials, culturals i educatives en el marc internacional

Identifica les desigualtats i coneix i aplica mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes

Coneix, analitza i aplica propostes organitzatives, metodològiques i recursos didàctics per al treball educatiu en els diferents contextos d'intervenció

Gestiona i intervé de forma adequada en la resolució de conflictes

Posa en pràctica de forma correcta habilitats dirigides al autoconeixement (maduresa, equilibri emocional, autocontrol)

Promou processos de participació en els contextos en els que es troba

Adopta compromís ètic amb les persones i els col·lectius, valora la diversitat i la multiculturalitat i respecta i fomenta els drets fonamentals de les persones

Posa en pràctica habilitats interpersonals en la pràctica professional i en el treball en equip

Demostra habilitats per aprendre i emprendre tasques

S'adapta a noves situacions

Actua en les situacions habituals i les que són pròpies de la professió amb reflexió crítica, compromís i responsabilitat

Resolt problemes i situacions pròpies del desenvolupament professional amb actituds emprenedores i innovadores

Dissenya intervencions que atenen necessitats de l'àmbit de forma multidisciplinària

Mostra habilitats per a l'anàlisi de situacions des d'una perspectiva global i integral posant en relació elements socials, culturals, econòmics i polítics segons correspongui

Planifica de forma ajustada i gestiona la informació per a resoldre problemes i identificar necessitats personals, grupals i d'organització en els diferents contextos d'intervenció.

COMPETÈNCIES

Generals

- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.
- Ser capaç de respectar i fomentar els drets fonamentals de les persones.
- Tenir capacitat per adaptar-se a situacions noves.
- Tenir capacitat per aprendre i reflexionar sobre el procés d'aprenentatge.
- Tenir capacitat per generar noves idees (creativitat).
- Tenir capacitat per resoldre problemes.

Específiques

- Conèixer i analitzar les diferents funcions i tasques de la persona educadora social.
- Conèixer i saber aplicar els processos d'avaluació.
- Identificar les desigualtats i conèixer les estratègies i mecanismes de prevenció i compensació de les mateixes.
- Ser capaç d'analitzar contextos institucionalitzats.
- Ser capaç d'analitzar i interpretar diagnòstics en l'àmbit socioeducatiu.
- Ser capaç d'establir relacions entre la teoria i pràctica professional.
- Ser capaç de treballar en la complexitat i incertesa del context.
- Ser capaç de trobar l'equilibri i la distància professional òptima davant les situacions socioeducatives.

Bàsiques

- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.
- Saber aplicar els coneixements a la feina i en la vocació d'una manera professional i posseir les

competències que se solen demostrar mitjançant l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes en l'àrea d'estudi pròpia.

- Tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi pròpia) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes importants de caràcter social, científic o ètic.

Transversals

- Esdevenir l'actor principal del propi procés formatiu amb l'objectiu d'aconseguir una millora personal i professional i d'adquirir una formació integral que permeti aprendre i conèixer en un context de diversitat lingüística, amb realitats socials, culturals i econòmiques molt diverses.
- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir el coneixement cap a àmbits de desenvolupament professional actuals o emergents, amb capacitat d'adaptació i d'autodirecció en els processos professionals i de recerca.
- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la trajectòria personal acadèmica i professional, a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació envers el desenvolupament professional.

CONTINGUTS:

1- El conflicte:

1.1 Definició, identificació, origen, causes i tipus de conflictes.

1.2 L'escalada del conflicte i les tècniques de la desescalada: actituds i estats emocionals en cada moment.

2- Coneixements bàsics per a la resolució de conflictes:

2.1 El llenguatge no verbal

2.2 Com neutralitzar les actituds agressives, passives i/o destructives en la relació

3- La Negociació:

3.1 Definicions

3.2 Els 7 elements de la Negociació

3.3 Actituds davant el conflicte i els corresponents estils de Negociació

3.4 Tàctiques i estratègies en el marc de la Negociació.

3.5 Preparació d'una Negociació

4- La Mediació, com a tècnica de Resolució de Conflictes:

4.1 Definició de la Mediació

4.2 Funcions del Mediator i perfil ideal

4.3 Pràctica i ètica del Mediator

4.4 Context legal de la Mediació

4.5 Models teòrics de la Mediació:

4.5.1 Tradicional- Lineal (Escola de Harvard)

4.5.2 Psicologista (Circular narratiu)

4.5.3 Transformador

4.6 Àmbits d'Aplicació:

4.6.1 Familiar: separacions, divorcis, problemes conviencials intergeneracionals.

4.6.2 Escolar

4.6.3 En l'Àmbit del Dret Privat

4.6.4 Àmbit penal de menors i d'Adults

5- Altres tècniques d'intervenció en la resolució de conflictes:

5.1 Entrevista individual i/o grupal

5.2 Observació

5.3 Acció Tutorial i intervenció personalitzada

5.4 Treball en grup i supervisió

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

1- Elaborar i lliurar les STD que es facin al llarg del curs en el termini fixat i sempre abans de l'acabament de la docència de l'assignatura. 15% de la nota. S'han d'haver lliurat tots. Es poden recuperar fent el lliurament abans de la 2ª convocatòria.

Avaluació de resultats:

1. Realització i lliurament del treball individual abans d'acabar la docència de l'assignatura. Té el 20% de la nota. Es pot recuperar lliurant-lo abans de la 2ª convocatòria.
2. Realització i lliurament d'un treball de grup abans d'acabar la docència de l'assignatura. Té un 15% de la nota final. No es pot recuperar.
3. Realització d'una prova a la meitat de l'assignatura. Té un 25% de la nota. Es pot recuperar en la segona convocatòria
4. Realització d'una prova al final de l'assignatura. Té un 25% de la nota i es pot recuperar en la segona convocatòria
5. Per a la nota final es farà una mitjana ponderada, segons els tants per cent fixats. Només es podrà fer el promig quan el promig de les dues proves i els treballs s'hagin superat amb un mínim de 5 punts sobre 10 i totes les STD elaborades i lliurades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Arechaga, P. *Sobre el proceso de mediación, los conflictos y la mediación penal*. Buenos Aires: Galerna, 2005.
- Fiorenza, A. *Cuando el amor no basta: consejos eficaces para resolver los problemas entre padres e hijos adolescentes*. Barcelona: Planeta, 2009.
- Fiorenza, A. *Cómo hacer la vida imposible a tus padres*. Madrid: RBA Libros, 2005.
- Funes, J. *Mediación y justicia juvenil*. Barcelona: Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, 1994.
- González- Capitel Martínez, C.M. *Manual de mediación*. Barcelona: Atelier, 1999.
- Gorvein, N. *Divorcio y mediación*. Mèxic: Maldonado, 1999.
- Güell i Barceló, M. *¿Por qué he dicho blanco si quería decir negro?* Barcelona: Graó, 2005
- Haynes, J.M. *Fundamentos de la Mediación Familiar*. Madrid: Gaia, 1995.
- Haynes, J.M. *La mediación en el divorcio*. Barcelona: Granica, 1997.
- *Llei 15/2009 de 12 de juliol sobre la Mediació en l'àmbit del dret privat*. DOGC del 12-07-2009.
- Moore, C. *El proceso de mediación*. Buenos Aires: Granica, 1995.
- Ripol- Millet, A. *Separació i divorci, la mediació familiar*. Barcelona: Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya, 1997.
- Vinyamata, E. *Conflictologia*. Barcelona: Ariel, 2001.
- Vinyamata, E. *Manual de prevención y resolución de conflictos*. Barcelona: Ariel, 1999.

Complementària:

- Briggs, J; David Peat, F. *Las siete leyes del caos*. Barcelona: Grijalbo, 1999.
- Burget, M. *El educador como gestor de conflictos*. Bilbao: Deusto, 1999.
- Freid, D. *Nuevos paradigmas en la resolución de conflictos*. Perspectivas y prácticas. Buenos Aires: Granica, 2001.N

- Harvard Business Review. *Negociación y resolución de conflictos*. Bilbao: Deusto, 2001.
- Makarenko, A. *El poema pedagógico*. Barcelona: Planeta, 1981.
- Marinoff, L. *Más Platón y menos Prozac*. Barcelona: Ediciones B, 2000.
- Rojas Marcos, L. *Las semillas de la violencia*. Madrid: Espasa Calpe, 1995.
- Salas, A. *Diario de un skin*. Madrid: Temas de Hoy, 2003.
- Sanmartín, J. *La violencia y sus claves*. Barcelona: Ariel, 2000.
- Singer, L.R. *Resolución de conflictos. Técnicas de actuación en el ámbito empresarial, familiar i legal*. Barcelona: Paidós, 1996.
- Torrejo, J.C. *Mediación de conflictos en instituciones educativas*. Madrid: Narcea, 2000.